

Vedlegg til Fylkesmannens forslag til revidert forvaltningsplan for rovvilt i Nordland – høringsutkast, oktober 2016

Vurdering av konsekvenser – Revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 7 (Nordland)

Ansvarlig: Fylkesmannen i Nordland ved landbruks- og reindriftsavdelinga og miljøvernafdelinga, på oppdrag fra Rovviltnemnda i region 7

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1 Oppdrag.....	3
1.2 Metode for vurdering av konsekvenser	3
1.2.1 Utgangspunkt for vurdering av konsekvenser	3
1.2.2 Effekt og verdi	3
2. To alternativer til arealsonering.....	4
2.1 Alternativ 1 – større forvaltningssone for rovvilt.....	4
2.2 Alternativ 2 – mindre forvaltningssone for rovvilt.....	5
3. Samla konsekvens for beitenæringer av ny forvaltningsplan – fylkesnivå.....	6
3.1 Sauenæringsa.....	6
3.1.1 Status for sauenæringsa i Nordland.....	6
3.1.2 Inndeling i beiteregioner	6
3.1.3 Beitebruk i forhold til foreslåtte rovviltsoner	6
3.2 Reindriftnæringsa.....	11
3.2.1 Status for reindriftnæringsa i Nordland	11
3.2.2 Rovviltsituasjon før revisjon av forvaltningsplan	13
Konsekvenser av ny forvaltningsplan.....	14
3.3 Beitenæringer sett i sammenheng.....	16
4. Samla konsekvens for rovvilt av ny forvaltningsplan – fylkesnivå	17
4.1 Jerv	17
4.2 Gaupe	17
4.3 Bjørn	18
5. Konsekvensen for sauenæringsa av ny forvaltningsplan – på regionnivå	20
5.1. Lofoten – Vesterålen – Ofoten nord for Ofotfjorden.....	20
5.2. Kysten nord for Saltenfjorden	20
5.3. Fauske/Sørfold.....	20
5.4. Saltdal/Beiarn/Rana	20
5.5. Indre området mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa.....	21
5.6. Kysten mellom Saltenfjorden og Ranfjorden	21
5.7. Kysten mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa	21

6. Konsekvens for reindrifsnæringa av ny forvaltningsplan – reinbeitedistriksnivå	22
6.1 Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt	22
6.2 Byrkije reinbeitedistrikt	25
6.3 Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt	28
6.4 Røssåga/Toven reinbeitedistrikt	31
6.5 Ildgruben reinbeitedistrikt	33
6.6 Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt.....	36
6.7 Saltfjellet reinbeitedistrikt.....	39
6.8 Balvatn reinbeitedistrikt	43
6.9 Duokta reinbeitedistrikt	47
6.10 Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt.....	51
6.11 Frostisen reinbeitedistrikt	54
6.12 Skjomen reinbeitedistrikt	57
6.13 Gielas reinbeitedistrikt	60
6.14 Grovfjord reinbeitedistrikt	63
6.15 Tjeldøy reinbeitedistrikt	65
6.16 Kongsvikdalen reinbeitedistrikt.....	67
6.17 Kanstadjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt.....	69
7. Vedlegg.....	71
7.1 Kart over beitelag i Nordland	71
7.2 Kart over kalvingsland i reindriffta i Nordland.	73
Litteraturliste.....	74

1. Innledning

1.1 Oppdrag

Rovviltnemnda i region 7 har i forbindelse med revisjon av forvaltningsplan for rovvilt gitt Fylkesmannen i oppdrag å vurdere konsekvenser for utmarksbeiter som havner i forvaltningssoner for rovvilt i ny plan. Fylkesmannen har valgt å gjøre en helhetlig vurdering for hele regionen og for alle berørte fagområder (sauedrift, reindrift og rovvilt). For beitenæringene gjøres det i tillegg en systematisk vurdering for hvert beiteområde og reinbeitedistrikt. Vurderingen foreslås å følge forslaget til ny forvaltningsplan når dette sendes på høring i oktober 2016.

1.2 Metode for vurdering av konsekvenser

1.2.1 Utgangspunkt for vurdering av konsekvenser

Det er konsekvensen av å lage ny forvaltningsplan for rovvilt i Nordland som skal vurderes, med de endringer en revidert plan medfører for beitenæring og rovvilt. Dette må vurderes opp mot alternativet, som er å ikke revidere forvaltningsplan for rovvilt i Nordland. Forslaget til ny forvaltningsplan vil gi større og mer sammenhengene forvaltningssoner for både rovvilt og beitedyr (grovere arealsonering). Til sammenligning har dagens forvaltningsplan mindre og mer oppdelte forvaltningssoner (mer fragmentert arealsonering).

Gjeldende forvaltningsplan fra 2011 er et naturlig utgangspunkt for vurderingen av hvilke konsekvenser forslag til ny forvaltningsplan får for beitenæring og rovvilt. Erfaringen med gjeldende forvaltningsplan er imidlertid at det er svært krevende å forvalte etter den soneringen som er valgt. Dette gjør at en vurdering av konsekvenser sett i forhold til gjeldende plan vil kunne gi et feil bilde av den faktiske endringen revisjonen medfører for beitenæring og rovvilt. Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis knyttet til tapsforebyggende tilskudd, kvotejakt, lisensfelling, skadefelling og ekstraordinære uttak av rovvilt er derfor et mer reelt utgangspunkt for vurdering av konsekvenser av ny forvaltningsplan. Derfor brukes dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis som utgangspunkt for vurderingen av konsekvenser videre.

1.2.2 Effekt og verdi

For å vurdere konsekvenser av en endring, må effekten endringen har for et berørt geografisk område sees i sammenheng med verdien dette området har som for eksempel beiteområde eller yngleområde.

Ny forvaltningsplan kan ha positiv effekt, negativ effekt eller gi ingen endring for beitenæring eller rovvilt i et område, sammenlignet med dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis. Videre kan et område tillegges stor verdi, middels verdi eller mindre verdi ut fra en vurdering av beitekvalitet, tilgang, beitedyras sårbarhet i beiteperioden, egnethet som habitat for ulike rovvilt, mv. Effekten av endringer for områder med stor verdi vil derfor vurderes å ha større positive eller negative konsekvenser for berørt område, enn for områder med mindre verdi.

2. To alternativer til arealsonering

Det foreslås å sende to alternativer til arealsonering for jerv på høring. Alternativ 1 foreslår et større areal til prioritert område for jerv (blå sone). Alternativ 2 innskrenker grensene for blå sone i noen områder. Tabell 2.2.1 og 2.2.2 oppsummerer positive og negative konsekvenser av de to alternativene satt opp mot hverandre. For gul (gaupe) og svart (bjørn) sone foreslås det bare ett alternativ til sonering.

2.1 Alternativ 1 – større forvaltningszone for rovvilt

Tabell 2.2.1. Oppsummering av konsekvenser for beitenæringer og rovvilt ved alternativ 1 for arealsonering. Dette alternativet gir det største arealet for blå sone. Arealet for gul og svart sone er likt for begge alternativer.

	Positive konsekvenser	Negative konsekvenser
Sauedrift	<ul style="list-style-type: none">- Bedre byrdefordeling mellom sauebrukere, dvs. færre ynglinger per bruker og per sau i blå sone	<ul style="list-style-type: none">- Større område der man i mindre grad kan felle rovvilt, kan gi fare for mer tap og økte konflikter- Flere/større beiteareal blir berørt av to/tre rovviltsoner
Reindrift	<ul style="list-style-type: none">- Bedre byrdefordeling av rovviltbelastning mellom ulike reinbeitedistrikt- Større sannsynlighet for uttak av jerveynglinger som ligger uheldig mot kalvingsland innenfor blå sone	<ul style="list-style-type: none">- Flere kalvingsland og andre områder med stor verdi for reindriften ligger innenfor blå sone- Flere/større deler av reinbeitedistrikt(ene) blir berørt av blå sone- Flere/større beiteareal blir berørt av to/tre rovviltsoner
Rovvilt	<ul style="list-style-type: none">- Større sannsynlighet for å oppnå bestandsmålet innenfor jervesonen.- Større sannsynlighet for at jerverevir i sin helhet ligger i jervesonen, og ikke delvis utenfor jervesonen.	

2.2 Alternativ 2 – mindre forvaltningssone for rovvilt

Tabell 2.2.2 Oppsummering av konsekvenser for beitenæringer og rovvilt ved alternativ 2 for arealsonering. Dette alternativet gir det minste arealet for blå sone. Arealet for gul og svart sone er likt for begge alternativer.

	Positive konsekvenser	Negative konsekvenser
Sauedrift	<ul style="list-style-type: none"> - Færre sauebruk får belastning med rovvilt hvis en klarer å gjennomføre soneringa 	<ul style="list-style-type: none"> - Tyngre belastning for de sauebruk som beiter i små soner for at målet om antall rovvilt skal bli oppfylt der
Reindrift	<ul style="list-style-type: none"> - Færre kalvingsland og andre områder med stor verdi for reindriften ligger innenfor blå sone - Færre/mindre deler av reinbeitedistrikt(ene) blir berørt av blå sone - Færre/mindre beiteareal blir berørt av to/tre rovviltsoner 	<ul style="list-style-type: none"> - Tyngre belastning for de reinbeitedistriktene som har beiteområder innenfor blå sone - Mindre sannsynlighet for uttak av jerveynglinger som ligger uheldig mot kalvingsland innenfor blå sone
Rovvilt		<ul style="list-style-type: none"> - Mindre sannsynlighet for å oppnå bestandsmålet innenfor jervesonen. - Større fare for at jerverevir delvis omfatter areal utenfor jervesonen.

3. Samla konsekvens for beitenæringer av ny forvaltningsplan – fylkesnivå

3.1 Sauenæringsa

3.1.1 Status for sauenæringsa i Nordland

Saueproduksjonen i Nordland har vært ganske stabil de siste 10 årene. Antall vinterfôra sauer er 96 340 den 01.01.2016. Dette er en økning på 3,3 % på 10 år. I de hardest belastede områder med tap til rovvilt har vi følgende utvikling i antall vinterfora sau på 10 år: Saltdal opp 47 %, Grane opp 28 %, Hattfjelldal opp 16 %, Beiarn og Rana har en svak nedgang og Hemnes har en nedgang på 13 %.

Sommeren 2015 beitet ca. 219 000 sau og lam i fylket¹.

Om lag 20 % av alle sauebønder i fylket søker om rovviltstatning. Disse brukene har ca 30 % av all sauen i fylket. De siste 10 årene er det årlig erstattet mellom 3000 og 4500 sau til fredet rovvilt i Nordland².

3.1.2 Inndeling i beiteregioner

I en videre vurdering av konsekvenser for sauenæringsa av rovviltbelastning er det vurdert hensiktsmessig å foreta en grovinndeling i større beiteregioner. Delvis bygger dette på de beitelag som er med i Organisert beitebruk, men også vektlagt de besetninger som ikke er med der. Et oversiktskart over beitelag i hele fylket er lagt ved bakerst i dette dokumentet. Dette kartgrunnlaget er også åpent tilgjengelig på NIBIOs kartside: <http://kilden.nibio.no/>.

- Lofoten – Vesterålen – Ofoten nord for Ofotfjorden
- Kysten nord for Saltenfjorden
 - Narvik/Ballangen/Tysfjord/Hamarøy/Steigen/Bodø (nordre del)
- Fauske/Sørfold
- Saltdal/Beiarn/Rana
- Indre området mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa
 - Hemnes/Grane/Hattfjelldal
- Kysten mellom Saltenfjorden og Ranfjorden
 - Bodø (sør)/Gildeskål/Meløy/Rødøy/Lurøy/Træna
- Kysten mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa
 - Nesna/Leirfjord/Vefsn/Alstahaug/Dønna/Herøy/Vevelstad/Vega/Brønnøy/Sømna/Bindal

3.1.3 Beitebruk i forhold til foreslåtte rovviltsoner

For å kunne danne seg et bilde i grove trekk av konsekvensen av prioriterte rovviltsoner er Nordland forsøkt delt inn store beiteregioner. Antall slepte sau og lam (*) er hentet fra søknad om produksjonstilskudd (PT) og stipulert og fordelt opp mot beitelagenes normale beitebruk jamført med Organisert beitebruk som dekker ca. 70 % av sau/lam på beite.

Tapsprosent (**) er henta fra Organisert beitebruk(OBB) og viser tapsspenn fra beitelag i gitt region.

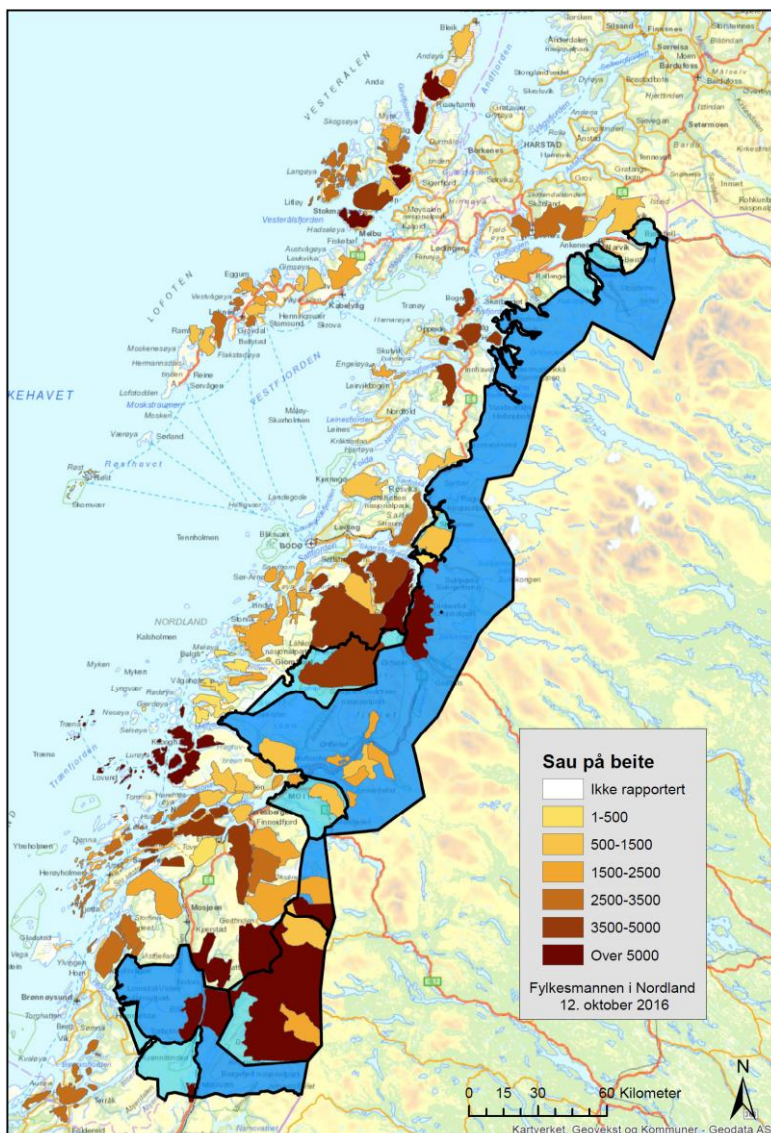
¹ Jf. søknad om produksjonstilskudd

² www.rovbase.no

Nedenstående tabeller gir derfor bare et bilde på fordelingen uten å være nøyaktig.

3.1.3.1 Beite i foreslåtte jervesoner

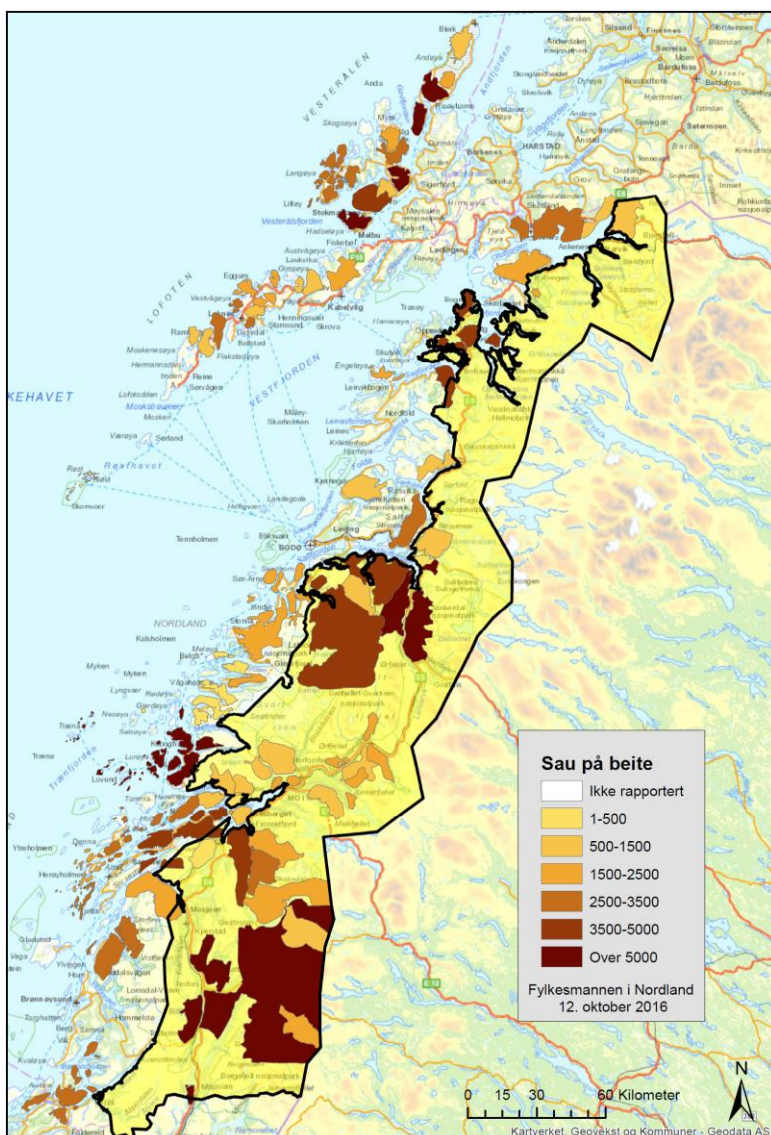
Beiteregioner	Sau/lam totalt *	Sone Alt 1 jerv	Sone Alt 2 jerv	Andel i sone Alt 1	Andel i sone Alt 2	Tapsprosent sau/lam 2015**
Lofoten – Vesterålen og Ofoten nord for Ofotfjorden	72 000	0	0	0 %	0 %	3-9 %
Kysten nord for Saltenfjorden	13 000	0	0	0 %	0 %	3-13 %
Fauske/Sørfold	6 000	1 200	1 200	20 %	20 %	2-10 %
Saltdal/Beiarn/Rana	22 000	10 000	6 000	45 %	27 %	7-29 %
Indre området mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa	31 000	18 000	3 000	58 %	10 %	6-13 %
Kysten mellom Saltenfjorden og Ranfjorden	27 000	0	0	0 %	0 %	5-13 %
Kysten mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa	48 000	0	0	0 %	0 %	3-16 %
Hele Nordland	219 000	29 200	10 200	13 %	5 %	Snitt 7%

Figur 3.1.1. Beiteområder i stor og mindre jervesone (blå sone). Beiteområdene viser beitelag i organisert beitebruk 2015 (<http://kilden.nibio.no/>).

3.1.3.2 Beite i foreslått gaupesone

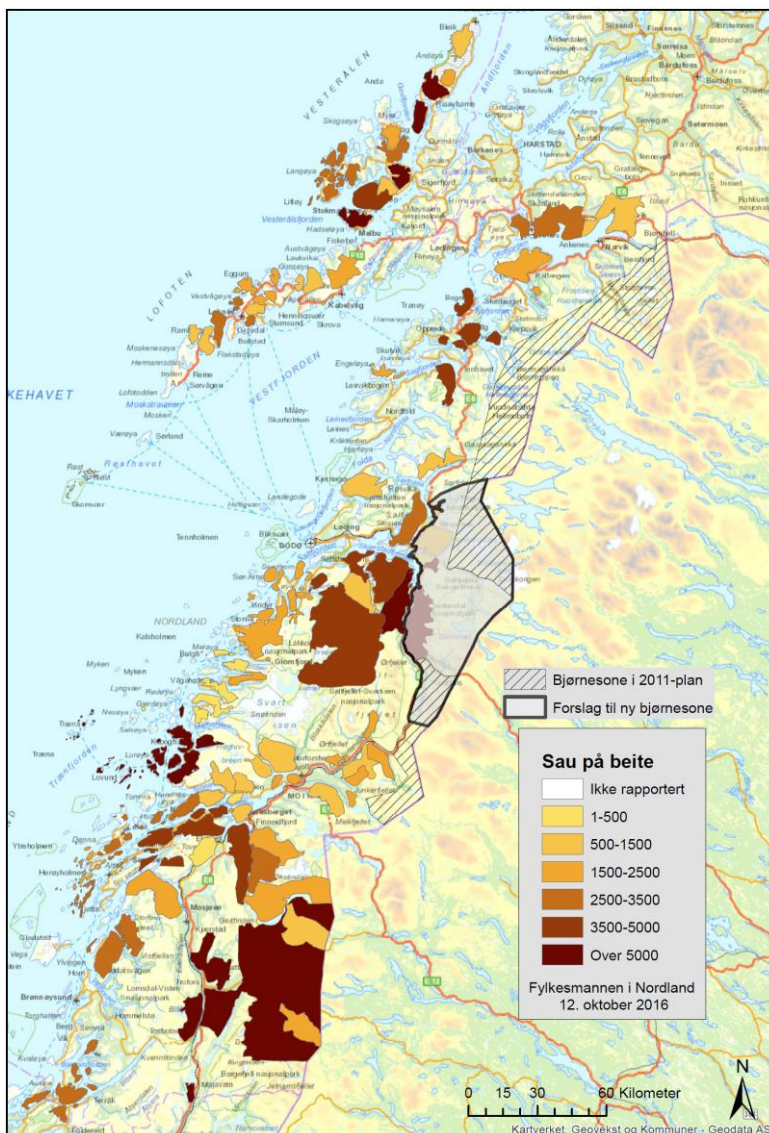
Beiteregioner	Sau/lam totalt *	Gaupesone	Andel i gaupesone	Tapsprosent sau/lam 2015**
Lofoten – Vesterålen og Ofoten nord for Ofotfjorden	72 000	0	0 %	3-9 %
Kysten nord for Saltenfjorden	13 000	1 500	12 %	3-13 %
Fauske/Sørfold	6 000	1 200	20 %	2-10 %
Saltdal/Beiarn/Rana	22 000	22 000	100 %	7-29 %
Kysten mellom Saltenfjorden og Ranfjorden	27 000	5 000	19 %	6-13 %
Indre området mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa	30 000	30 000	100 %	5-13 %
Kysten mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa	48 000	8 000	17 %	3-16 %
Hele Nordland	219 000	67 700	31 %	Snitt 7 %

Figur 3.1.2. Beiteområder i gaupesone (gul sone). Beiteområdene viser beitelag i organisert beitebruk 2015 (<http://kilden.nibio.no/>).

3.1.3.2 Beite i foreslått bjørnesone

Beiteregioner	Sau/lam totalt *	Bjørnesone	Andel i bjørnesone	Tapsprosent sau/lam 2015**
Lofoten – Vesterålen og Ofoten nord for Ofotfjorden	72 000	0	0 %	3-9 %
Kysten nord for Saltenfjorden	13 000	0	0 %	3-13 %
Fauske/Sørfold	6 000	1 200	20 %	2-10 %
Saltdal/Beiarn/Rana	22 000	1 400	6 %	7-29 %
Kysten mellom Saltenfjorden og Ranfjorden	27 000	0	0 %	6-13 %
Indre området mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa	30 000	0	0 %	5-13 %
Kysten mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa	48 000	0	0 %	3-16 %
Hele Nordland	219 000	2 600	1,2 %	Snitt 7 %

Figur 3.1.3. Beiteområder i bjørnesone (svart sone). Beiteområdene viser beitelag i organisert beitebruk 2015 (<http://kilden.nibio.no/>).

3.1.4. Beite i randsonene

Påvirkning av beitebruken i randsonen til et prioritert rovviltområde vil ikke kunne vurderes fullt ut.

Men det vil være høyere risiko for streifede rovvilt nær trukket grense enn lenger unna. Tidligere undersøkelser tilsier at en sone på 30 km må regnes som randsoner.

Ved fastsetting av grenser for jerveområder er det i de fleste tilfeller satt en god avstand til kjente yngleplasser for å unngå tvil om en yngling ligger innenfor eller utenfor. Dette vil i noen grad redusere risiko for jerv i randsonen.

For gaupe er det i mindre grad kunnskap om hvor en familiegruppe streifer. Men kjent kunnskap sammen med bruk av naturlige terrengformasjoner som fjell og vann vil i noen grad fungere som naturlige avgrensninger. Men tilstøtende daler og skogsområder i randsonen vil ha risiko for streifdyr.

Forvaltningsprinsippene legger opp til at i randsonen (som en del av prioritert beiteområde) vil lisensjakt, kvotejakt og skadefelling være de primære virkemidler. Og jaktkvoter skal settes så høyt at de ikke skal være begrensende for uttaket.

3.1.5. Beitekvalitet

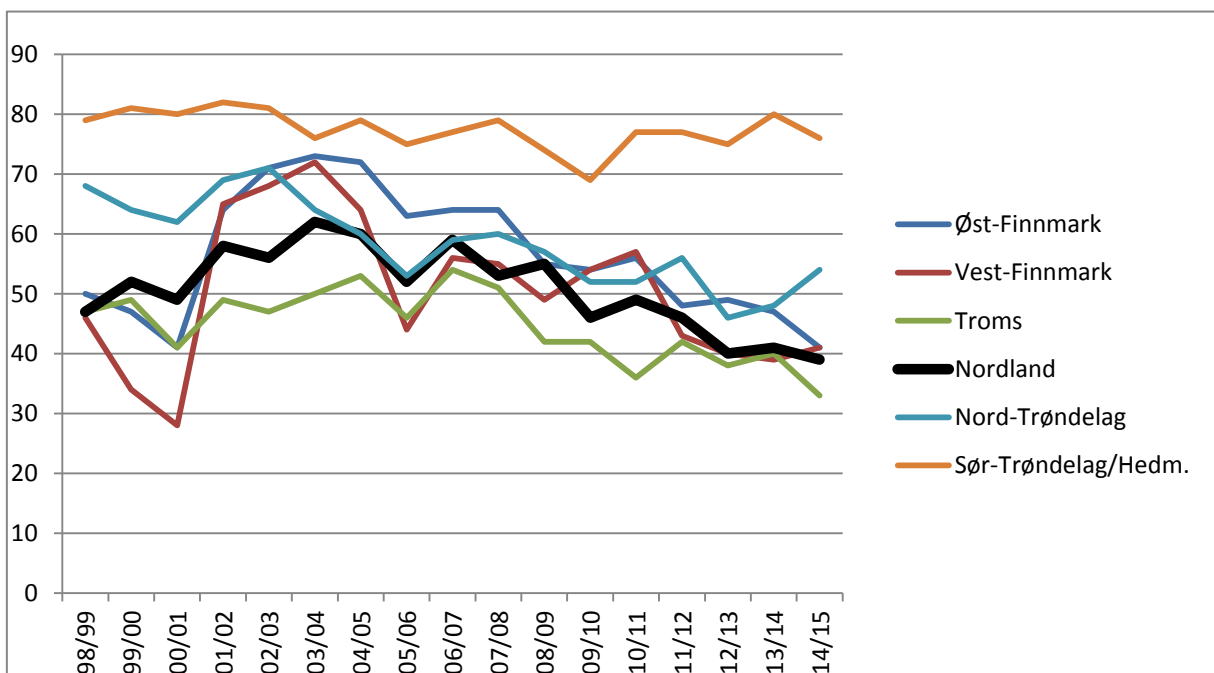
Det finnes ikke tilfredsstillende beitegranskinger for Nordland. Men generelt kan det legges til grunn at beiteområdene som i dag benyttes er av en bedre kvalitet enn områder som ikke benyttes til sauebeite. Hvilke områder som benyttes er også begrenset av hvilke beiteretter den enkelte har. Samlet for Nordland kan det legges til grunn at det finnes god tilgang på beiter av en høy kvalitet. Det framkommer av de lammevekter som oppnås.

3.2 Reindriftsnæringa

3.2.1 Status for reindriftsnæringa i Nordland

Reindrifta i Nordland har hatt en markant nedgang i kalvetilgang etter tap, med en stabil nedgang de siste 10 år, fra rundt 60 % i driftsåret 2006/2007 til rundt 40 % for 2014/2015 (fig. 3.2.1).

Slakteuttaket har gått ned i samme periode, fra rundt 25 % av reintallet ved driftsårets start i 2005/2006 til rundt 15 % av reintallet i 2014/2015 (fig. 3.2.2). Antallet rein erstattet og søkt erstattet har i samme periode gradvis økt, med en mer markant økning fra driftsåret 2007/2008 og fram til i dag (fig. 3.2.3). Rovvilt antas å være den største enkeltfaktoren for tap i reindrifta i Nordland, men samtidig kan man ikke forklare de økte tapene med tilsvarende økning i rovviltbestandene i fylket (jf. vedlegget *Statusbeskrivelse og utviklingstrekk – rovvilt i Nordland*). Tap i reindrifta et komplekst saksfelt, der ulike faktorer virker sammen og kan gi negative effekter for reinen og reindrifta.

Figur 3.2.1. Kalvetilgang etter tap for de ulike reinbeiteområdene driftsårene 1998/1999 - 2014/2015³. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april). Med kalver etter tap menes kalver til slakt og til påsett. Tall for Nordland beiteområde (utheva, svart linje) viser en generell nedgang i kalvetilgangen for perioden, særlig fra 2003/2004 fram til i dag.

Reinbeitene i Nordland har blitt og blir fortsatt utsatt for store arealinngrep gjennom kraftutbygging, mineralutvinning, utbygging av infrastruktur, bolig- og hyttebygging, mv⁴. Dette fører til redusert tilgang på og større fragmentering av beiteområder, som igjen kan gi unnvikelseseffekter ved at reinflokken reduserer bruken av områder nær inngrep og forstyrrelser⁵. En økende trend med tilrettelegging for ferdsel og aktivitet i utmark og fjellområder forsterker dette bildet. Dette gjør at reindrifta har færre områder å «flykte til» når rovvilttrykket blir stort i deler av distriktet.

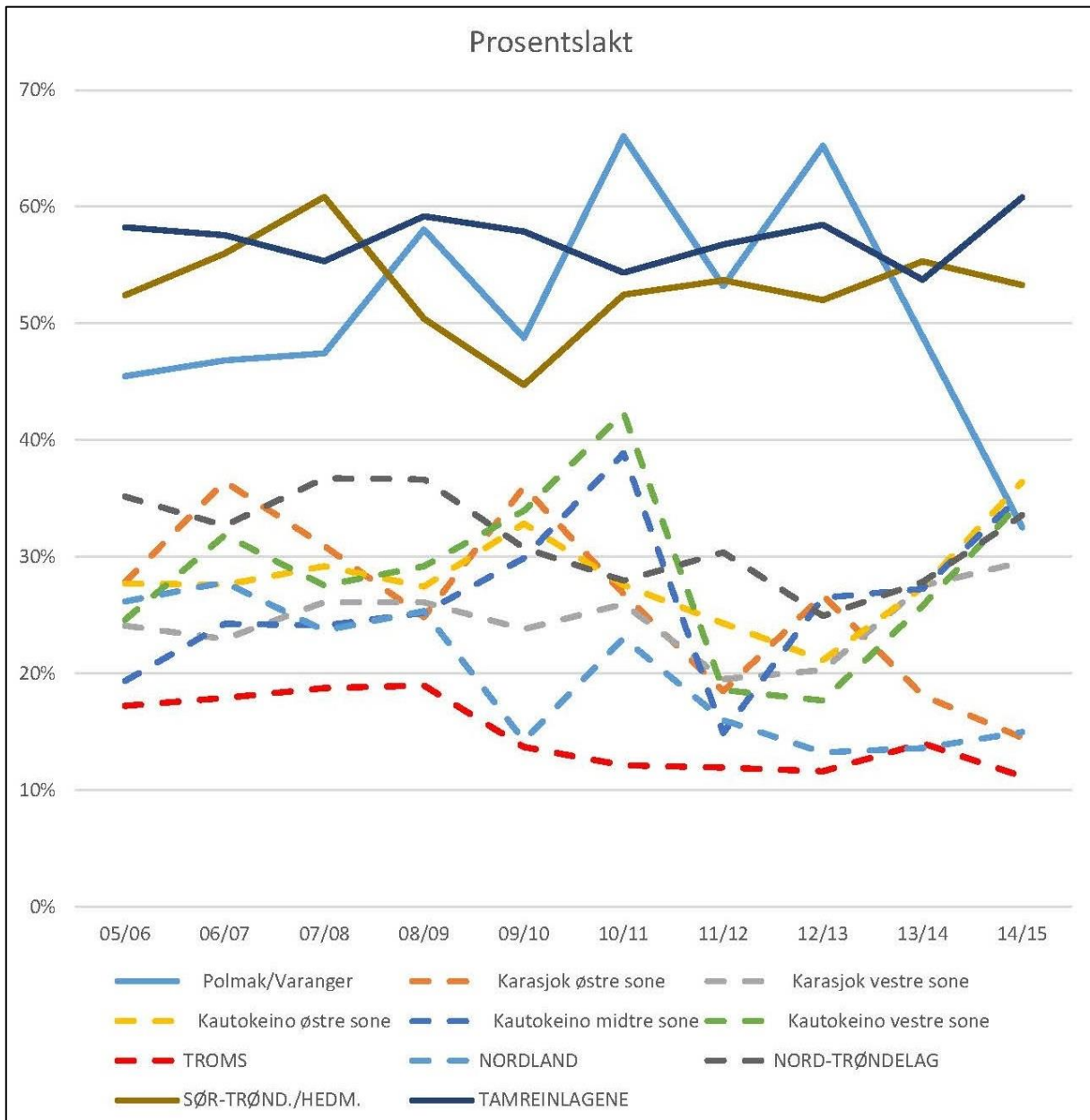
³ Figuren er hentet fra Hansen *et al* (2016), hvor tall er basert på Ressursregnskap for reindriftsnæringa

⁴ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

⁵ Lie *et al* (2006)

Rovvilttrykket kan motsatt føre til at reindrifra i større grad bruker beiteområder med dårligere kvalitet og mer forstyrrelser for å unngå rovvilt.

Økte forstyrrelser gir dårligere beitero for reinen, noe som igjen påvirker kondisjonen. Endringer i klima fører også til hyppigere episoder med nedising og låste beiter, særlig på innlandet. Dårligere kondisjon gjør reinen mer utsatt for rovviltangrep, noe som igjen kan bidra til å øke tapene til rovvilt i et distrikt.

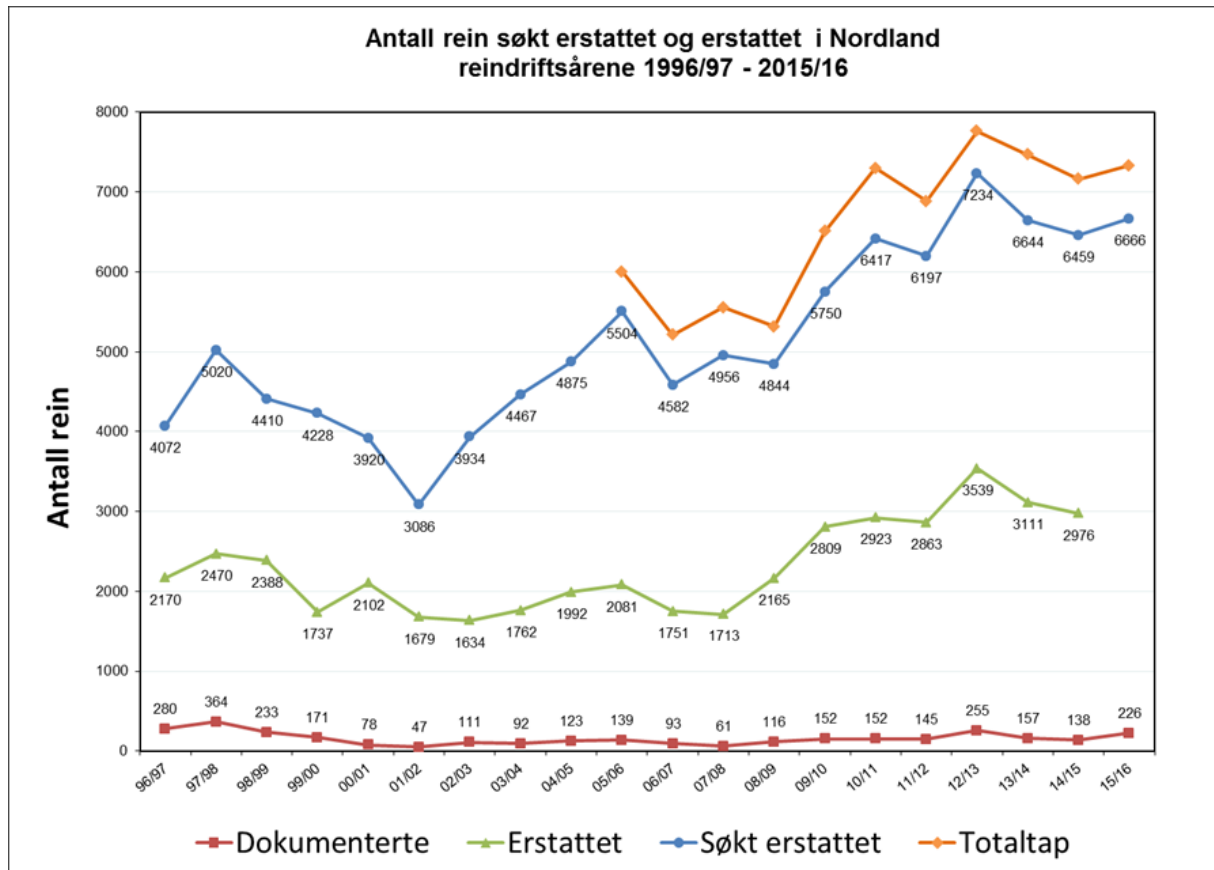

Figur 3.2.2. Prosentvis slakteuttak for de siste 10 driftsårene⁶. Uttaket er beregna i % av reintall ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall pr. 1. april). Slaktedyr til eget forbruk og privat omsetning, basert på opplysninger fra reineiernes reindrifsmelding, er medregnet. Tall for Nordland beiteområde (utheva, svart linje) viser en generell nedgang i slakteuttaket for perioden.

⁶ Figuren er hentet fra Ressursregnskap for reindrifsnæringen 2014/2015

Nedgangen i kalvetilgang og økning i tap påvirker muligheten for å drive målrettet avlsarbeid med utvalg av hvilke dyr som går til påsett og hvilke som skal slaktes. Nedgangen i slakteuttak har stor påvirkning på økonomien i næringa, da det reduserer salgsinntektene for kjøtt og dermed også tildeling av produksjonstilskudd og kalveslaktestilskudd over Reindriftsavtalen.

På bakgrunn av dette er det klart at situasjonen for den samiske reindriften i Nordland per i dag er alvorlig.

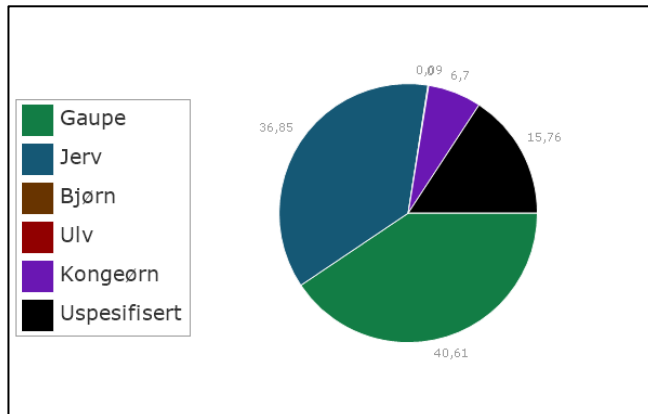
Figur 3.2.3. Antall rein søkt og erstattet i Nordland reinbeiteområde driftsårene 1996/1997 - 2015/2016⁷. Rød linje angir antall dokumenterte kadaver. Grønn linje angir antall rein erstattet per år. Blå linje angir antall rein det er søkt erstatning for per år. Oransje linje angir totaltap oppgitt i reineiernes reindriftsmelding (inkludert tap på grunn av påkjørsler, sykdom, mv). Grafen viser en oppgang i antall rein erstattet og søkt erstattet, med en markant økning fra driftsåret 2007/2008 og fram til i dag.

3.2.2 Rovviltsituasjon før revisjon av forvaltningsplan

I perioden 2009-2015 er det utbetalt erstatning for til sammen 18229 rein, noe som utgjør 21 % av reintallet i snitt per år for hele Nordland beiteområde (gjennomsnittlig reintall per år var i samme periode 14774 rein i vårflokk). Gaupa og jerven er de viktigste skadevolderne, og står for henholdsvis 40,6 % og 36,9 % av tapene (fig. 3.2.4). Kongeørna står for 6,7 % av tapene, og bjørn for 0,09 %. 15,8 % av tapene er gitt med uspesifisert skadevolder (der man vurderer at tapet skyldes fredet rovvilt,

⁷ Fylkesmannen i Nordlands statistikk over rovvilterstatning for rein tapt til rovvilt

men hvor det ikke er mulig å spesifisere dette til en konkret art). Det er ikke gitt erstatning for tap til ulv i Nordland beiteområde.

Figur 3.2.4. Erstatning for rein tappt til rovvilt fordelt på skadevolder for driftsårene 2009/2010 - 2014/2015 i Nordland beiteområde⁸.

Nordland reinbeiteområde har i perioden 2009-2016 hatt en jevn utbredelse av jerv langs hele fylket. Hovedtyngden av jerveynglinger har ligget i de østlige områdene fra riksgrensa til områdene rundt E6. En del ynglinger har også ligget lenger vest. Særlig har distriktene rundt Saltfjellet hatt et høyt trykk av jerveynglinger de siste årene. Utbredelsen av gaupe har i stor grad fulgt de store dalførene (Saltdal, Dunderlandsdalen, Vefsn, Grane og Hattfjelldal), i tillegg til en del gaupeaktivitet på kysten av Helgeland, mot Skjerstadvfjorden, i Hamarøy og på Evenes. Hovedaktiviteten av bjørn har vært i områdene rundt Saltdal og Hattfjelldal, med noe aktivitet også utenfor disse områdene.

Aktiviteten rundt lisensfelling og kvotejakt på jerv og gaupe har vært varierende i ulike deler av fylket, og har til en viss grad bidratt til byrdefordeling for noen av reinbeitedistriktene. Inndelingen i jaktområder i dagens forvaltningsplan har gitt utfordringer for målstyring av jakt- og lisensfellingskvoter i tråd med gjeldende sonering. Det har også vært vanskelig å styre kvoter til områder hvor uttak forventes å ha størst tapsreducerende effekt. Den fragmenterte soneringen i gjeldende plan har gjort at forvaltning gjennom ekstraordinære uttak og hiuttak kun delvis har vært i samsvar med soneringsprinsippene, noe som har opplevdes som lite forutsigbart for beitenæringene.

Aktiviteten knyttet til tapsreducerende tiltak mot rovviltskade (FKT) har variert mye mellom distriktene. Noen distrikt søker om FKT-midler i stort omfang hvert år, og har gjort mer eller mindre omfattende driftstilpasninger (blant annet flytting, intensivert drift med utvidet tilsyn og tilleggsfôring i perioder, samt tidligslakt av kalv). Andre distrikt søker i liten grad eller aldri om FKT-midler. Graden av driftstilpasninger for å unngå tap til rovvilt varierer mellom disse distriktene, der noen gjennomfører tiltak uten å søke midler og andre i liten grad gjennomfører tapsreducerende tiltak.3.2.3

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Sonering

Foreslått arealsonering legger opp til en østvendt sonering av jerv. Alle distrikt utenom Røssåga/Toven er i større eller mindre grad berørt av prioritert område for jerv (blå sone). To distrikt (Balvatn og Byrkije) ligger i sin helhet innenfor alternativ 1 til blå sone. Kalvingsland i resten av

⁸ Figuren er generert på www.rovbase.no/erstatning

distriktene blir i ulik grad berørt (se kart for hvert distrikt i kapittel 6). I alternativ 2 innskrenkes arealet for blå sone, særlig for Byrkije, Ildgruben, Saltfjellet og Voengelh-Njaarke, slik at mindre deler av kalvingslandet i disse distriktene ligger innenfor blå sone. Større areal i blå sone vurderes å gi bedre rom for byrdefordeling, altså større rom for uttak av jerv innenfor blå sone. For reinbeitedistrikt med kalvingsland mot øst vurderes det at en større jervesone gir lavere totalbelastning av jerv for distriktet, ved at det blir større rom for skadefelling og hiuttak i tilknytning til kalvingsland.

Forslag til prioritert område for gaupe (gul sone) legger ikke opp til et tydelig skille mellom beitedyr og gaupe, men heller aktiv byrdefordeling for saue- og reindriftsnæring innenfor gul sone. Gul sone omfatter store deler av Nordland beiteområde, og alle distrikt blir i stor grad berørt. Det foreslås å videreføre forvaltningspraksis om at det ikke skal være gaupe i Lofoten/Vesterålen (inkl Tjeldøya). Kystområder med kystvinterbeiter for distriktene i Nord-Salten, Salten og på Helgeland ligger også utenfor gul sone. Ut fra kunnskap om foretrukket habitat for gauper, forventes det primært gaupeaktivitet i tilknytning til de lavereliggende områder og dalfører. Det betyr at det ventes lite gaupeaktivitet i kalvingsland i høyfjellsområder, selv om disse ligger innenfor gul sone.

Forslag til prioritert område for bjørn (svart sone) berører hele Balvatn og hovedsakelig vinterbeiter i deler av Duokta og Saltfjellet reinbeitedistrikt. Belastningen av en bjørneyngling ventes derfor å bli liten for de to sistnevnte distrikt, da forskning viser at bjørn primært tar kalv på våren og sommeren⁹ og bjørnen går i hi på vinteren.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en streng soneforvaltning der jerv, gaupe og bjørn som oppholder seg utenfor henholdsvis blå, gul og svart sone, og som utgjør et skadepotensiale, skal tas ut, så langt praktisk mulig. Lisensfelling, kvotejakt, skadefelling og ekstraordinære uttak skal bidra til byrdefordeling innenfor blå og gul sone. Her vil kvoter avhenge av om bestandsmålet er oppnådd, og belastning av kongeørn og bjørn skal tas med i vurderingen ved kvotefordeling.

Ressursutnytting, produksjon og tilpasninger

Foreslått sonering kan føre til større beitebelastning på områder utenfor rovviltsoner, da særlig for vinterbeiter på kysten. Disse beiteområdene brukes allerede i utstrakt grad som en tilpasning til hyppigere nedising og høyt rovvilttrykk på østvendte vinterbeiter. Forventninger om tilpasning av drift innenfor blå sone for å redusere tap her, kan forsterke denne trenden. For mange distrikt representerer østvendte vinterbeiter i år med gode beiteforhold verdifulle avlastningsbeiter for kystvinterbeitene. Dette er ofte større sammenhengende områder med mindre forstyrrelser og konfliktpotensial enn for kystvinterbeiter. Østvendte beiteområder er også viktige barmarksbeiter for de fleste distrikt. En endring der reindrifta i større grad tar i bruk vestvendte beiteområder på bekostning av østvendte beiter, vil være svært negativt for utnyttningen av reinbeiteressursene i Nordland. På sikt kan slike driftstilpasninger påvirke negativt både den økologiske, kulturelle og økonomiske bærekraften for den samiske reindrifta i Nordland.

⁹ Støen *et al* (2016) En vurdering av brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge. *Det skandinaviske bjørneprosjektet, Rapport 2016 – 1*.

Mulighetene for tapsreducerende tiltak med god effekt innenfor rovviltsoner er i reindrifta begrenset. Reindrifta driver helårsbeiting i utmark. Av tiltak som ikke innebærer et fysisk skille i tid og rom mellom rovvilt og rein, er det stort sett utvidet tilsyn med tilleggsfôring, effektiv samling av hele flokken før flytting eller slaktning, tidligslakt og bruk av radiobjeller for oversikt over flokken, som ser ut til å ha en viss tapsreducerende effekt. Disse tiltakene er kostnadskrevenne, og stiller store krav til egeninnsats og arbeidskapasitet i reinbeitedistriktene. FKT-budsjettet i Nordland er per i dag ikke stort nok til å dekke behovet for FKT-midler som formidles av reindriftsutøverne. FKT-tiltak vil i begrenset grad kunne bidra til reduserte tap ved bruk av beiteområder innenfor rovviltsonene.

Tap til rovvilt

Sett bort fra noe randsoneproblematikk langs sonegrensene, ventes det at ny forvaltningsplan vil gi lavere tap til jerv, gaupe og bjørn i områder utenfor blå, gul og svart sone. Innenfor rovviltsonene må det ventes fortsatte tap til disse artene. Fylkesmannen kan ikke se at det ligger muligheter for og ressurser til FKT-tiltak i reindrifta som sikrer både betydelig lavere tap og fortsatt utstrakt bruk av beiteområder innenfor rovviltsonen. Forvaltning av og tap til kongeørn vil ikke endres med ny forvaltningsplan.

3.3 Beitenæringer sett i sammenheng

Foreslått sonering vil gi et høyere rovvilttrykk i midtre og østlige deler av Nordland, mens det er et mål at beiteområder langs kysten skal være fri for store rovviltarter. En slik sonering kan føre til økt beitebruk på kysten. Flytting av sau fra rovviltsoner til utmarksbeiter utenfor rovviltsoner kan være aktuelt som et tapsforebyggende tiltak for sauebesetninger som havner innenfor tre rovviltsoner. Økt bruk av kystvinterbeiter i reindrifta har flere årsaker enn rovviltsonering (jf. kap. 3.2). Likevel ventes en østvendt sonering å bidra til trenden med økt bruk av vinterbeiter på kysten. Sammen kan dette gi større beitebelastning på kysten, noe som på sikt kan gå ut over kvaliteten på beiten i disse områdene.

Intensivert bruk av kystvinterbeiter i reindrifta kan gi et økt konfliktnivå mellom landbruk og reindrift. Driftsomlegginger i landbruket som en rovvilttilpasning kan gi større bruk av innmarksnære utmarksbeiter, økt bruk av saueraser med sterkere flokkinstinkt, økning av ammekyr på beite, mer inngjerding av beiteområder, mv. Dette kan føre til beite- og brukskonflikter mellom landbruk og reindrift både i innmarksnære utmarksbeiter og i fjellområder. Utmarksbeiter på kysten er i utgangspunktet fragmenterte, og utfordringer med rein som trekker inn på innmark skaper konflikter mange steder. Økt beitepress og driftsendringer i landbruket kan forsterke disse utfordringene noen steder.

Tapsreducerende tiltak som utsatt slipp og tidlig sankning av sau på beiter innenfor rovviltsoner kan øke rovviltbyrden for reindrifta. Beiteperioden for sau innskrenkes, og reindrifta står større deler av året alene med rovviltbelastninga i utmarksbeiter.

4. Samla konsekvens for rovvilt av ny forvaltningsplan – fylkesnivå

4.1 Jerv

Vi foreslår en østvendt sonering for jerv, med en sammenhengende sonering mot Sverige.

Bestandsregistreringer viser at dette er de viktigste leveområdene for jerv i Nordland. En slik sonering tar også hensyn til at jerven i Nordland er en del av en stor østlig bestand av jerv, hvor bl.a. all svensk jerv og jerv Nord-Trøndelag inngår.

Størrelsen på forvaltningsområdet for jerv, og da særlig omfanget av sammenhengende egnet habitat for jerv, har betydning for sannsynligheten for å oppnå bestandsmålene innenfor jervesonen. Jerv bruker de samme hilokalitetene år etter år og fra generasjon til generasjon. Som bakgrunn for vårt arbeid har vi derfor sett på lokalisering av jervehi de siste 10 årene, og vurdert ny sonering i forhold til dette.

I perioden 2005-2016 ble det til sammen registrert 139 jerveynglinger i fylket. Bestandsmålet ble oppnådd i 9 av 12 år for fylket som helhet. Med den foreslåtte soneringa for jerv ville situasjonen ha vært som følger:

- For den største jervesonen (jerv1) ville bestandsmålet vært oppnådd innenfor jervesonen i 7 av de 9 årene. Totalt 82 % av alle ynglingene i denne perioden ville vært innenfor jervesonen.
- For den minste jervesonen (jerv2) ville bestandsmålet vært oppnådd innenfor jervesonen i 5 av de 9 årene. Totalt 71 % av alle ynglingene i denne perioden ville vært innenfor jervesonen.

Ut fra erfaringstall mener vi det er mulig å oppnå bestandsmålet på 10 årlige ynglinger innenfor både den store og den lille sonen. Men dette tallmaterialet viser også at sonene ikke er større enn hva de må være for å oppnå bestandsmålet, og særlig det minste alternativet har lite handlingsrom for uttak innenfor sonen.

På grunn av jervens store leveområder, stor vandringskapasitet og at det er få naturlige barrierer for jerven i fylket, må det forventes et visst omfang av streifende jerv utenfor rovviltsonene, særlig i fjellområder like utenfor jervesonen («randsoneneffekter»). Gitt en tydelig soneforvaltning kan dette innebære en økt dødelighet (jakt/skadefelling) på jerv som har leveområder på begge sidene av sonegrensa, noe som kan være uheldig med tanke på forutsigbarhet i forvaltningen av jervebestanden. Slike uheldig randsoneneffekter vil forsterkes jo mindre jervesonen er.

4.2 Gaupe

Gauperegistreringene viser at Saltdalen, området omkring Mo-Korgen og Vefsndalføret har vært tyngdepunkt for gaupebestanden de siste 10 årene. Alle disse områdene er innafor prioritert gaupezone. Videre ligger også flere andre områder hvor det tidligere har vært større gaupeaktivitet, innenfor gaupezone. Kontrollerte spor etter familiegrupper av gaupe i perioden 2009-2016 viser at ca 85 % av sporene er registrert innenfor foreslått gaupezone. Ut fra dette vurderer vi at gaupezone har tilstrekkelig størrelse til at bestandsmålet kan nås innenfor sonen.

Forskning viser at gaupas leveområder i områder med tamrein gjerne kan være 2000-3000 km² for hanner og 1000-1500 km² for hunner. Når de i tillegg er revirhevdende ovenfor andre gauper av samme kjønn, betyr det at det er behov for store områder for å ivareta bestandsmålet for gaupe i fylket. I yttergrensene av forvaltningsområdet er det derfor mulig at leveområder kan omfatte både

areal innenfor og utenfor gaupesonen. Gitt en tydelig soneforvaltning kan dette innebære en utilsiktet økt dødelighet (jakt/skadefelling) på gauper som har leveområder på begge sidene av sonegrensa. Vi har forsøkt å begrense denne utfordringen ved at sonegrensa så langt som mulig følger høyereliggende fjellterreng, som i mindre grad brukes av gaupe.

4.3 Bjørn

Fylkesmannens vurdering for bjørn er basert på arbeid som Det skandinaviske bjørneprosjektet har gjort i forbindelse med revisjon av forvaltningsplanen. Dette ble presentert på fagseminaret 26. september og i rapporten *Brunbjørn i Nordland– økologiske vurderinger for revidering av forvaltningsplanen. Det skandinaviske bjørneprosjektet, Rapport 2016 – 4.*

Fylkesmannen vurderer at den foreslåtte bjørnesonen har tilstrekkelig med egnet habitat for 7 binner, men det er i minste laget for 7 hannbjørner. Det skandinaviske bjørneprosjektet problematiserer en slik sonering¹⁰: «Ved å kun avsette et areal stort nok for de 3 voksne binnene og ikke ta hensyn til arealkravet for de 3 voksne hannene i populasjonen, kan det oppstå større dødelighet på voksne hanner, fordi de med stor sannsynlighet vil bevege seg utenfor det avsatte bjørneområdet for binner. Dette kan videre føre til at det blir færre voksne hanner og flere yngre hanner enn i en normalpopulasjon, enten ved at de yngre hannene som produseres ikke vandrer ut, eller på grunn av innvandring av yngre hanner fra nærliggende reproduksjonsområder. Dette kan føre til at yngre hanner får større reproduktiv suksess, noe som er påvist i Nord-Sverige (Zedrosser m.fl. 2007), og at binner får mindre mulighet til å utøve partnervalg og påvirke at den beste hannen blir far til ungene. I sin tur kan dette gi lavere kvalitet på ungene, og lavere reproduksjon. Hvorvidt disse effektene oppstår hos bjørner vet man ikke, men slike effekter er påvist hos flere store pattedyr (Milner m.fl. 2007).

Da populasjonen i Sverige for tiden er synkende (Kindberg og Swenson 2014) kan det også på sikt bli mindre innvandring av yngre hanner fra Sverige. For å unngå mangel på hanner og spesielt mangel på eldre hanner, som man i dag ikke vet konsekvensen av, bør arealkravet for voksne hanner også tas hensyn til i revideringen av forvaltningsplanen i Nordland.»

Soneforslaget med grense langs Saltdalselva er ikke noen reell vandringsbarriere for bjørn. En konsekvens av dette kan være at økt dødelighet på bjørner som bruker både leveområder innenfor og utenfor det prioriterte bjørneområdet (på grunn av lav terskel for felling utenfor bjørneområdet). Over tid kan dette gjøre det vanskelig å oppnå bestandsmålet innenfor bjørneområdet, altså tilsvarende problemstilling som for hannbjørnes arealkrav omtalt ovenfor.

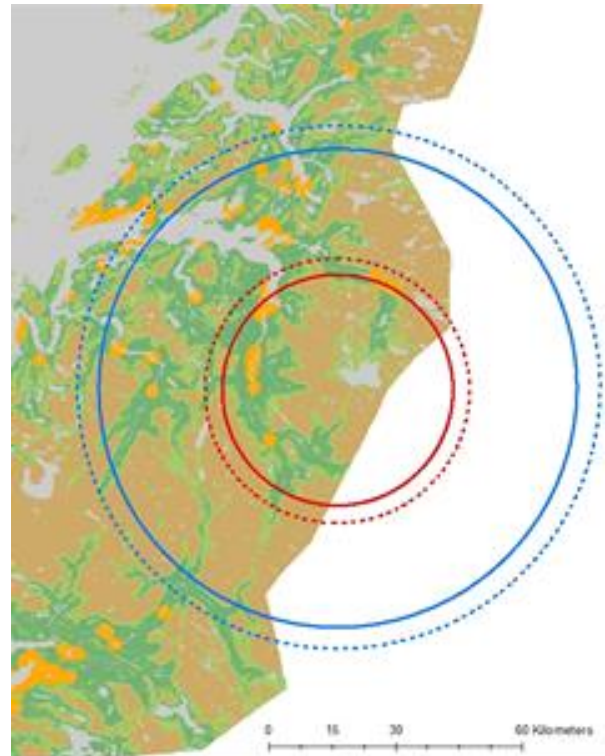
Foreslått bjørneområde er dermed trolig for lite for at vi på sikt kan oppnå en stabil bestand av en slik størrelse at bestandsmålet oppnås årlig. Støen og Moen viser i sin rapport om bjørn i Nordland eksempler på tilstrekkelige soner for hhv. binner og hannbjørner (se kart). Ut fra dette ser vi at en mulig utvidelse av bjørneområdet mot vest i større grad vil inneha tilstrekkelig egnet habitat for både binner og hannbjørner.

¹⁰ Støen, O-G og Moen G.K. 2016. Brunbjørn i Nordland– økologiske vurderinger for revidering av forvaltningsplanen. Det skandinaviske bjørneprosjektet, Rapport 2016 – 4.

Vi legger imidlertid stor vekt på at det trolig ligger langt fram i tid å oppnå bestandsmålet for bjørn. Fra den første binna er observert, eller første yngling er registrert i Nordland, kan det ta henholdsvis 14-15 og 7-8 år før bestandsmålet oppnås. Dette forutsetter den høyeste vekstraten registrert i Skandinavia, som igjen vil være avhengig av reproduksjonssuksessen hos ankomne binner og innvandringsraten fra andre reproduksjonsområder.

Dersom det vandrer inn binner i dette området, vurderer vi at det er mest sannsynlig at de i første omgang vil slå seg ned i de østligste fjelldalene innenfor forvaltningsområdet.

Evt. andre utviklinger i bjørneaktivitet i fylket eller endrede rammevilkår kan tas med i vurderingen i framtidige revideringer av forvaltningsplanen.

Eksempel fra Det skandinaviske bjørneprosjektet på egnede arealer for en bjørnepopulasjon på 14 bjørner i Nordland der sirklene illustrerer behovet for areal av Skog og Skognært fjell i indre Salten. Røde sirkler: arealbehov for binner. Blå sirkler: Arealbehov for hannbjørner. Se mer informasjon om figuren i Støen og Moens rapport.

5. Konsekvensen for sauenæringa av ny forvaltningsplan – på regionnivå

Med gjeldende plan har samlet belastning av jerv og gaupe vært omtrent den samme en kan forvente med ny plan. Dette siden bestandsmålet er nådd for jerv og for gaupe har målet i perioder vært nådd selv om bestanden nå ligger noe under målet. Utfordringen med gjeldende plan er at den er fragmentert med forvaltningsprinsipper som har åpnet for bruk av skjønn.

Randsoneproblematikken har vært betydelig. Dermed har forutsigbarheten vært lav

Ny plan vil føre til at noen beiteområder tas ut av rovviltzone, mens andre kommer inn. Dette skaper spenninger mellom de områder som får lavere rovviltpress mot de som kan få økt press.

Med større og sammenhengende rovviltsoner vil bruken av forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT) kunne målrettes bedre. Det legges opp til klarere forvaltningsprinsipper som i mindre grad åpner for skjønn.

Med større rovviltsoner legges det til rette for større mulighet for byrdefordeling mellom de ulike beiteregionene. Innenfor rovviltsoner vil områder med belastning av flere rovviltarter kunne prioriteres for uttak av skadevoldere.

5.1. Lofoten – Vesterålen – Ofoten nord for Ofotfjorden

Her beiter ca. 1/3 av fylkets sauer. Dette området er i sin helhet utenfor de foreslått rovviltsoner. Det er likevel et ikke ubetydelig tap også i disse besetningene, blant annet til kongeørn.

5.2. Kysten nord for Saltenfjorden

Her beiter ca. 13 000 sau og lam. Ca. 1 500 av disse vil være innenfor foreslått gaupesone. Spesielt i Hamarøy. Men ingen vil være berørt av noen av alternativene til jervesone. Tapshistorikken viser at det i enkelte områder og år har vært et betydelig tap. Randsoneproblematikk kan utgjøre en risiko, spesielt fra gaupe. Men forvaltningsprinsippene tilsier at kvoten for jakt skal settes høyt i dette området.

5.3. Fauske/Sørfold

Her beiter ca. 6 000 sau og lam. Av disse vil ca. 1 200 (på østsida av E6) bli berørt av gaupesone og det største jervealternativet samt bjørneområdet. Tapshistorikken viser at dette tidligere var et område med betydelige tap til både jerv og gaupe, men at tapene er betydelig redusert de seinere år. Siden tre rovviltarter kan opptre i dette området vil en byrdefordeling tilsi at området vil være prioritert for uttak av skadevoldere når bestandsmålet er nådd. Utenfor rovviltsonen tilsier forvaltningsprinsippene at kvoten for jakt skal settes høyt.

5.4. Saltdal/Beiarn/Rana

Her beiter ca. 22 000 sau og lam. Dette er et av de områder som over tid har hatt betydelige og uakseptable tap. Dette er en region som kan bli belastet med både jerv, gaupe og bjørn.

For det største jerveområdet vil ca. 10 000 sau beite i rovviltsonen, mens ca. 6 000 vil være innenfor det mindre alternativet.

For gaupe vil hele regionen være omfattet.

Ca. 1 400 sau og lam i Saltdal vil være innenfor prioritert bjørneområde.

Siden tre rovviltarter kan opptre i dette området vil en byrdefordeling tilsi at området vil være prioritert for uttak av skadevoldere når bestandsmålet er nådd. Et stort jerveområde vil muliggjøre en byrdefordeling der uttak skal prioriteres høyt når bestandsmålet er nådd.

Utenfor rovviltsonen tilsier forvaltningsprinsippene at kvoten for jakt skal settes høyt.

5.5. Indre området mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa

Her beiter ca. 31 000 sau og lam. Dette er et område som i perioder har hatt store tap. Men de seinere år har tapene blitt redusert. Blant annet etter uttak av hannbjørner.

Det er foreslått to alternative jervesoner i denne regionen. I det største alternativet vil 18 000 sau og lam være i jervesone, mens i det mindre alternativet vil ca. 3 000 være i sonen.

Hele regionen er innenfor foreslått gaupeområde.

Et stort jerveområde vil muliggjøre en byrdefordeling der uttak av skadegjørere skal prioriteres høyt når bestandsmålet er nådd. Mens et mindre område tilsier at man i større grad må akseptere jerv.

Utenfor rovviltsonen tilsier forvaltningsprinsippene at kvoten for jakt skal settes høyt.

5.6. Kysten mellom Saltenfjorden og Ranfjorden

Her beiter ca. 27 000 sau og lam. Deler av dette området har i perioder hatt store tap, spesielt til jerv. Men de seinere årene er tapene betydelig redusert.

Regionen foreslås nå i stor grad å ligge utenfor jervesonene, mens deler av Bodø, Gildeskål og Meløy vil ligge i gaupesonen.

Utenfor rovviltsonen tilsier forvaltningsprinsippene at kvoten for jakt skal settes høyt.

5.7. Kysten mellom Ranfjorden og trøndelagsgrensa

Her beiter ca. 48 000 sau og lam. Tapstallene har variert over år. Spesielt i deler av Vefsn har tapene enkelte år vært høye.

I forslag til plan er alle viktige beiteområder utenfor rovviltsoner. Men randsonen kan være utfordrende i Vefsn og indre deler av Vevelstad, Brønnøy og Bindal.

6. Konsekvens for reindriftsnæringa av ny forvaltningsplan – reinbeitedistriktsnivå

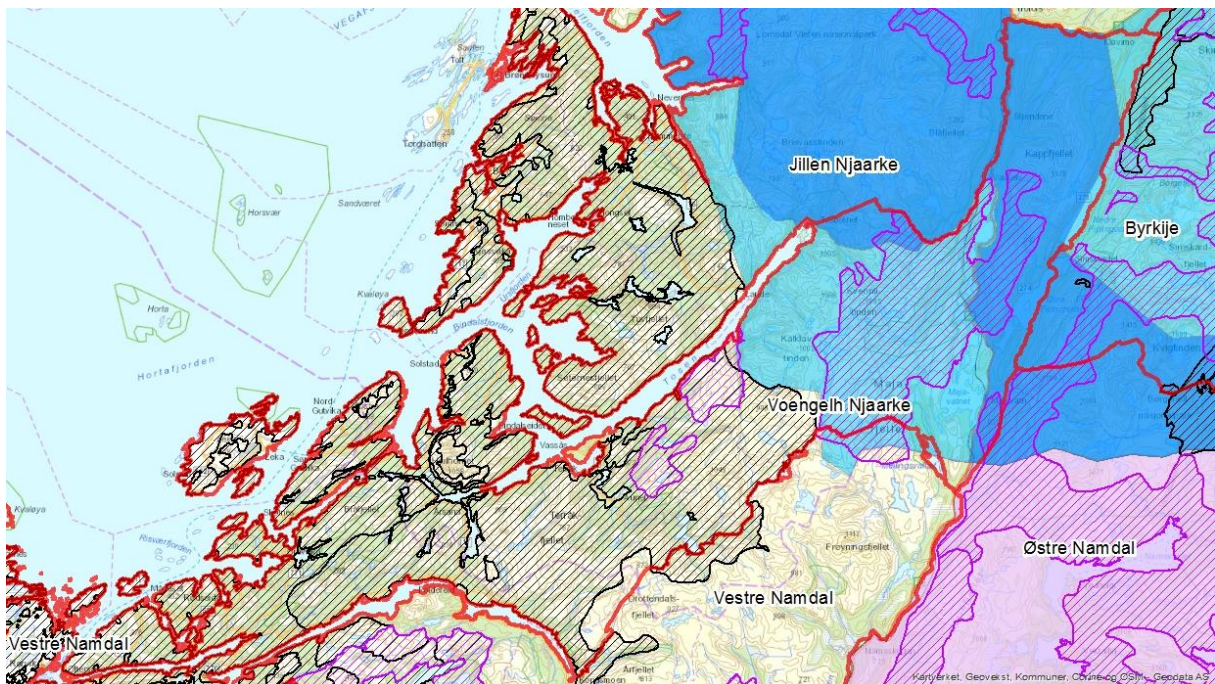
Kartgrunnlaget for reindriftas årstidsbeiter er åpent tilgjengelig på NIBIOs kartside:

<http://kilden.nibio.no/>. Et oversiktskart som viser kalvingsland i Nordland er lagt ved bakerst i dette dokumentet.

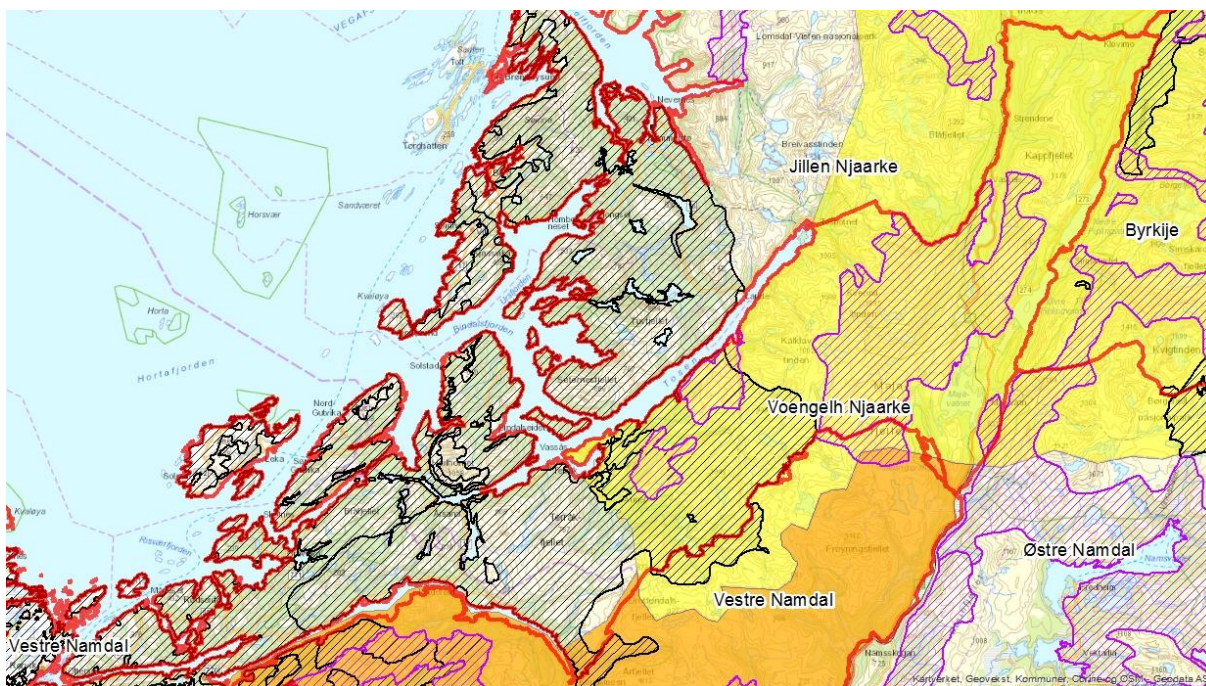
6.1 Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Bindal, Brønnøy og Grane kommune.

Figur 6.1.1. Kartutsnitt av Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone i region 7, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende), og gjeldende jervesone i region 6 (fiolett heldekkende). (Målestokk 1:400 000)

Figur 6.1.2. Kartutsnitt av Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone i region 7 (gult heldekkende) og gjeldende gaupesone i region 6. (Målestokk 1:400 000)

Verdi av beiteområder

Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt bruker hele distriktets utstrekning. Barmarksbeiting foregår fra Terråkfjellet og nordøstover i distriktet, mens vinterbeiting foregår fra Kalvatnan og vestover mot kysten av Bindal og Nærøy (Nord-Trøndelag)¹¹.

Distriktet har begrenset tilgang til egnede kalvingsland, der fjellområdene omkring Kalvatnan brukes mest. Kalvingslandet brukes også i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep, og vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er god. Men på grunn av utfordrende forhold for beiting og tilsyn, vurderes vinterbeiter å ha stor verdi i distriktet. Minimumsbeite for distriktet er imidlertid barmarksbeitene.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 24 % av reintallet i snitt per år (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 2253 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på gaupe og jerv (henholdsvis 47 % og 34 %), med noe tap til kongeørn (6 %). DNA-analyser i perioden 2009-2016 viser utbredelse av jerv i store deler av distriktet, med hovedtyngde i de østlige delene av Majavatn. Det er registrert en jerveyngling i distriktet fra 2009-2016 (dokumentert/antatt yngling) – vest for Majavatn i 2012. Siden 2012 er det årlig registrert en til tre familiegupper av gaupe i vinterbeiteområdene i Bindal/Nærøy. Videre registreres det enkelte år gaupefamilier i de indre delene av distriktet, omkring Svenningdalen. Enkelte år registreres det streifende hanbjørner i de østlige delene av distriktet.

I perioden 2009-2016 er det felt fem gauper på skadefelling eller kvotejakt i de ytre delene av distriktet. Det er også felt flere gauper langs distriktsgrensa helt nord ved Auster-Vefsna. Videre er

¹¹ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

det felt tre jerv på skadefelling og lisensfelling i de indre grenseområdene mot Nord-Trøndelag. Det er også felt tre bjørn på skadefelling i eller rett utenfor distriktet helt i nord.

Distriktet mottar årlig FKT-midler til ulike tiltak, som transport/til fra vinterbeiter på kysten, intensiv gjeting og tilleggsfôring i kalvingstida, tidlig slakting av kalv og bruk av radiobjeller.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv i forslag til ny forvaltningsplan innskrenkes noen steder og utvides andre steder sammenlignet med dagens forvaltningsplan. I alternativ 1 ligger hele distriktet nord for Bogedalen og øst for Øvre Kalvvatnet innenfor blå sone. I alternativ 2 trekkes grensa for blå sone lenger nordøst slik at områdene vest for E6 og sør for Tosenveien ligger utenfor blå sone (fig. 6.1.1). Vinterbeitene ligger utenfor blå sone i begge alternativ, mens kalvingsland øst for Øvre Kalvvatn og distriktets barmarksbeiter stort sett ligger innenfor alternativ 1. Prioritert område for gaupe innskrenkes noen steder og utvides andre steder fra dagens forvaltningsplan. Forslag til gul sone omfatter hele distriktet nordøst for Terråkfjellet (fig. 6.1.2). Vinterbeitene på kysten ligger dermed utenfor gul sone, mens kalvingsland og størstedelen av barmarksbeitene i distriktet ligger innenfor.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og kvotejakt på jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone, for å hindre etablering av og tap til begge arter her. Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn skal tas med i vurderingen.

Skadefelling av jerv og gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Forvaltningsprinsippene fastslår at store reinbeitedistrikt (herunder Voengelh-Njaarke) ikke bør ha mer enn to ynglinger av jerv og to ynglinger av gaupe i distriktet per år. På indre strøk bli aktiv kvotejakt viktig for å oppnå god byrdefordeling av gaupe for dette distriktet. I de ytre delene av distriktet vil en tydelig soneforvaltning kunne bidra til betydelig mindre tap til gaupe dersom man lykkes med å redusere gaupebestanden. Noe tap til streifdyr må ventes. Randsoneproblematikk vil være gjeldende særlig for jerv, da det i liten grad er noen reelle barrierer for jerven langs sonegrensene. Ekstraordinære uttak av jerv kan være aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve- og gaupe-skader vil kunne tildeles distriktet.

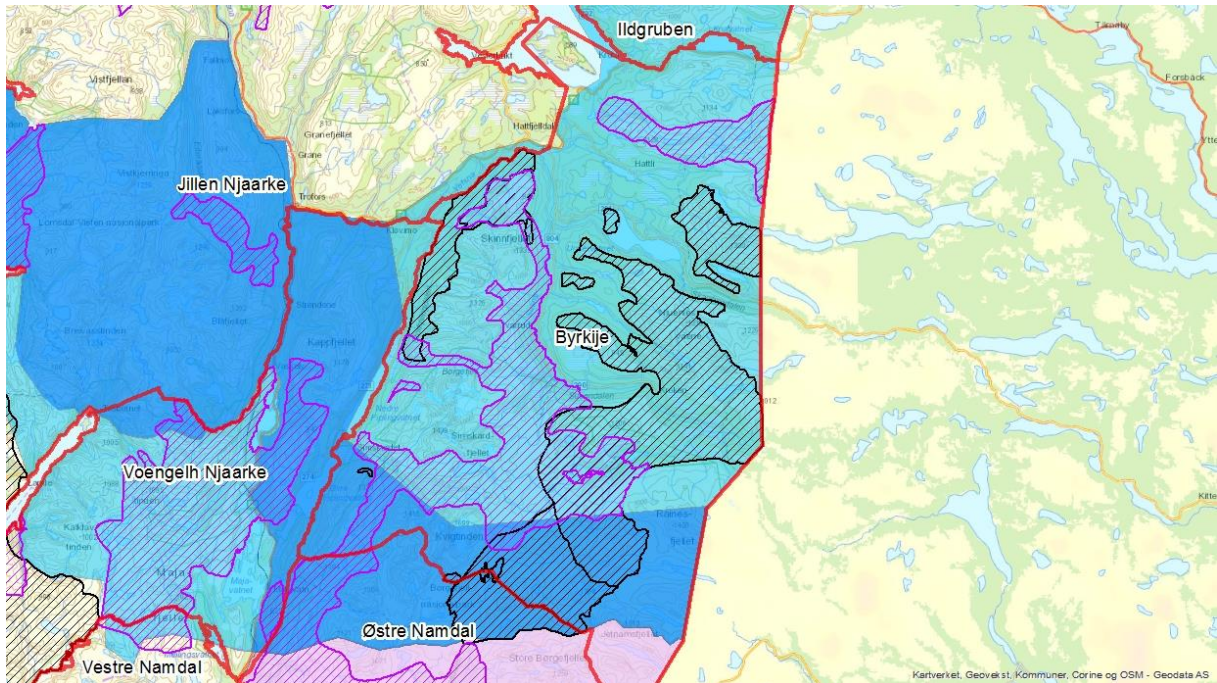
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå og gul sone og bedre byrdefordeling vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Byrdefordeling og reduserte tap til gaupe er avhengig av aktiv kvotejakt i området. Om man lykkes med en slik forvaltningspraksis kan vinterbeitene på kysten bli tilnærmet fri for store rovvilt. Rovviltsituasjonen lenger øst i distriktet vil trolig endres lite fra i dag, og tap til rovvilt må påregnes i disse områdene også etter ny forvaltningsplan. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være aktuelt.

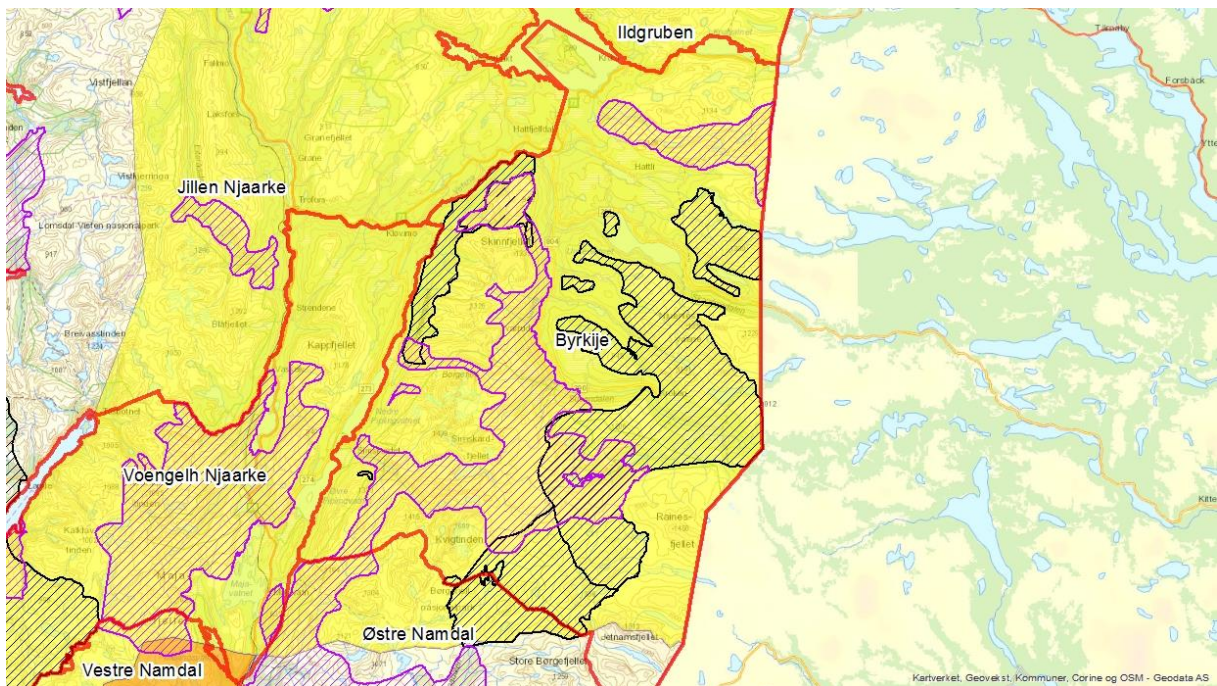
6.2 Byrkije reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Grane og Hattfjelldal kommune.

Figur 6.2.1. Kartutsnitt av Byrkije reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone i region 7, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende), og gjeldende jervesone i region 6 (fiolett heldekkende). (Målestokk 1:400 000)

Figur 6.2.2. Kartutsnitt av Byrkije reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone i region 7 (gult heldekkende) og gjeldende gaupesone i region 6. (Målestokk 1:400 000)

Verdi av beiteområder

Byrkije reinbeitedistrikt er et østvendt distrikt med helårsbeiter, altså foregår beiting gjennom alle årstider i de samme områdene¹². Distriktet har ikke tilgang til kystnære vinterbeiter, og på grunn av manglende reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige, er distriktet avhengig av private avtaler med svenske samebyer for å kunne bruke vinterbeiter i Sverige.

Distriktet har god tilgang til egnede kalvingsland, der områdene fra Store Kjukkelvatnet og nord til Susendalen brukes mest. Selv om det ikke er knapphet på kalvingsland, brukes disse i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Kalvingland vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er begrenset. Sammen med utfordrende forhold for beiting og tilsyn, gjør dette at vinterbeiter vurderes å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 21% av reintallet i snitt per år (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 1457 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på gaupe og jerv (henholdsvis 43 % og 33 %), med en del tap til kongeørn (9 %). DNA-analyser fra perioden 2009-2016 viser utbredelse av jerv primært i de nordlige delene av Børgefjell nasjonalpark og i fjellområdene nord for Unkervatnet. Det er registrert en jerveyngling i distriktet fra 2009-2016 (dokumentert/antatt yngling) – i 2014 ved Vågfjellet nord i Hattfjelldal. Det er registrert to gaupeynglinger i distriktet – en i Susendalen vinteren 2010 og en lenger nord i Hattfjelldal vinteren 2014. I perioden 2009-2015 er det årlig registrert aktivitet av hannbjørner i Hattfjelldalen. I perioden 2009 – 2016 er det felt åtte gauper på kvotejakt i distriktet. Det er også felt flere gauper like utenfor distrikts grensene i nordøst ved Auster-Vefsna. Videre er det felt tre jerv på lisensfelling. Det er også felt en bjørn på skadefelling.

Distriktet mottar årlig FKT-midler til ulike tiltak, som intensiv gjeting og tilleggsføring i kalvingstida, samling og tidlig slakting av kalv og bruk av radiobjeller.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv er i forslag til ny forvaltningsplan utvidet sammenlignet med dagens forvaltningsplan (fig. 6.2.1). I alternativ 1 ligger stort sett hele distriktet innenfor blå sone. I alternativ 2 trekkes grensa for blå sone langt sør, slik at blå sone omfatter områdene fra Rainesfjellet, Kviggtinden, Simskardet og sør til distrikts grensa. Store deler av kalvingsland og vinterbeiter i distriktet ligger her utenfor blå sone. Prioritert område for gaupe utvides fra dagens forvaltningsplan og omfatter hele distriktet (fig. 6.2.2). Ut fra kunnskap om foretrukket habitat for gauper, forventes det primært gaupeaktivitet i tilknytning til de lavereliggende områdene og dalførene i distriktet. Dette er områder som i første rekke beites av rein på vår og høst.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og kvotejakt på jerv *utenfor* blå sone, for å hindre etablering av og tap til jerv her. Dette vil ha betydning ved alternativ 2. Det vil videre åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftsnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn og bjørn skal tas med i vurderingen. Forvaltningsprinsippene fastslår også at små reinbeitedistrikt (herunder Byrkije) ikke

¹² Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

bør ha mer enn en yngling av jerv og en yngling av gaupe i distriktet per år. Ekstraordinære uttak av jerv kan være aktuelt (særlig i forbindelse med kalvingsland). Grensene for blå sone i alternativ 2 deler opp sammenhengende jervehabitat, noe som må ventes å medføre betydelig grad av randsoneproblematikk når jerv streifer ut av jervesonen og inn i viktige beite-/kalvingsområder. Innvandring av jerv fra Sverige vil forekomme. Noe tap til streifende jerv må derfor forventes. Situasjonen for gaupe ventes å bli stort sett uforandra, med gode muligheter for effektiv kvotejakt i dalene.

Skadefelling av jerv og gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå sone (jerv ved alternativ 2), skal terskelen for skadefelling være lavere. Både lisensfelling og skadefelling av bjørn er aktuelt, spesielt i områdene nord for Susendalen. Ekstraordinære uttak av jerv kan være aktuelt ved en økning av bestanden i området. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve-, gaupe- og bjørneskader vil kunne tildeles distriktet.

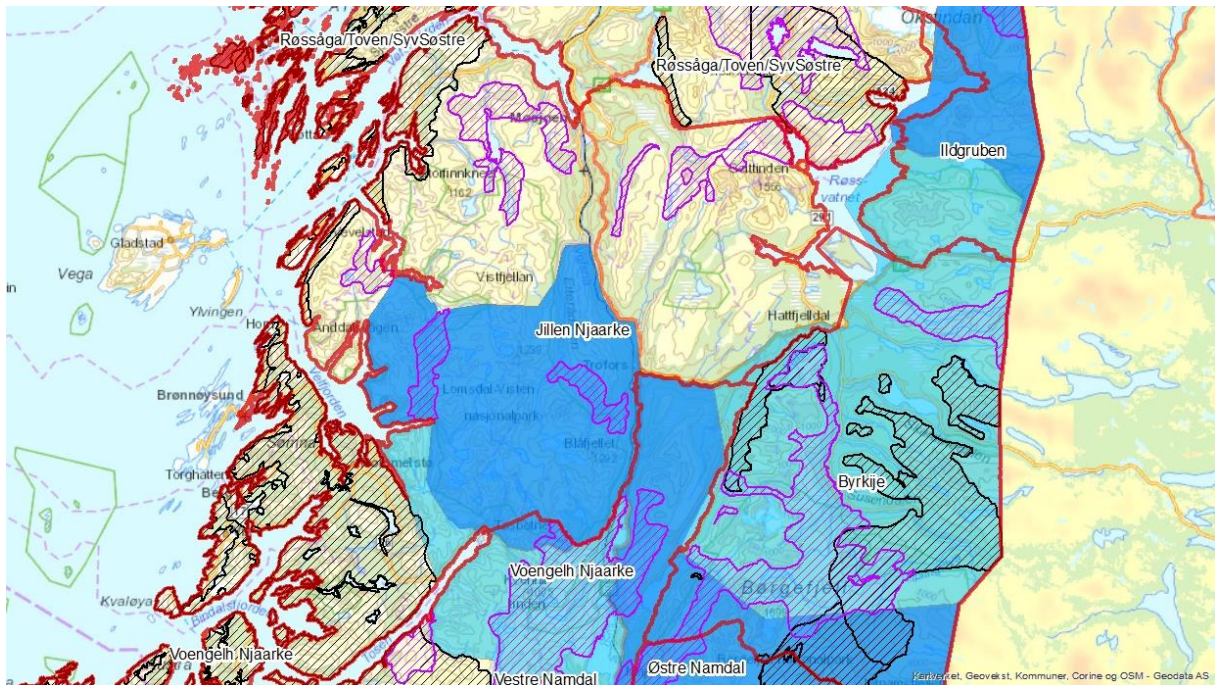
Samlet vurdering

Noe bedre byrdefordeling vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Forutsigbarhet for uttak av jerv i kalvingsland vil også kunne bli bedre (dette hovedsakelig ved alternativ 1 til blå sone). Ny forvaltningsplan kan likevel ikke ventes å endre tapssituasjonen for distriktet i stor grad, da rovviltsituasjonen med foreslått byrdefordeling vil bli omtrent som den har vært de siste årene. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være aktuelt.

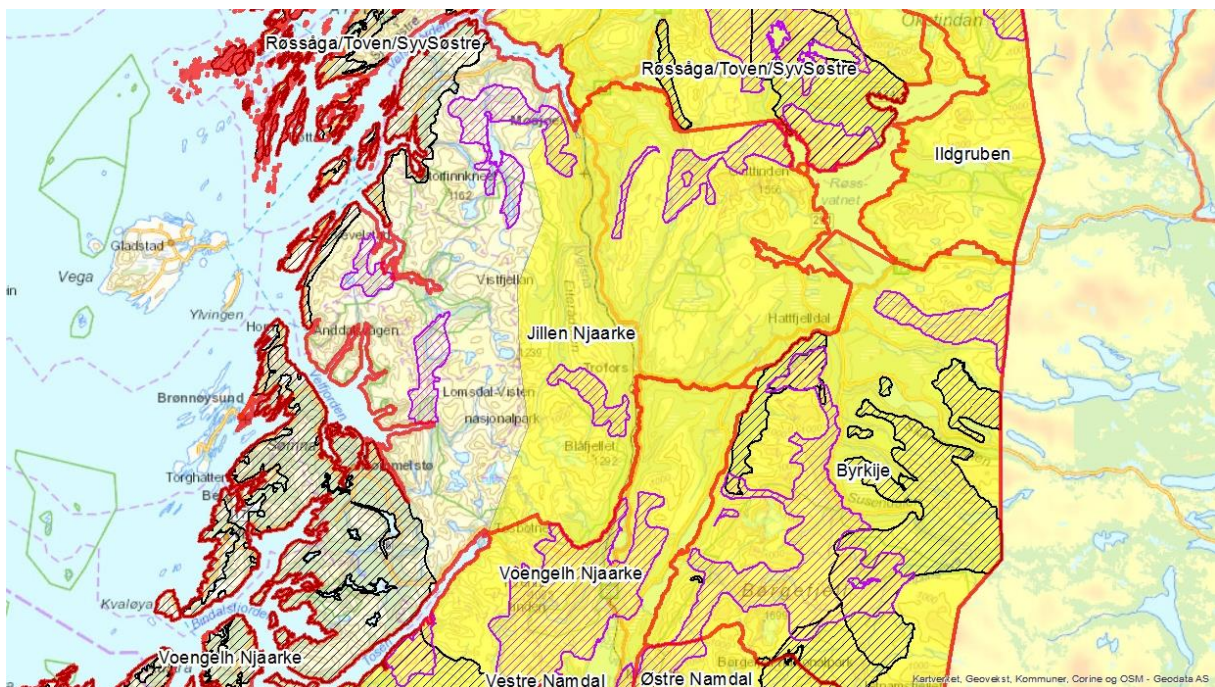
6.3 Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Sømna, Vefsn og Vevelstad kommune.

Figur 6.3.1. Kartutsnitt av Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende). (Målestokk 1:520 000)

Figur 6.3.2. Kartutsnitt av Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:520 000)

Verdi av beiteområder

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt bruker hele distriktets utstrekning til beiting¹³. Distriktet er delt i to driftsgrupper: Østre siida og Vestre siida. Østre siida disponerer barmarksbeiter øst og vest for E6, samt vinterbeiter sørvest i distriktet, mens Vestre siida bruker områder mer nordvest i distriktet.

Distriktet har begrenset tilgang til egnede kalvingsland, der fjellområdene sør for Herringen og sørvest for Trofors brukes mest. Kalvingslandet brukes også i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep, og vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er noe begrenset. Sammen med utfordrende forhold for beiting og tilsyn, gjør dette at vinterbeiter vurderes å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 22 % av reintallet i snitt per år (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 1798 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på gaupe og jerv (henholdsvis 52 % og 30 %), med noe tap til kongeørn (5 %). DNA-analyser i perioden 2009-2016 viser utbredelse av jerv i store deler av distriktet, med unntak av i de vestligste områdene. Det er registrert seks jerveynglinger i ulike deler av distriktet fra 2009-2016, med inntil to ynglinger for ett enkelt år. Det er registrert en årlig gaupeyngling i Vefsnedalføret i samme periode. Enkelte år registreres det streifende hannbjørner i distriktet.

I perioden 2009-2016 er det felt 13 gauper på skadefelling eller kvotejakt langs Vefsna og Auster-Vefsna, samt ei gaupe i Brønnøy. Videre er det felt ni jerv på lisensfelling, og en enkeltjerv og ett hiuttak er gjort som ekstraordinære uttak i distriktet i samme periode. Det er også felt fire bjørn på skadefelling i eller like utenfor distriktet.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv innskrenkes noe i forslag til ny forvaltningsplan sammenlignet med dagens forvaltningsplan. Forslag til alternativ 1 og 2 for blå sone følger i stor grad samme grense innenfor distriktet (fig. 6.3.1). Områdene sør for Vistfjellan, vest mot Velfjorden og langs distriktsgrensa i øst og mot sør ligger i alternativ 1 til blå sone. I alternativ 2 trekkes grensa mellom Velfjorden og Tosen noe lenger nordøst. Kalvingslandet på Eiteråfjellet ligger her innenfor blå sone. Prioritert område for gaupe innskrenkes noen steder og utvides andre steder sammenlignet med dagens forvaltningsplan (fig. 6.3.2). Hele distriktet øst for Tosbotn, Vistfjellan og Vefsnfjorden ligger her i gul sone. Distriktets vinterbeiter og hoveddelen av kalvingslandet til vestre siida ligger utenfor gul sone.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og kvotejakt på jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone, for å hindre etablering av og tap til begge arter her. Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn skal tas med i vurderingen.

Forvaltningsprinsippene fastslår at store reinbeitedistrikt (herunder Jillen-Njaarke) ikke bør ha mer enn to ynglinger av jerv og to ynglinger av gaupe i distriktet per år. Lisensfellinga og kvotejakta på jerv og gaupe som utøves i området er effektiv, og kan forventes å bli et reelt bidrag til

¹³ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

byrdefordeling for distriktet. Noe tap til streifdyr må likevel ventes også utenfor blå og gul sone. Særlig rundt blå sone ventes det noe randsoneproblematikk.

Skadefelling er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Ekstraordinære uttak av jerv kan være aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve- og gaupeskader vil kunne tildeles distriktet.

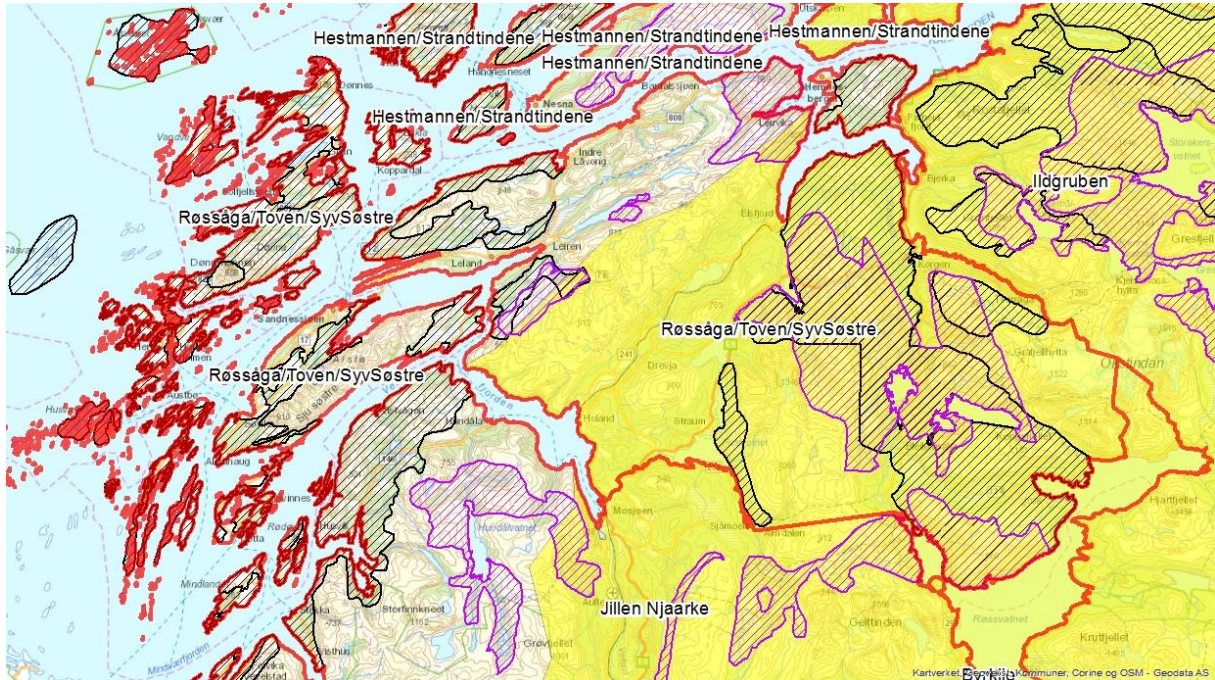
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå og gul sone og noe bedre byrdefordeling vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Ny forvaltningsplan kan likevel ikke ventes å endre tapssituasjonen for distriktet i stor grad, da rovviltsituasjonen med foreslått byrdefordeling vil bli omtrent som den har vært de siste årene. Problemer med jerv i kalvingslandet for Østre siida kan ventes å bli noe bedre ut fra foreslått sonering og forvaltningsprinsipper. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være aktuelt.

6.4 Røssåga/Toven reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Alstahaug, Dønna, Hemnes, Herøy, Leirfjord og Vefsn kommune.

Figur 6.4.1. Kartutsnitt av Røssåga/Toven reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:350 000)

Verdi av beiteområder

Røssåga/Toven reinbeitedistrikt bruker hele distriktets utstrekning til beiting¹⁴. Distriktet er delt i to driftsgrupper: Røssåga sjtte og Toven sjtte, der Røssåga disponerer barmarksbeiter øst i distriktet og Toven bruker kystområder i nord. Vinterbeiter på halvøyer og øyer vest i distriktet er felles for hele distriktet. Vinterbeiter i øst brukes i liten grad på grunn av fare for nedising.

Distriktet har god tilgang til egnede kalvingsland, der området fra Korgfjellet mot Okstindan og områder nord mot Ranfjorden brukes mest. Selv om det ikke er knapphet på kalvingsland, brukes disse i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Kalvingland vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er noe begrenset. Sammen med utfordrende forhold for beiting og tilsyn, samt stor fare for nedising av innlandsbeiter, gjør dette at vinterbeiter vurderes å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 22 % av reintallet i snitt per år (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 338 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på gaupe og jerv (henholdsvis 42 % og 27 %), med en del tap til kongeørn (9 %). DNA-analyser i perioden 2009-2016 viser utbredelse av jerv i fjellområdene øst for E6. Det er registrert en jerveyngling i distriktet fra 2009-2016 – i 2016 like øst for Okstindan (her ble det gjort hiuttak). I

¹⁴ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

samme periode er det årlig registrert gaupefamilier i området omkring Korgen/Bjerklia. Videre påvises det enkelte år gaupefamilier i Leirfjord.

I perioden 2009-2016 er det felt 11 gauper på kvotejakt i eller nært distriktet, de fleste i områdene omkring korgen/Bjerka. Videre er det felt fem jerv på lisensfelling og ett hiuttak er gjort som ekstraordinært uttak i samme periode.

Distriktet mottar årlig FKT-midler til ulike tiltak, som transport til/fra vinterbeiter på kysten og intensiv gjeting og tilleggsfôring i kalvingstida.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv innskrenkes i forslag til ny forvaltningsplan sammenlignet med dagens forvaltningsplan, og hele distriktet ligger utenfor forslag til blå sone. Prioritert område for gaupe utvides fra dagens forvaltningsplan, og forslag til gul sone omfatter hele distriktet fra Remneset ved Vefsnfjorden nordover til Skarpsundet ved Hemnesberget og østover til distriktsgrensa (fig. 6.4.1). Kalvingslandet til Røssåga sijte ligger her innenfor gul sone, mens vinterbeitene-og kalvingslandet til Toven sijte ligger delvis utenfor.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og kvotejakt på jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone for å hindre etablering av og tap til begge arter her. Det vil åpnes for kvotejakt *innenfor* gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftsnæringa, og for bestandsregulering av gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av jerv og kongeørn skal tas med i vurderingen. Forvaltningsprinsippene fastslår at små reinbeitedistrikt (herunder Røssåga/Toven) ikke bør ha mer enn en yngling av gaupe i distriktet per år. Siden Røssåga/Toven ligger utenfor blå sone kan distriktet likevel måtte tåle to ynglinger av gaupe per år, som et ledd i byrdefordelingen mellom ulike reinbeitedistrikt. Kvotejakta på gaupe i området kan forventes å bli et reelt bidrag til byrdefordeling for distriktet. Effekten av lisensjakt på jerv er noe mer usikker, men vil kanskje kunne bidra noe til byrdefordeling. Noe tap til streifdyr må ventes også utenfor blå og gul sone.

Skadefelling er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Ekstraordinære uttak av jerv kan være aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve- og gaupeskader vil kunne tildeles distriktet.

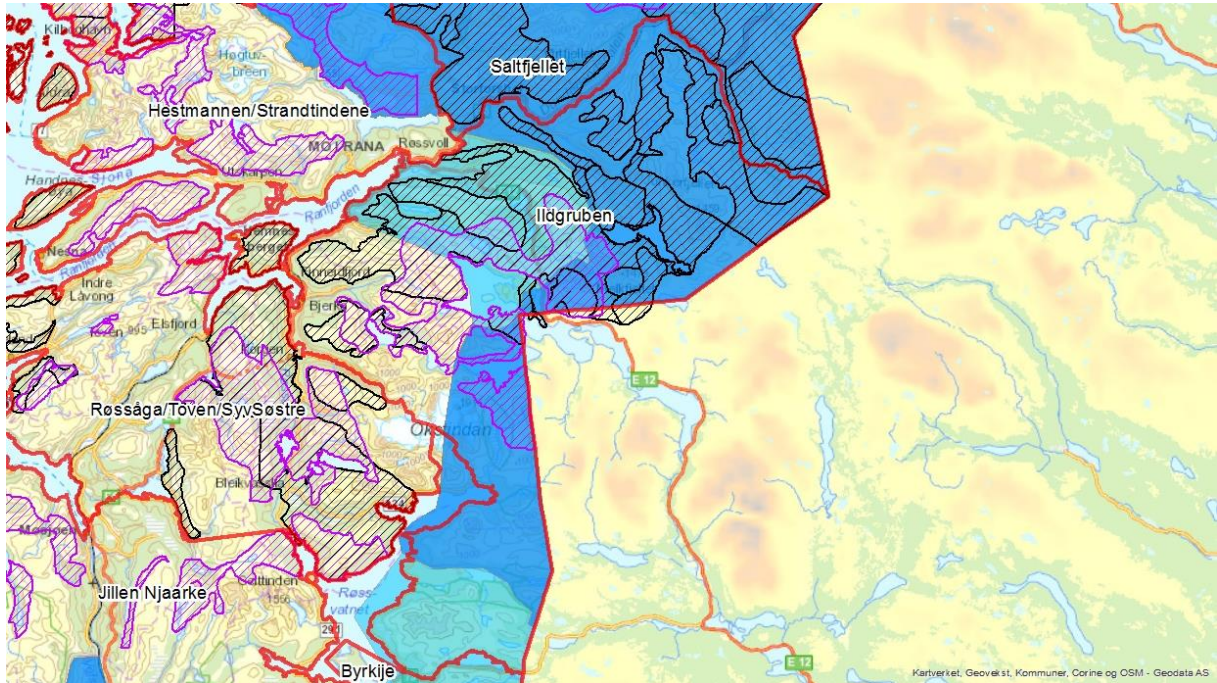
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå og gul sone og mindre belastning av jerv vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Ny forvaltningsplan kan ikke ventes å endre tapssituasjonen for distriktet i stor grad, da rovviltsituasjonen med foreslått byrdefordeling for gaupe vil bli omtrent som den har vært de siste årene. Tydeligere og mer forutsigbar forvaltning av jerv vil være positivt for distriktet, og vil bidra til å senke jervetapene i distriktet. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være aktuelt.

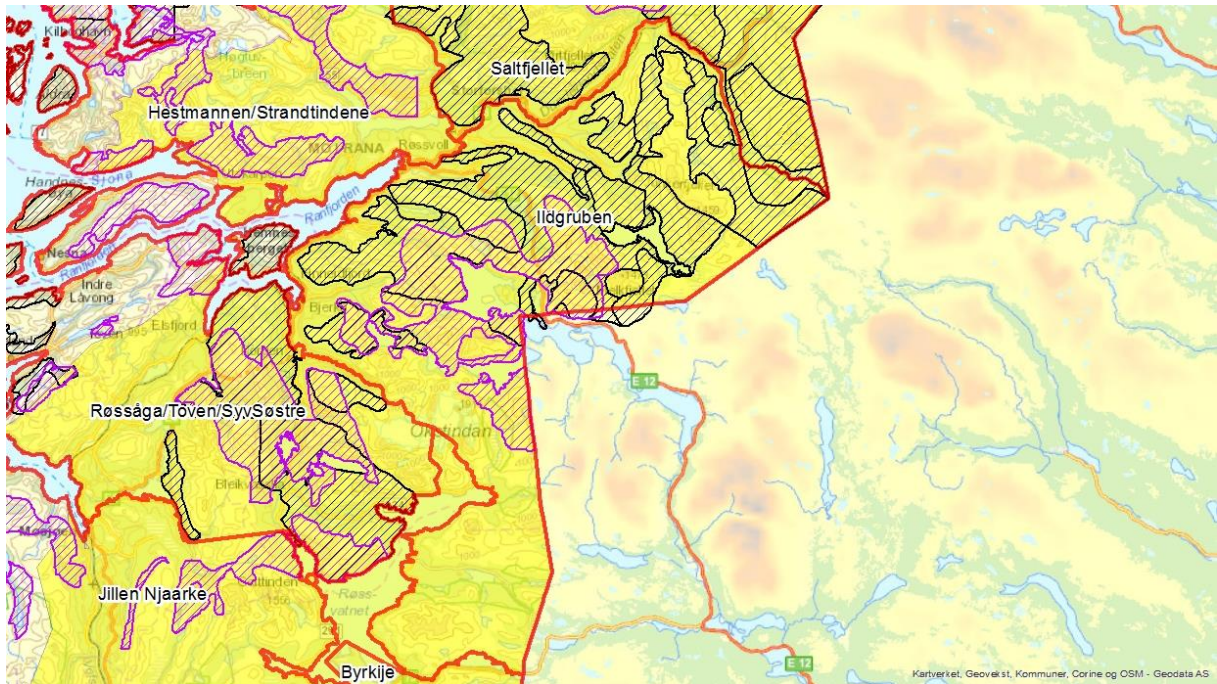
6.5 Ildgruben reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Hattfjelldal, Hemnes og Rana kommune.

Figur 6.5.1. Kartutsnitt av Ildgruben reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende). (Målestokk 1:520 000)

Figur 6.5.2. Kartutsnitt av Ildgruben reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:520 000)

Verdi av beiteområder

Ildgruben reinbeitedistrikt er et østvendt distrikt med helårsbeiter, altså foregår beiting gjennom alle årstider i de samme områdene¹⁵. Distriktet har ikke tilgang til kystnære vinterbeiter, og på grunn av manglende reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige, er distriktet avhengig av private avtaler med svenske samebyer for å kunne bruke vinterbeiter i Sverige. En slik avtale foreligger ikke per nå.

Distriktet har god tilgang til egnede kalvingsland, der dalførenenord, sør og vest for Storakersvatnet brukes mest. Selv om det ikke er knapphet på kalvingsland, brukes disse i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Kalvingland vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er begrenset, og distriktet har på grunn av manglende tilgang til konvensjonsbeiter få alternativer når vinterbeiter i nord blir nediset. Sammen med utfordrende forhold for tilsyn, gjør dette at vinterbeiter vurderes å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 25% av reintallet i snitt per år (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 943 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på jerv og gaupe (henholdsvis 51 % og 26 %), med noe tap til kongeørn (7 %). DNA-analyser viser betydelig jerveaktivitet i hele distriktet. Det er registrert 22 jerveynglinger i distriktet fra 2009-2016 (dokumentert/antatt yngling), med et gjennomsnitt på 3,1 per år og inntil fire ynglinger for et enkelt år. I samme periode er det årlig registrert 1-2 gaupefamilier i de vestlige delene av distriktet. Enkelte år registreres det også streifende hannbjørner i Dunderlandsdalen.

I perioden 2009-2016 er det felt sju gauper på kvotejakt og skadefelling i eller nært distriktet, de fleste i områdene omkring Korgen/Bjerka. Videre er det felt tre jerv på lisensfelling. Det er gjennomført flere hiuttak og uttak av enkeltjerv i tilknytning til kalvingslandet de siste årene.

Distriktet har i liten grad søkt om FKT-midler. I 2016 fikk distriktet tilskudd til tilleggsfôring av rein gjennom vinteren.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv i forslag til ny forvaltningsplan innskrenkes noen steder og utvides litt andre steder sammenlignet med dagens forvaltningsplan (fig. 6.5.1). I alternativ 1 omfatter blå sone hele distriktet nord for Øverdalen/Dalselvdalen og sør og øst for Storakersvatnet. Størstedelen av kalvingslandet og store deler av vinterbeitene i distriktet ligger her innenfor blå sone. I alternativ 2 trekkes grensene for blå sone lenger nord og øst, langs sørsiden av Langfjellet ned mot Kallvatnet og videre mot østsiden av Storakersvatnet, slik at større deler av kalvingsland og vinterbeiter ligger utenfor blå sone. Prioritert område for gaupe utvides fra dagens forvaltningsplan og forslag til gul sone i ny forvaltningsplan omfatter hele distriktet (fig. 6.5.2). Ut fra kunnskap om foretrukket habitat for gauper, forventes det primært gaupeaktivitet i tilknytning til de lavereliggende områdene og dalførene i distriktet.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og på jerv *utenfor* blå sone for å hindre etablering av og tap til jerv her. Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftsnæringa, og for

¹⁵ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er nådd. Belastning av kongeørn skal tas med i vurderingen. Forvaltningsprinsippene fastslår at små reinbeitedistrikt (herunder Ildgruben) ikke bør ha mer enn en yngling av jerv og en yngling av gaupe i distriktet per år. Dette tilsier at Ildgruben reinbeitedistrikt skal prioriteres høyt ved kvotefordeling for lisensfelling og kvotejakt av jerv og gaupe, som et ledd i byrdefordelingen for distriktet. Videre er det et eget forvaltningsprinsipp (2.3.5) som fastslår at Ildgruben, sammen med Balvatn, skal prioriteres ved ekstraordinære uttak av jerveynglinger innenfor blå sone. For Ildgruben vil dette prinsippet gjelde kun ved alternativ 1 til blå sone, da byrden for distriktet vurderes å bli noe mindre ved alternativ 2 til blå sone.

Til tross for noe lettere byrde ved alternativ 2, kan et alternativ med større areal innenfor blå sone på fylkesnivå likevel være fordelaktig for Ildgruben. Større areal bedrer muligheten for byrdefordeling og uttak av ynglinger her. Selv om innsatsen for uttak av ynglinger i distriktet økes, vil det måtte påregnes en del jerveaktivitet i distriktet. Dette på bakgrunn av områdets egnethet som jervehabitat og stor innvandring fra svensk side. Randsoneproblematikk langs grensa til blå sone ventes for begge alternativ. Det jaktes og felles lite jerv og gaupe ved lisensfelling og kvotejakt i de sentrale delene av distriktet.

Skadefelling er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve- og gaupeskader vil kunne tildeles distriktet.

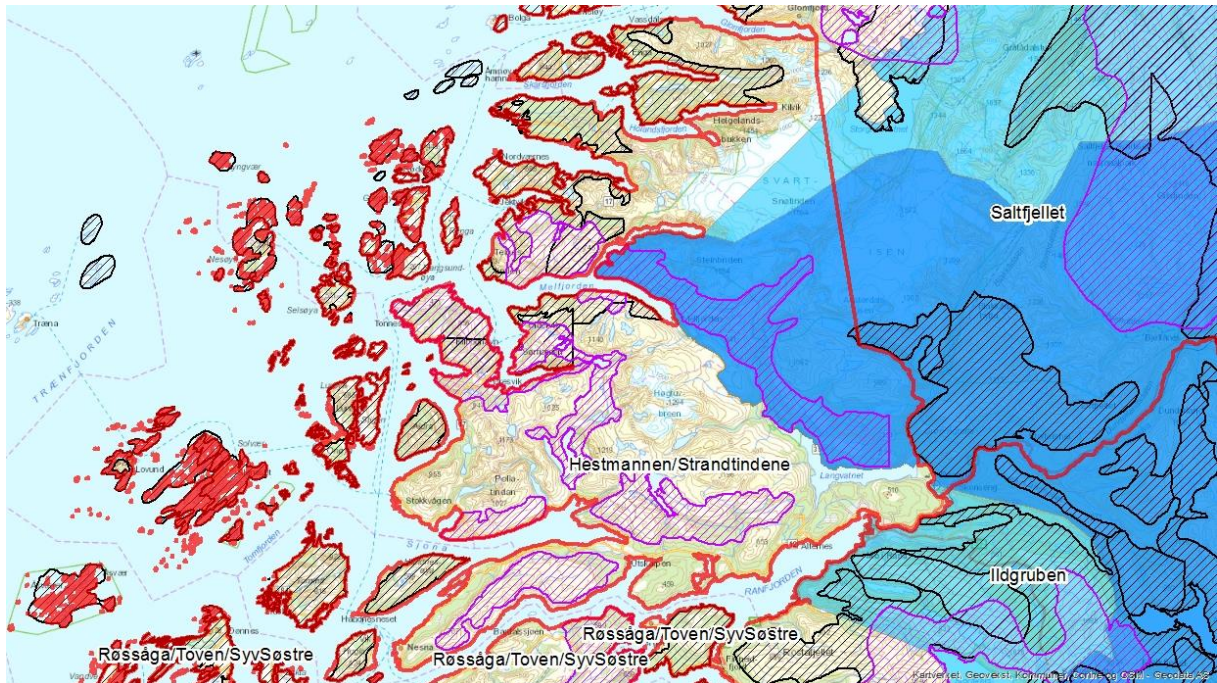
Samlet vurdering

Bedre byrdefordeling og forutsigbarhet for uttak av jerv og gaupe vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Likevel er det lite sannsynlig at ny forvaltningsplan vil føre til vesentlig endring i tapssituasjonen for distriktet, på grunn av randsoneproblematikk og lite aktivitet rundt jakt og lisensfelling i sentrale deler av distriktet. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være nødvendig.

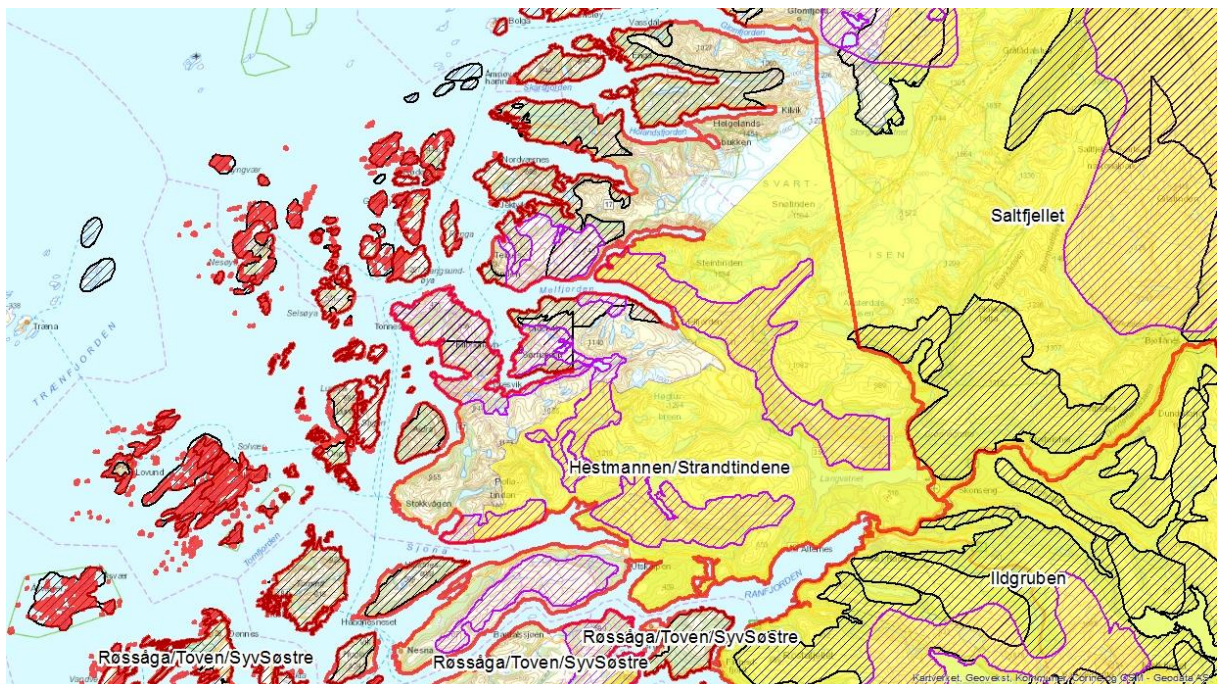
6.6 Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Meløy og Rana kommune. Hele Nesna, Lurøy og Rødøy kommune.

Figur 6.6.1. Kartutsnitt av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende). (Målestokk 1:400 000)

Figur 6.6.2. Kartutsnitt av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:400 000)

Verdi av beiteområder

Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt er et kystdistrikt, og bruker hele distriktets utstrekning til beiting¹⁶. Barmarksbeiting foregår på fastlandet og halvøyene ut mot kysten, og vinterbeiting på halvøyene og øyer helt vest i distriktet.

Distriktet har god tilgang til egnede kalvingsland, der halvøyene fra Lurøy og nordover brukes mest. Selv om det ikke er knapphet på kalvingsland, brukes disse i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Kalvingsland vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er også god. Men på grunn av utfordrende forhold for beiting og tilsyn, samt stor fare for nedising av holmer ved barfrost, vurderes vinterbeiter å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 18 % av reintallet i snitt per år (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 1360 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på gaupe og jerv (henholdsvis 42 % og 35 %), med en del tap til kongeørn (8 %). DNA-analyser i perioden 2009-2016 viser utbredelse av jerv i hovedsak mellom Langvatnet og Svartisen. Det er registrert fire jerveynglinger i distriktet fra 2009-2016 (dokumentert/antatt yngling), alle i området øst for Melfjorden mot Burfjellet. I samme periode er det registrert tre ynglinger av gaupe, alle i områdene ved Langvatnet/Røssvoll.

I perioden 2009-2016 er det felt sju gauper på kvotejakt, i de fleste områdene rundt Langvatnet. Videre er det felt en jerv på lisensfelling og gjennomført ett hiuttak. Det er felt en bjørn på skadefelling i distriktet.

Distriktet mottar årlige FKT-midler til ulike tiltak, som transport til/fra vinterbeiter på kysten, intensiv gjeting og tilleggsfôring i kalvingstida og tidlig slakting av kalv.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv i forslag til ny forvaltningsplan innskrenkes noen steder og utvides litt andre steder sammenlignet med dagens forvaltningsplan. Begge alternativ til blå sone følger i praksis samme grense i dette distriktet, og områdene fra Nordfjorden og øst mot Svartisen i nord og Langvatnet i sør ligger i forslag til blå sone (fig. 6.6.1). Prioritert område for gaupe utvides noe fra dagens forvaltningsplan, og i forslag til ny forvaltningsplan ligger områdene fra Pollatindan, Nordfjellet, Melfjellet, Nordfjorden og østover innenfor gul sone (fig. 6.6.2). Mest brukte kalvingsland og vinterbeiter mot kysten av Lurøy, Rødøy og Meløy ligger utenfor både blå og gul sone. Andre deler av kalvingslandet blir imidlertid liggende innenfor sonene.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og kvotejakt på jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone for å hindre etablering av og tap til begge arter her. Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftsnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn skal tas med i vurderingen. Kvotejakt på gaupe fungerer godt i Ranaområdet, og kan forventes å bli et reelt bidrag til byrdefordeling for distriktet.

¹⁶ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

Effekten av lisensjakt på jerv er noe mer usikker. Noe tap til streifdyr må ventes også utenfor blå og gul sone. Randsoneproblematikk?

Skadefelling er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Forvaltningsprinsippene fastslår også at små reinbeitedistrikt (herunder Hestmannen/Strandtindene) ikke bør ha mer enn en yngling av jerv og en yngling av gaupe i distriktet per år. Ekstraordinære uttak av jerv kan være aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve- og gaupeskader vil kunne tildeles distriktet.

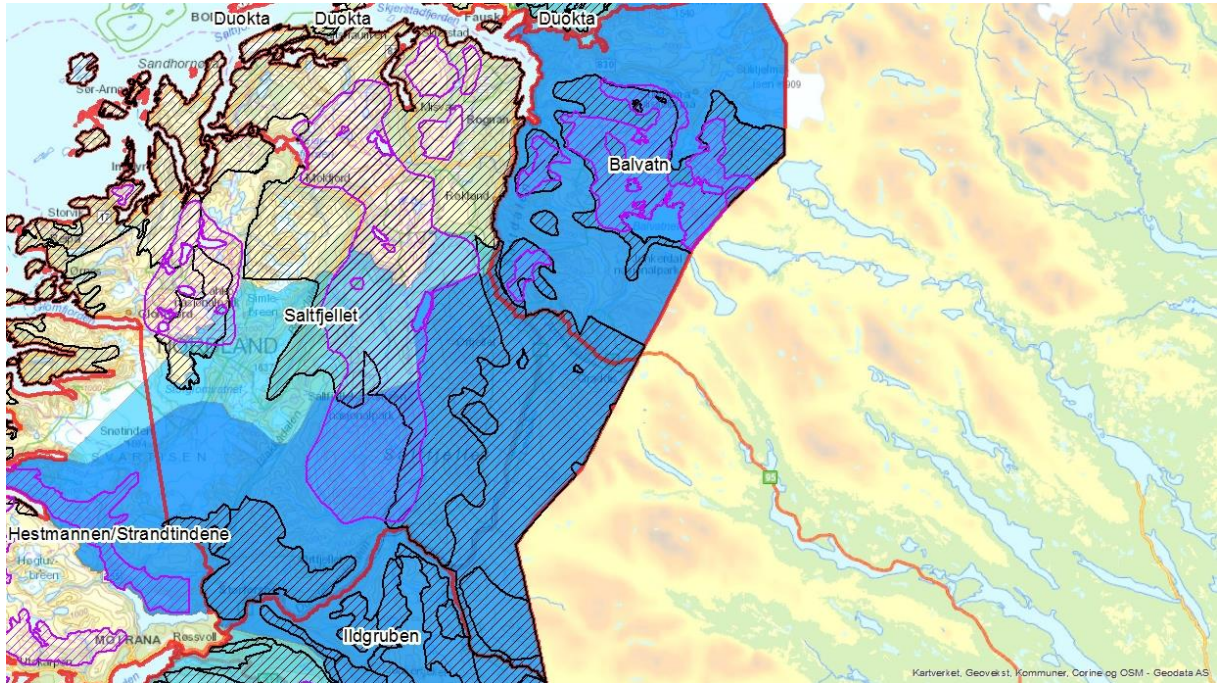
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå og gul sone og noe bedre byrdefordeling vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Ny forvaltningsplan kan likevel ikke ventes å endre tapssituasjonen for distriktet i særlig grad, da rovviltsituasjonen med foreslått byrdefordeling vil bli omtrent som den har vært de siste årene. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak kan være aktuelt.

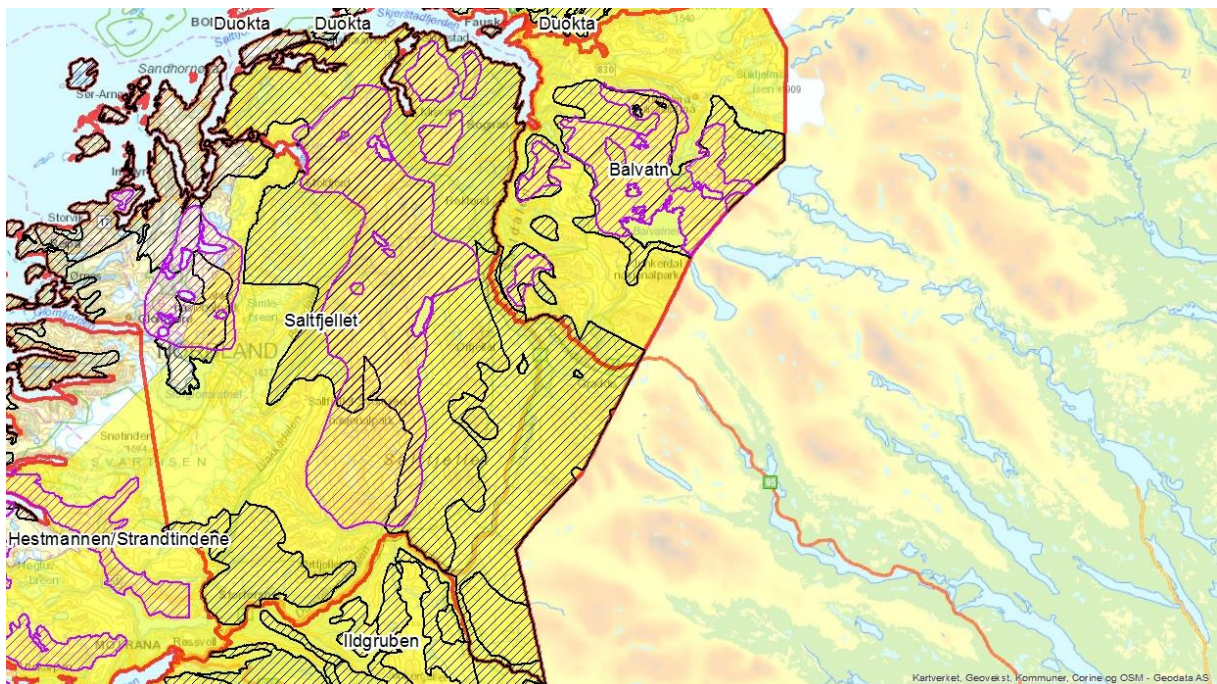
6.7 Saltfjellet reinbeitedistrikt

Kommune

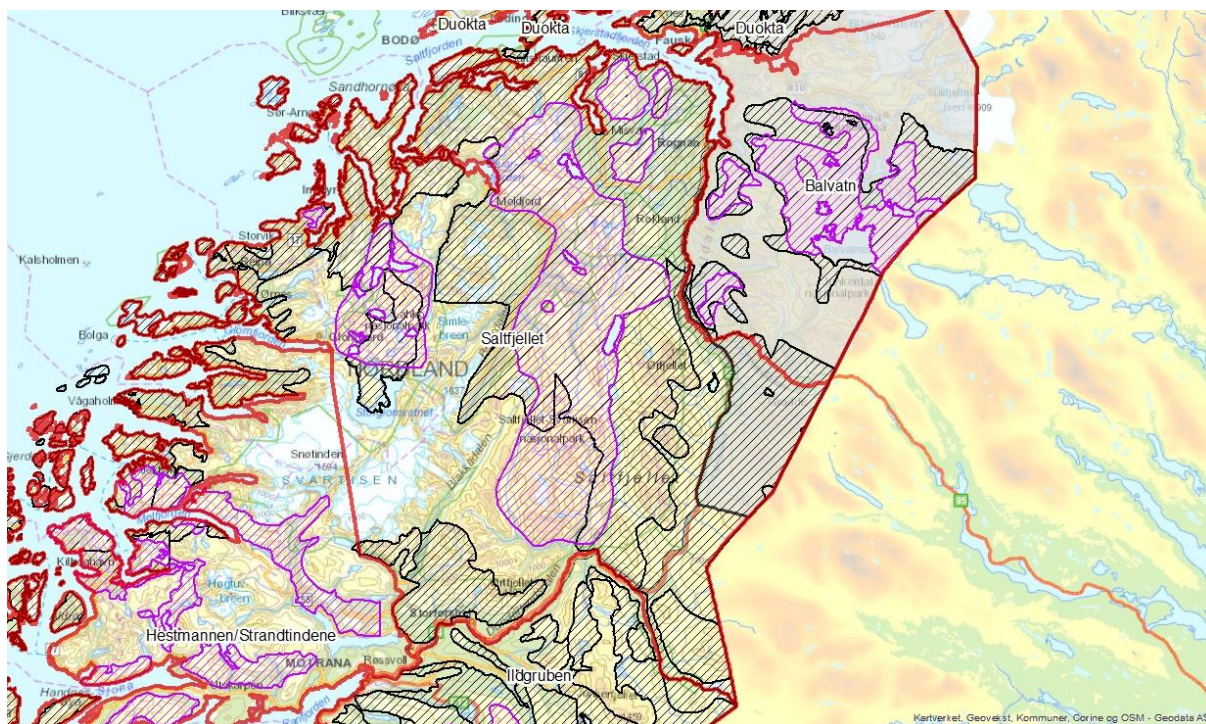
Deler av Bodø, Meløy, Rana og Saltdal kommune. Hele Beiarn og Gildeskål kommune.

Figur 6.7.1. Kartutsnitt av Saltfjellet reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende). (Målestokk 1:600 000)

Figur 6.7.2. Kartutsnitt av Saltfjellet reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:600 000)

Figur 6.7.3. Kartutsnitt av Saltfjellet reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert) og forslag til bjørnesone - svart sone (grått heldekkende). (Målestokk 1:600 000)

Verdi av beiteområder

Saltfjellet reinbeitedistrikt bruker store deler av distriktets utstrekning. Barmarksbeiting foregår hovedsakelig i fjellområdene fra E6 og vestover, mens vinterbeiting foregår i mer kystnære områder eller på høyfjellet øst for E6¹⁷. På grunn av manglende reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige, har ikke distriktet tilgang til å bruke konvensjonsbeiter (vinterbeiter) i Sverige.

Distriktet har god tilgang til egnede kalvingsland, der områdene mellom Bjøllådalen/Misvær og Beiardalen brukes mest. Selv om det ikke er knapphet på kalvingsland, brukes disse i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Kalvingsland vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er svært dårlig, med høyt beitepress på kystnære vinterbeiter, konkurranse med svensk reindrift om deler av de østvendte beiteområdene og manglende konvensjonsbeiter. Sammen med utfordrende forhold for beiting og tilsyn, gjør dette at vinterbeiter vurderes å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 17 % av reintallet i snitt per år (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 3474 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på jerv og gaupe (henholdsvis 40 % og 39 %), med noe tap til kongeørn (5 %). DNA-analyser i perioden 2009-2016 viser utbredelse av jerv i store deler av distriktet. Det er registrert 17 jerveynglinger i ulike deler av distriktet fra 2009-2016 (dokumentert/antatt yngling), med et gjennomsnitt på 2,4 per år og inntil fem ynglinger for et enkelt år. I samme periode er det registrert til sammen 14 ynglinger av gaupe som helt eller delvis har leveområde innenfor distriktet. I snitt utgjør det 1,8 ynglinger per år med inntil fire ynglinger for et enkelt år som helt eller delvis har

¹⁷ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindrifftsforvaltningen*.

leveområde innenfor distriktet. Det registreres årlig aktivitet av bjørn i Indre Salten. Det meste av denne aktiviteten er på østsiden av Saltdalen og utenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt, men enkelte hannbjørner streifer også lenger vestover. Enkelte år registreres det også streifende hannbjørner i Dunderlandsdalen.

I perioden 2009-2016 er det felt 15 gauper på kvotejakt og skadefelling i distriktet, de fleste i Beiardalen og Saltdalen, men også noen i Skjerstad-området. Videre er det felt 18 jerv på lisensfelling og skadefelling, hvorav ett hiuttak. Det er felt en bjørn på skadefelling i distriktet. Distriktet mottar årlig FKT-midler til ulike tiltak, som transport til/fra vinterbeiter på kysten, intensiv gjeting og tilleggsfôring i kalvingstida, tidlig slakting av kalv og bruk av radiobjeller.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv er i forslag til ny forvaltningsplan utvidet noe sammenlignet med dagens forvaltningsplan (fig. 6.7.1). I alternativ 1 ligger hele distriktet øst for Svartisen og Ramsgjeltinden innenfor blå sone. Nordlige deler av kalvingslandet på Saltfjellet og nordlige og vestlige deler av vinterbeitene i distriktet ligger her utenfor blå sone. I alternativ 2 trekkes grensene for blå sone på Saltfjellet lenger sør og øst slik at større deler av kalvingsland og vinterbeiter her ligger utenfor blå sone. Prioritert område for gaupe utvides fra dagens forvaltningsplan og forslag til gul sone omfatter store deler av distriktet, med unntak av vinterbeiter vest i Gildeskål og Meløy (fig. 6.7.2). Ut fra kunnskap om foretrukket habitat for gauper, forventes det primært gaupeaktivitet i tilknytning til de lavereliggende områdene og dalførene i distriktet. Områdene øst for E6 fra Stødi og nord til grensa mot Balvatn ligger også innenfor forslag til prioritert område for bjørn – svart sone (fig. 6.7.3). Dette betyr at distriktet ligger innenfor prioritert område for tre rovviltarter. Det er hovedsakelig høst- og vinterbeitene til distriktet som ligger i svart sone, og belastningen av bjørn ventes derfor å bli liten, da forskning viser at bjørn primært tar kalv på våren og sommeren¹⁸ og bjørnen går i hi på vinteren.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og kvotejakt på jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone, for å hindre etablering av og tap til begge arter her. Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftsnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn og bjørn skal tas med i vurderingen. Grensene for blå sone er ikke gode med tanke på randsoneproblematikk, da grensa for blå sone ikke er en naturlig barriere for jerven (særlig gjelder dette alternativ 2). Noe tap til streifjerv langs grensa til blå sone må derfor forventes. Forutsigbarhet for uttak av jerv utenfor blå sone (spesielt for hilokaliteter nord i distriktet) kan ventes å bli bedre. Situasjonen for gaupa ventes å bli stort sett uforandra. Det meldes i liten grad om gaupeaktivitet på kysten, og sporingsforhold gjør jakt i dette området utfordrende. Gaupetrykket i Saltdalen kan ventes å bli noe mindre om man lykkes med den byrdefordeling som foreslås. Interessen for rovviltjakt i Salten-området er stor, så lisensfelling og kvotejakt kan forventes å bli reelle bidrag til byrdefordeling for distriktet.

Skadefelling av jerv og gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal

¹⁸ Støen *et al* (2016) En vurdering av brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge. *Det skandinaviske bjørneprosjektet, Rapport 2016 – 1.*

terskelen for skadefelling være lavere. Innenfor svart sone kan det gis tillatelse til skadefelling av bjørn ved akutte skadesituasjoner, med lavere terskel for hannbjørner enn for binner. Både lisensfelling og skadefelling av bjørn er aktuelt utenfor svart sone. Forvaltningsprinsippene fastslår også at store reinbeitedistrikt (herunder Saltfjellet) ikke bør ha mer enn to ynglinger av jerv og to ynglinger av gaupe i distriktet per år. Ekstraordinære uttak av jerv både innenfor og utenfor blå sone kan derfor være aktuelt (innenfor særlig i forbindelse med kalvingsland). Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve-, gaupe- og bjørneskader vil kunne tildeles distriktet. Da kalvingsland i distriktet ligger langt unna foreslått bjørnesone, vil sistnevnte likevel være mindre aktuelt enn for jerv og gaupe.

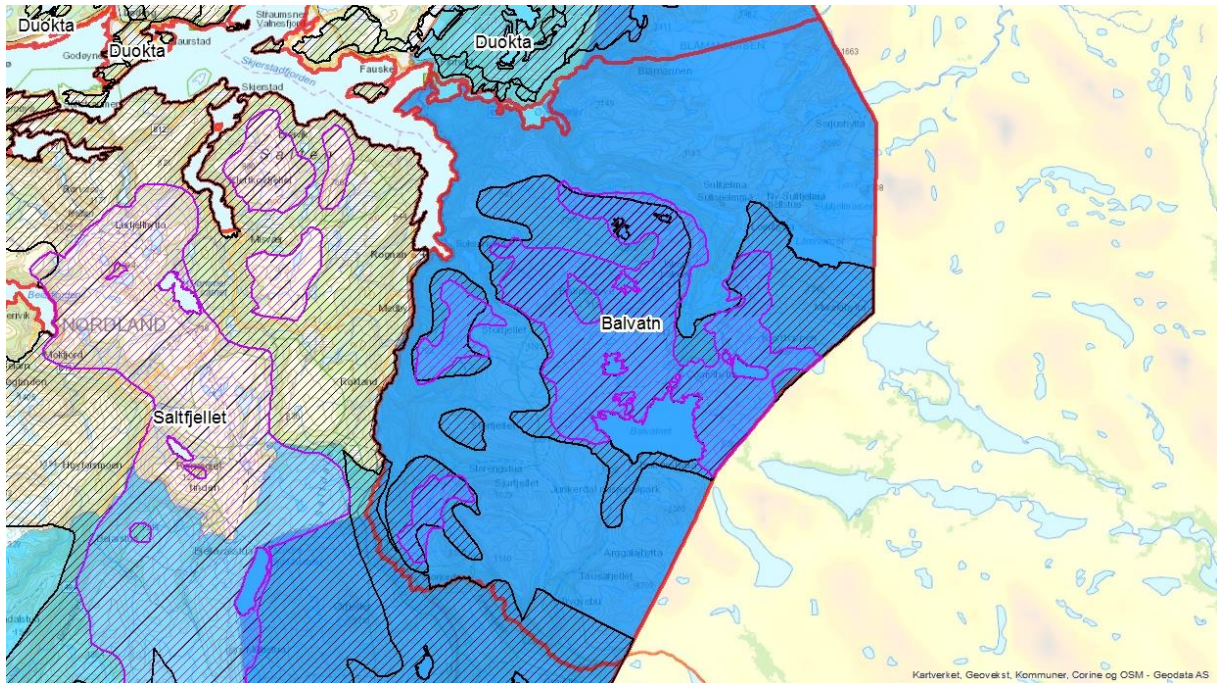
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå og gul sone og bedre byrdefordeling vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Ny forvaltningsplan vurderes å lette byrden av jerv. Foreslått bjørnesone vurderes å bli til liten belastning for distriktet, da denne ligger langt unna kalvingsland og i områder som hovedsakelig brukes til vinterbeiter (når bjørnen ligger i hi). Det ventes derfor ikke en økning i rovviltbelastning og tap i distriktet, selv om det ligger innenfor forslag til prioritert område for tre rovviltarter. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være aktuelt.

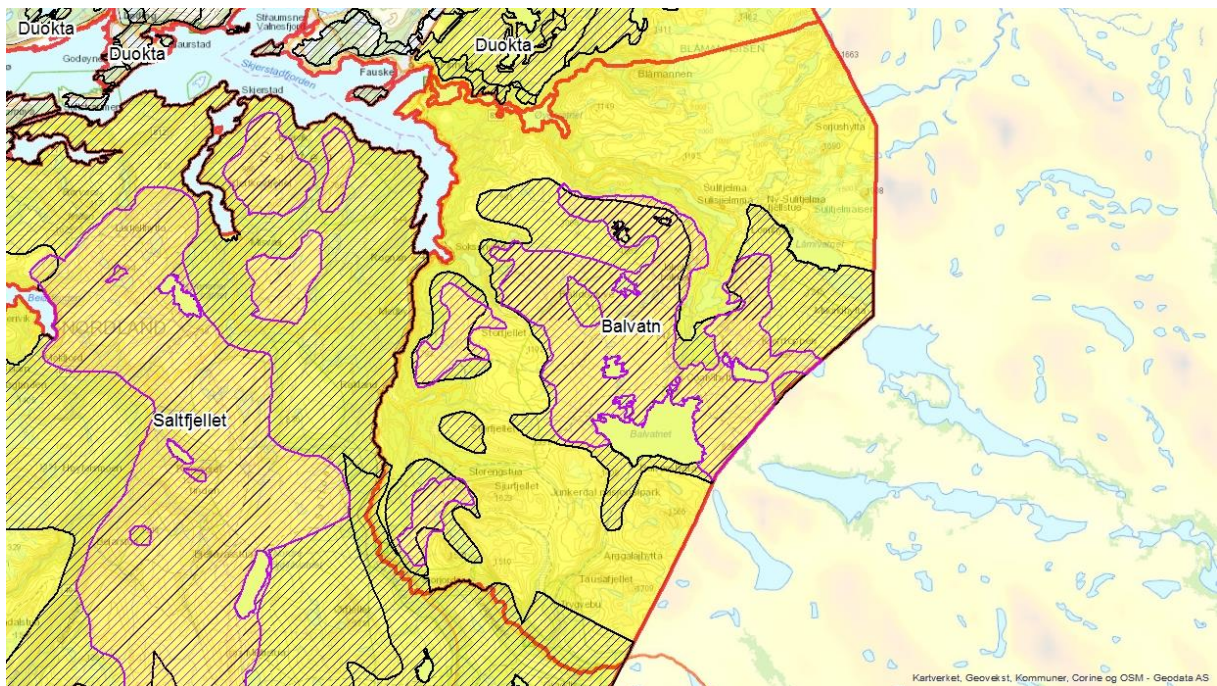
6.8 Balvatn reinbeitedistrikt

Kommune

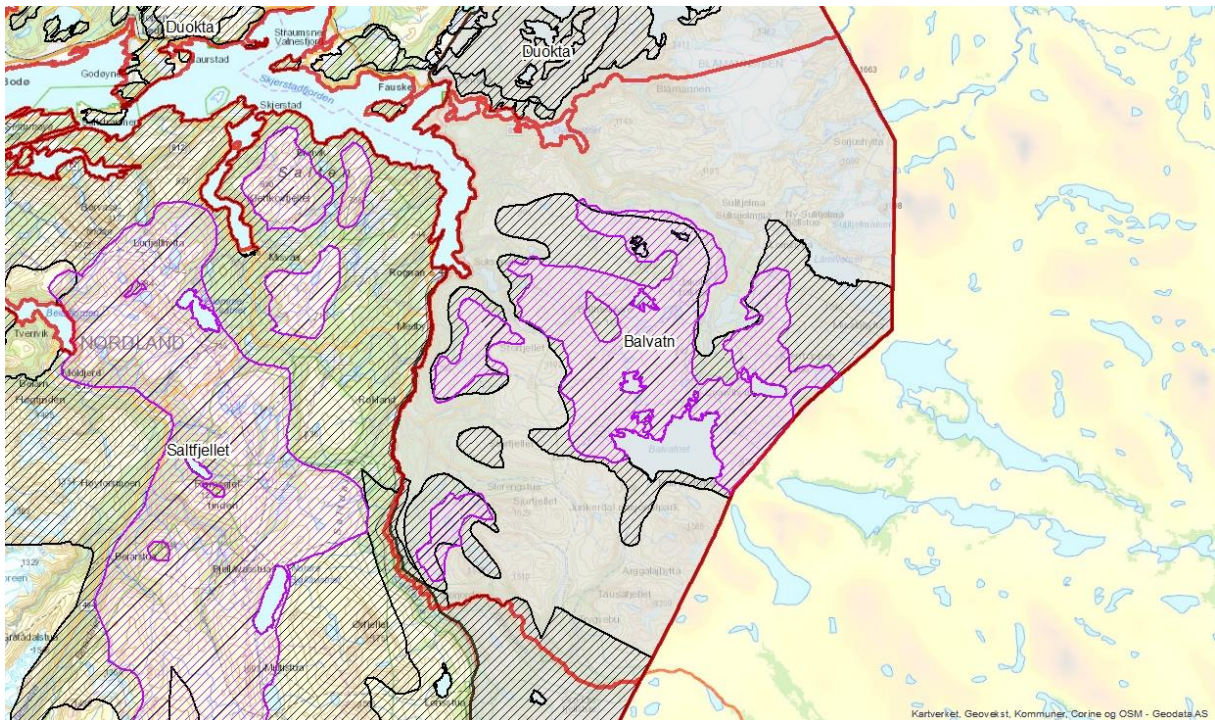
Deler av Fauske og Saltdal kommune.

Figur 6.8.1. Kartutsnitt av Balvatn reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende). (Målestokk 1:350 000)

Figur 6.8.2. Kartutsnitt av Balvatn reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Figur 6.8.3. Kartutsnitt av Balvatn reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert) og forslag til bjørnesone - svart sone (grått heldekkende). (Målestokk 1:350 000)

Verdi av beiteområder

Balvatn reinbeitedistrikt er et østvendt distrikt med helårsbeiter, altså foregår beiting gjennom alle årstider i de samme områdene¹⁹. Distriktet har ikke tilgang til kystnære vinterbeiter, og på grunn av manglende reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige, er distriktet avhengig av private avtaler med svenske samebyer for å kunne bruke vinterbeiter i Sverige.

Distriktet har god tilgang til egnede kalvingsland, der de høyereliggende fjellområdene nordvest for Balvatn brukes mest. Selv om det ikke er knapphet på kalvingsland, brukes disse i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Kalvingsland vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er svært dårlig, og distriktet har få alternativer når høyfjellsområdene øst og vest for riksgrensa blir nediset. Sammen med utfordrende forhold for tilsyn, gjør dette at vinterbeiter vurderes å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovtiltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 21 % av reintallet i snitt per år (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 983 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på jerv og gaupe (henholdsvis 48 % og 29 %), med noe tap til kongeørn (5 %). DNA-analyser viser betydelig jerveaktivitet i hele distriktet. Ut fra analysene kan man anta at de fleste egnede leveområder for jerv er okkupert av revirhevdende tisper – altså er jervebestanden i området trolig «mettet». Det er registrert 20 jerveynglinger i ulike deler av distriktet fra 2009-2016 (dokumentert/antatt yngling), med et gjennomsnitt på 2,9 per år og inntil fire ynglinger for et enkelt år. I samme periode er det årlig registrert en til to familiegrupper av gaupe som helt eller delvis bruker leveområder i distriktet. Det påvises årlig aktivitet av hannbjørner i indre Salten, ved DNA-

¹⁹ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

analyse og kadaverobduksjon av sau. Videre er det registrert to binner i indre Salten i perioden 2010-2016. Den ene av disse (NO17) gikk i hi med årsunger eller fjorårsunger høsten 2015 i Junkerdal nasjonalpark (Saltdal kommune). Denne binna brukte områder på begge sider av riksgrensen, og gikk ifølge svenske registreringer i hi på svensk side vinteren 2014/2015. Binna døde av en ulykke med løs steinblokk i/ved hiet. Ungene har forlatt hiplassen.

De fleste store rovdyr som felles innenfor Balvatn reinbeitedistrikt, felles i ytterkantene, hovedsakelig i Saltdal. Det felles årlig flere jerver på lisensfelling, hvor det i perioden 2009-2016 er felt 20 jerv. Videre felles det nesten årlig en til to gauper i Saltdal under kvotejakt. Det er ikke felt store rovdyr på skadefelling eller ekstraordinære uttak i samme periode. Distriktet søker om og mottar i liten grad FKT-midler.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

I forslag til ny forvaltningsplan ligger Balvatn reinbeitedistrikt i sin helhet innenfor tre rovviltsoner; prioritert område for jerv (blå sone; fig. 6.8.1), gaupe (gul sone; fig. 6.8.2) og bjørn (svart sone; fig. 6.8.3). Dette innebærer en delvis utvidelse for blå og gul sone fra dagens forvaltningsplan, og full utvidelse for svart sone (distriktet ligger i dagens forvaltningsplan utenfor prioritert område for bjørn). Distriktet har i dag en stor belastning av rovvilt i form av ynglinger og enkelt dyr. At hele distriktet i forslag til ny forvaltningsplan ligger innenfor tre rovviltsoner gjør at belastningen av og tapene til rovvilt også i fremtiden må ventes å være store.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning der det åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftsnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er nådd. Belastning av kongeørn og bjørn skal tas med i vurderingen. Forvaltningsprinsippene fastslår at små reinbeitedistrikt (herunder Balvatn) ikke bør ha mer enn en yngling av jerv og en yngling av gaupe i distriktet per år. Dette tilsier at Balvatn reinbeitedistrikt skal prioriteres høyt ved kvotefordeling for lisensfelling og kvotejakt av jerv og gaupe, som et ledd i byrdefordelingen for distriktet. Videre er det et eget forvaltningsprinsipp (2.3.5) som fastslår at Balvatn (sammen med Ildgruben ved alternativ 1 til blå sone) skal prioriteres ved ekstraordinære uttak av jerveynglinger innenfor blå sone.

Begge alternativ til blå sone sammenfaller i distriktet. For Balvatn vil likevel et alternativ med større areal innenfor blå sone på fylkesnivå være fordelaktig, da dette bedrer muligheten for byrdefordeling og uttak av ynglinger her. Til tross for økt innsats for uttak av ynglinger i distriktet, vil det måtte påregnes en del jerveaktivitet i distriktet. Dette på bakgrunn av områdets egnethet som jervehabitat og stor innvandring fra svensk side.

Skadefelling av jerv og gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland og i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale av gaupe, skal terskelen for skadefelling være lavere. Innenfor svart sone kan det gis tillatelse til skadefelling ved akutte skadesituasjoner, med lavere terskel for hannbjørner enn for binner. Ved bjørn i kalvingsland kan det, i samråd med distriktet, iverksettes forsøk på jaging av bjørnen eller andre avbøtende tiltak. Forsøk på å trekke simleflokken til høyereliggende områder i forkant av kalvinga kan vurderes for å bidra til å redusere faren for bjørneangrep i kalvingstida. Å jage bjørn som er kommet inn i kalvingslandet kan føre til tap av kalv om simler blir skremt. Det er derfor svært viktig at reindriftsfaglige vurderinger vektet tungt om slike tiltak vurderes. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve-, gaupe- og

bjørneskader vil kunne tildeles distriktet. I tillegg til økt fokus på byrdefordeling som del av ny forvaltningsplan, bør det i fremtiden komme en større satsing på FKT i distriktet.

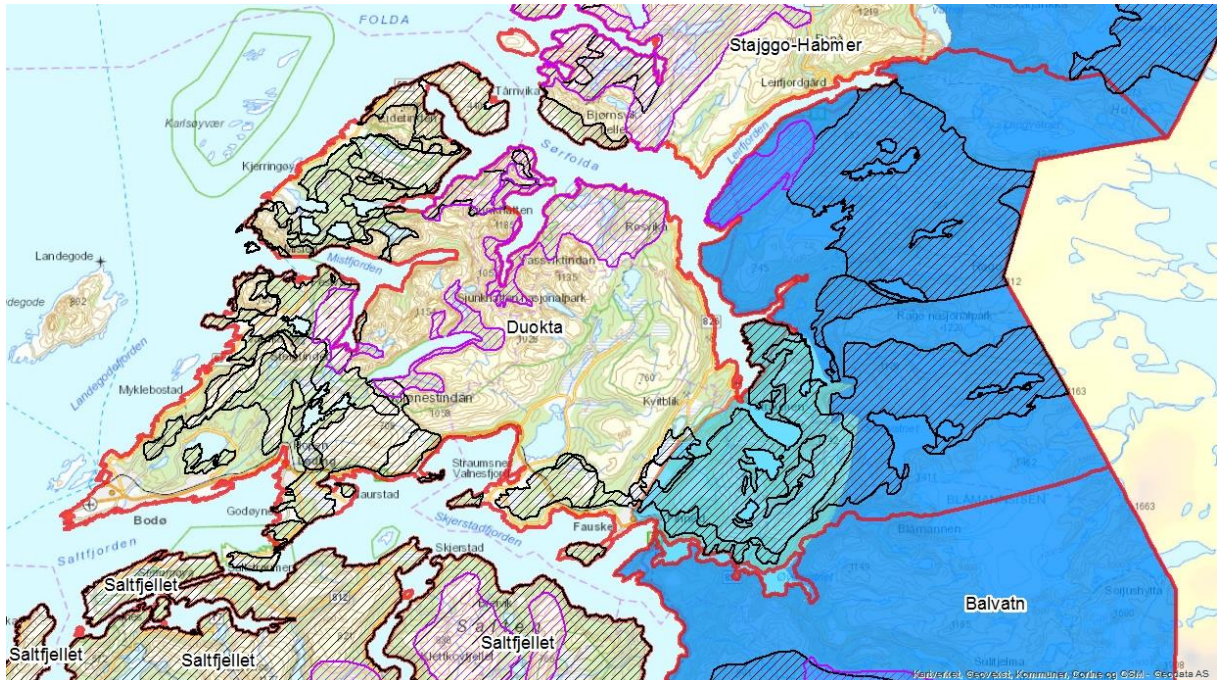
Samlet vurdering

Bedre byrdefordeling og forutsigbarhet for uttak av jerv og gaupe vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. At distriktet ligger i prioritert område for tre rovviltarter, med potensiale for økt rovviltbelastning og tap, vil være en negativ konsekvens av ny forvaltningsplan. Jervetrykket vil med foreslått byrdefordeling ventes å bli vesentlig bedre, mens belastningen av en ynglende bjørn vil kunne gi økte tap. Aktiv innsats for avbøtende tiltak ved bjørn i kalvingsland og kalving avgrenset til høyereliggende områder kan minke risikoen for bjørnetap noe. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være nødvendig.

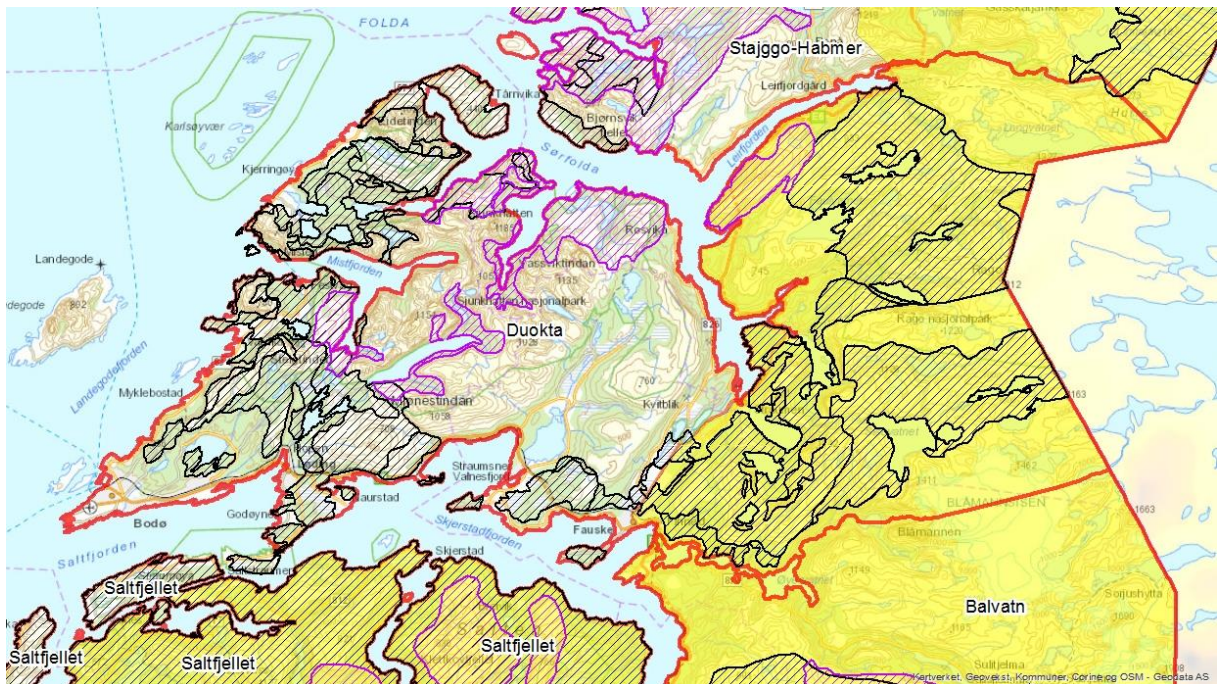
6.9 Duokta reinbeitedistrikt

Kommune

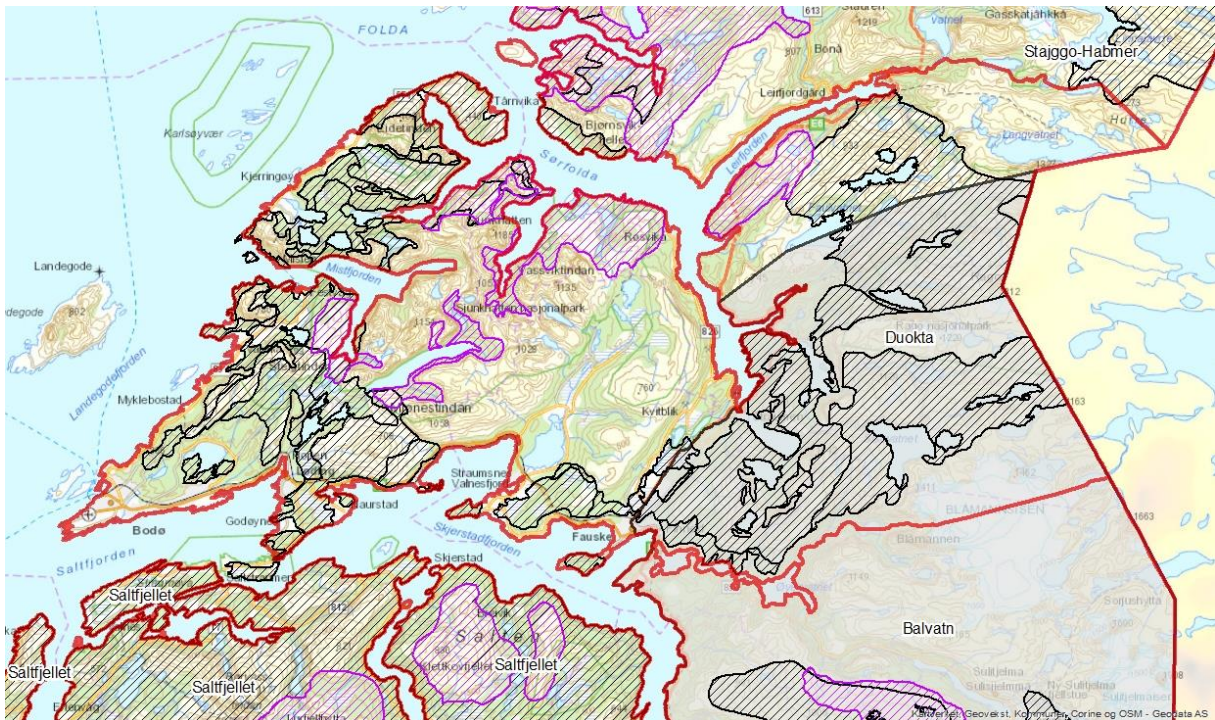
Deler av Bodø, Fauske og Sørfold kommune.

Figur 6.9.1. Kartutsnitt av Duokta reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Figur 6.9.2. Kartutsnitt av Duokta reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Figur 6.9.3. Kartutsnitt av Duokta reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert) og forslag til bjørnesone - svart sone (grått heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Verdi av beiteområder

Duokta reinbeitedistrikt bruker store deler av distriktets utstrekning. Barmarksbeiting foregår hovedsakelig vest for E6 og helt nordøst i distriktet. Vinterbeiting foregår mot kysten, inkludert Kjerringøy, eller i Rago og sørover mot Blåmannsisen og Finneid når snø- og isingsforhold tillater dette²⁰. Distriktet er nærområde til store befolkningskonsentrasjoner på Fauske og i Bodø, noe som i stor grad påvirker bruken av beiteområdene.

Distriktet har noe begrenset tilgang til egnede kalvingsland, avgrenset til de nordlige delene mot Sørfolda og Leirfjorden. Kalvingslandet brukes også i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep, og vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er også begrenset. Sammen med utfordrende forhold for beiting og tilsyn, gjør dette at vinterbeiter vurderes å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 20 % av reintallet i snitt per år²¹ (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 752 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på gaupe og jerv (henholdsvis 42 % og 29 %), med en del tap til kongeørn (9 %). DNA-analyser av jerv viser jerveaktivitet fra E6 og østover, med mest aktivitet i områdene ved Rago. Det er registrert åtte jerveynglinger i perioden fra 2009-2016 (dokumentert/antatt yngling). Alle disse har ligget øst i distriktet, i områdene mellom Langvatnet og Blåmannsisen, og har stort sett vært fordelt med en yngling per år (unntak i 2015 med to ynglinger). Reindriftn melder om gaupeaktivitet flere

²⁰ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftnforvaltningen*.

²¹ www.rovbase.no/erstatning; Ressursregnskap for reindriftnnæringen 2009/2010 t.o.m. 2014/2015

steder i distriktet. Det meste knyttet til lavereliggende områder øst for E6, men også noe aktivitet ut mot Kjerringøy. Vinteren 2016 ble det dokumentert en gaupeyngling i de østlige delene av distriktet.

I perioden 2009-2016 er det felt ei gaupe på kvotejakt og fem jerv på lisensfelling i distriktet. Det er ikke gjennomført skadefelling eller ekstraordinære uttak av store rovdyr i samme periode.

Distriktet har mottatt noe FKT-midler de siste årene, men ikke hvert år.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv er i forslag til ny forvaltningsplan utvidet noe sammenlignet med dagens forvaltningsplan (fig. 6.9.1). I alternativ 1 ligger hele distriktet øst for E6 og Sørfolda innenfor blå sone. Kalvingsland mot Sørfolda og vinterbeiter på kysten ligger her utenfor blå sone. I alternativ 2 ligger høstvinter- og vinterbeiter i lavlandsområdene mellom Tørrfjorden og Finneid også utenfor blå sone. Prioritert område for gaupe utvides noe fra dagens forvaltningsplan og forslag til gul sone sammenfaller med alternativ 1 for blå sone (fig. 6.9.2). Områdene øst for E6 og fra distriktsgrensa i sør til Faulvatnet/Langvatnet i nord, ligger også innenfor forslag til prioritert område for bjørn – svart sone (fig. 6.9.3). Dette betyr at distriktet ligger innenfor prioritert område for tre rovviltarter.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og kvotejakt på jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone, for å hindre etablering av og tap til begge arter her. Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn og bjørn skal tas med i vurderingen. Grensene for blå sone i alternativ 2 er ikke gode med tanke på randsoneproblematikk, da grensa for blå sone ikke er en naturlig barriere for jerven. Noe tap til streifjerv i området mellom blå sone og E6 må derfor forventes. Situasjonen for gaupa ventes å bli stort sett uforandra, med fare for streifgauper også vest for E6. Selv om terskelen for skadefelling skal være lav, gjør vanskelige sporingsforhold at man sjelden lykkes med uttak her.

Skadefelling av jerv og gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Innenfor svart sone kan det gis tillatelse til skadefelling ved akutte skadesituasjoner, med lavere terskel for hannbjørner enn for binner. Det er hovedsakelig vinterbeitene til distriktet som ligger i svart sone, og belastningen av bjørn ventes derfor å bli liten, da forskning viser at bjørn primært tar kalv på våren og sommeren²² og bjørnen går i hi på vinteren. Både lisensfelling og skadefelling er aktuelt utenfor svart sone. Forvaltningsprinsippene fastslår at små reinbeitedistrikt (herunder Duokta) ikke bør ha mer enn en yngling av jerv og en yngling av gaupe i distriktet per år. Ekstraordinære uttak av jerv kan derfor være aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve-, gaupe- og bjørneskader vil kunne tildeles distriktet.

²² Støen *et al* (2016) En vurdering av brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge. *Det skandinaviske bjørneprosjektet, Rapport 2016 – 1.*

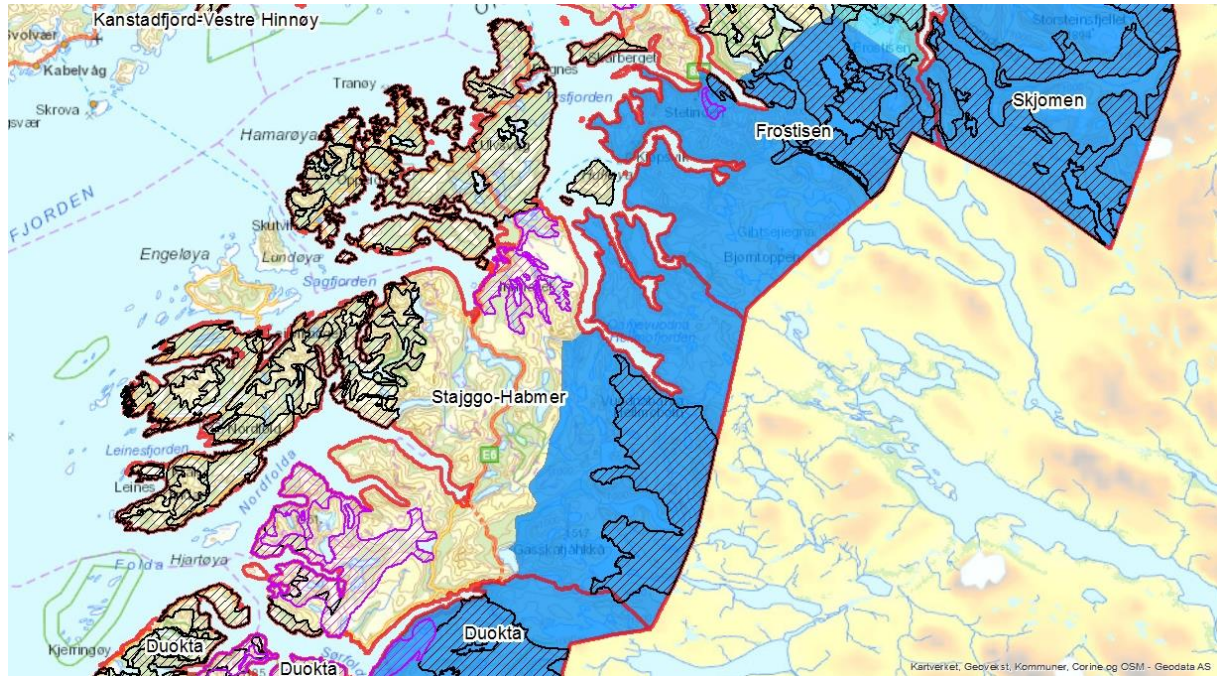
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå og gul sone og bedre byrdefordeling vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. At østvendte vinterbeiter og deler av barmarksbeitene ligger i prioritert område for tre rovviltarter, gir potensiale for økt rovviltbelastning og tap når disse brukes. Kalvingsland mot Sørfjorden og vinterbeiter på kysten ligger utenfor alle rovviltsoner, og gjør at distriktet kan skjermes de tider av året når reinen er mest sårbar for forstyrrelser og angrep. Begrenset påvirkning av bjørn på grunn av skille i tid for når bjørn og rein bruker svart sone, letter også denne byrden. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være aktuelt.

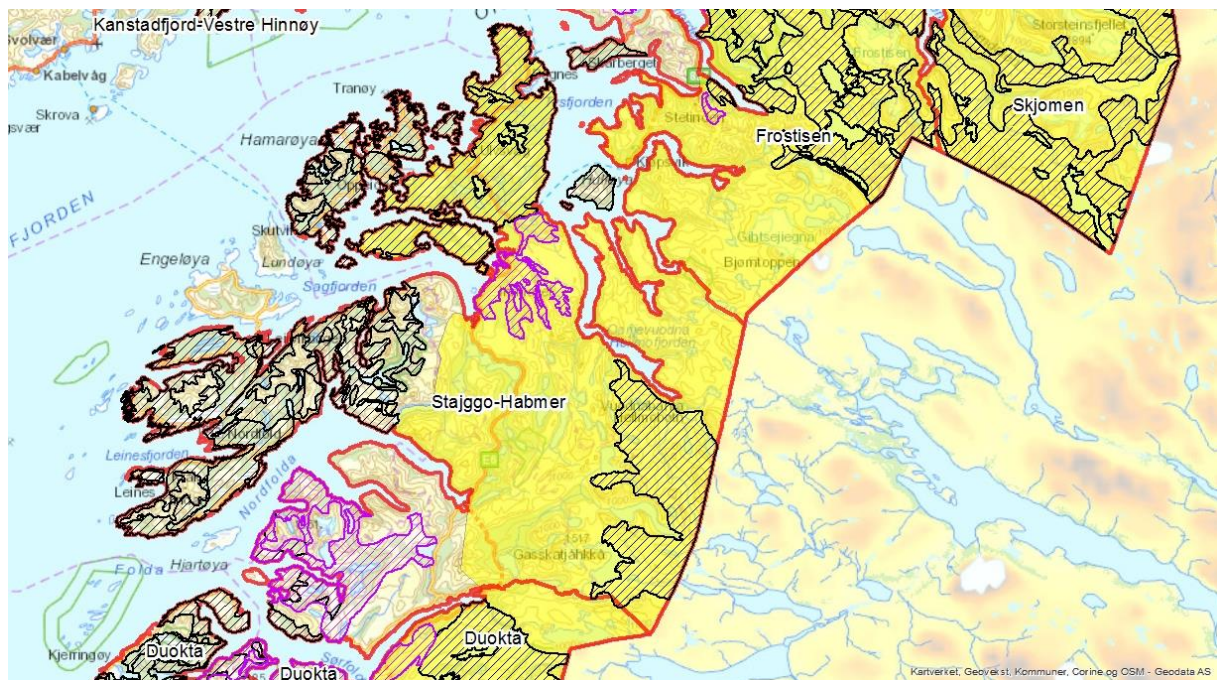
6.10 Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Hamarøy, Steigen, Sørfold og Tysfjord kommune.

Figur 6.10.1. Kartutsnitt av Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone (mørkeblått heldekkende). Begge alternativ til blå sone følger samme grense innenfor dette distriktet. (Målestokk 1:500 000)

Figur 6.10.2. Kartutsnitt av Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:500 000)

Verdi av beiteområder

Ståjggo-Hábmer reinbeitedistrikt bruker mer eller mindre hele distriktets utstrekning til beiting, med østvendte barmarksbeiter øst og vest for E6 og vestvendte vinterbeiter på kysten av distriktet²³. Grenseområdene helt øst i distriktet brukes av svenske samebyer.

Distriktet har noe begrenset tilgang til egnede kalvingsland, avgrenset til Vinkfjellområdet (Sørfold/Steigen) og området sør for Drag mellom Hellmofjorden og E6. Kalvingslandet brukes også i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep, og vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er noe bedre. På grunn av utfordrende forhold for beiting og tilsyn, vurderes vinterbeiter å ha stor verdi i distriktet. Distriktet har svært dårlig tilgang på høstvinterbeiter, avgrenset til noen mindre områder mot riksgrensa og helt vest i Sørfold²⁴. Høstvinterbeiter vurderes derfor også å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 19 % av reintallet i snitt per år²⁵ (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 839 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på jerv og gaupe (henholdsvis 43 % og 26 %), med noe tap til kongeørn (6 %). Det påvises ved DNA-analyse årlig flere ulike individer av jerv i distriktet. De fleste mot øst, men også en del noe lenger vest. Det er registrert fem jerveynglinger i perioden fra 2009-2016 (dokumentert/antatt yngling). Alle disse har ligget øst i distriktet, med unntak av en ved Stordalstinden i Steigen hvor det ble gjort hiuttak vinteren 2012. De siste årene er det meldt om økende gaupeaktivitet i Hamarøy, etter at det i mange år har vært lite gaupe i området. Det ble påvist en gaupeyngling vinteren 2012 og en vinteren 2016, begge i områdene omkring Innhavet.

Det er ikke felt jerv eller gaupe på lisensfelling/kvotejakt i perioden 2009-2016. Vinteren 2012 ble det gjennomført ett hiuttak av jerv i Steigen samt uttak av ett enkelt dyr. Det er gjort forsøk på ekstraordinære uttak andre år, uten at SNO har lyktes. Det ble felt ei gaupe på skadefelling helt nord i distriktet vinteren 2014.

Distriktet har søkt om FKT-midler enkelte år de siste årene. De har fått noe midler til flytting av rein og intensiv gjeting, men i forholdsvis lite omfang.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv i forslag til ny forvaltningsplan innskrenkes noen steder og utvides litt andre steder sammenlignet med dagens forvaltningsplan. Begge alternativ til blå sone følger samme grense i dette distriktet, og områdene fra Musken til Kobbvatnet og østover ligger innenfor forslaget til blå sone (fig. 6.10.1). Kalvingsland og vinterbeiter vest for E6/Hellmofjorden og utover på kysten ligger utenfor blå sone, mens høstvinterbeiter øst i distriktet ligger innenfor blå sone. Prioritert område for gaupe er utvidet noe fra dagens forvaltningsplan og forslag til gul sone omfatter også områder vest i Hamarøy og Tysfjord mot Presteidfjorden og Kaldvåg fjorden (fig. 6.10.2). Kalvingsland og vinterbeiter i disse områdene ligger dermed innenfor gul sone.

²³ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

²⁴ Reindriftras arealbrukskart – <http://www.nordlandsatlas.no/flexviewers/reindrif/>

²⁵ www.rovbase.no/erstatning; Ressursregnskap for reindriftnæringen 2009/2010 t.o.m. 2014/2015

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og kvotejakt på jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone for å hindre etablering av og tap til begge arter her. Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftsnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn skal tas med i vurderingen. Noe tap til streifdyr må ventes, særlig i området mellom blå sone og E6. Det pågår noe lisensfelling i området, men de har så langt ikke lyktes i å felle jerv.

Skadefelling av jerv og gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Forvaltningsprinsippene fastslår at store reinbeitedistrikt (herunder Ståjggo-Hábmer) ikke bør ha mer enn to ynglinger av jerv og to ynglinger av gaupe i distriktet per år. Aktiv kvotejakt blir viktig for å oppnå god byrdefordeling av gaupe for dette distriktet. Ekstraordinære uttak av jerv utenfor blå sone kan være aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve- og gaupeskader vil kunne tildeles distriktet.

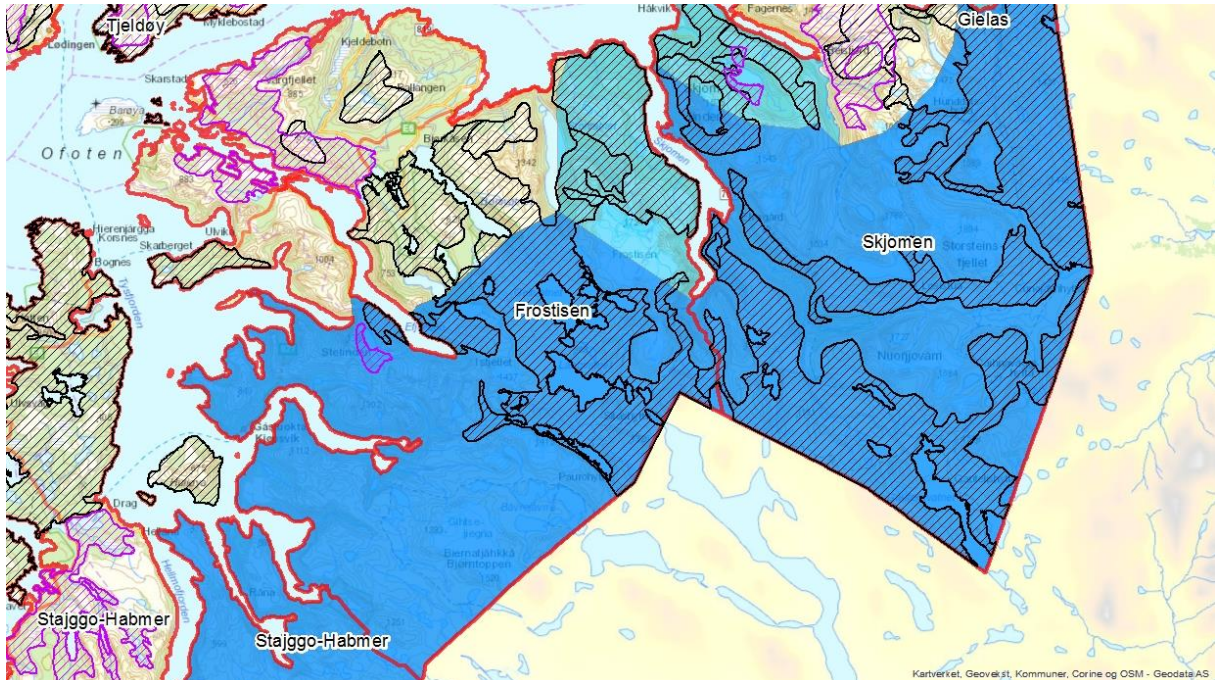
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå og gul sone og bedre byrdefordeling vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Tydelig forvaltningspraksis for jerv kan bidra til reduserte jervetap i vest, men en del tap må ventes i de østlige områdene også i fremtiden. Byrdefordeling og reduserte tap til gaupe er avhengig av aktiv kvotejakt i området. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak kan være aktuelt.

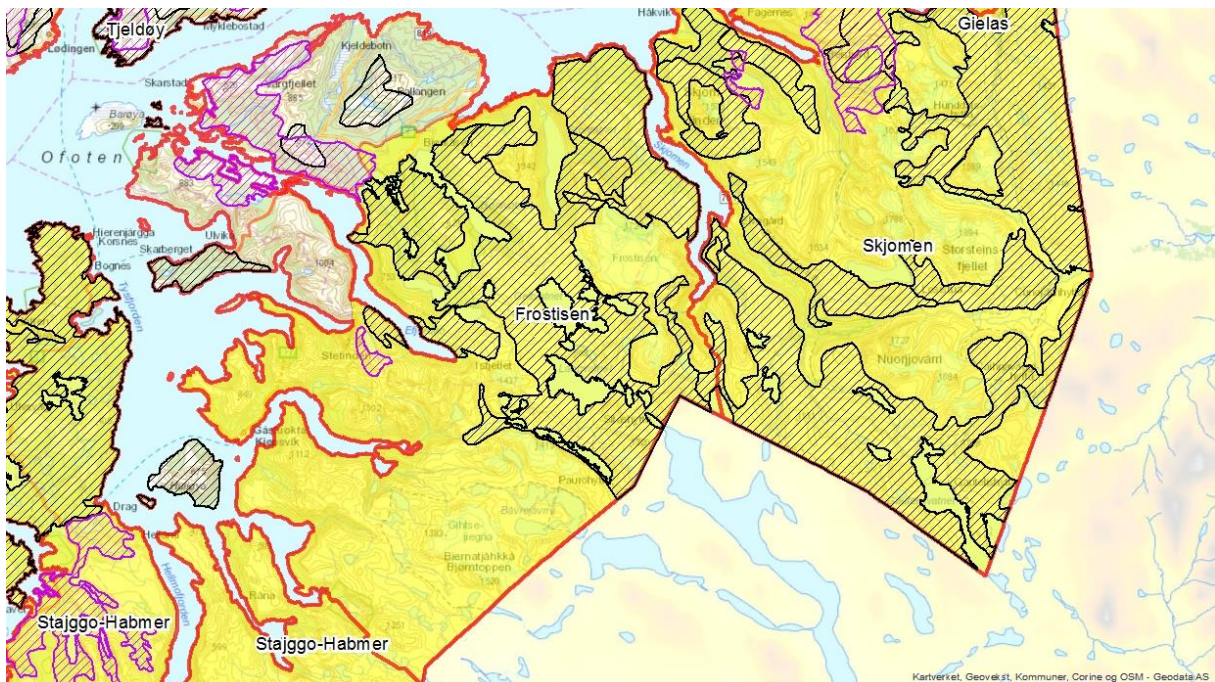
6.11 Frostisen reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Narvik og Tysfjord kommune. Hele Ballangen kommune.

Figur 6.11.1. Kartutsnitt av Frostisen reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende). (Målestokk 1:320 000)

Figur 6.11.2. Kartutsnitt av Frostisen reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:320 000)

Verdi av beiteområder

Frostisen reinbeitedistrikt bruker i stor grad områdene nord og vest i distriktet både til barmarks- og vinterbeiting²⁶. Områder i sør og mot riksgrensa er lite tilgjengelig areal med isbreer og fjelltopper. Områdene nordøst mot riksgrensa brukes i stor grad av svenske samebyer.

Distriktet har noe begrenset tilgang til egnede kalvingsland, hovedsakelig avgrenset til Håfjellhalvøya og områdene sør for Efjorden. Kalvingslandet brukes også i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep, og vurderes å ha stor verdi i distriktet. Tilgangen til vinterbeiter er begrenset, og områdene nord mot Skjomen brukes mest. Sammen med utfordrende forhold for beiting og tilsyn, med risiko for nedising av beiter også mot kysten, gjør dette at vinterbeiter vurderes å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009-2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 10 % av reintallet i snitt per år²⁷ (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 360 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene var fordelt på jerv og gaupe (henholdsvis 32 % og 23 %), med en del tap til kongeørn (16 %). DNA-analyser viser at det er jevnlig jerveaktivitet i de indre og nordlige delene av distriktet. Tidligere har det vært betydelige tap i sauenæringa på Håfjellhalvøya. Etter flere år med forholdsvis lave tap, har tapene økt igjen de siste årene, trolig på grunn av økt jerveaktivitet. Det er registrert en jerveyngling i distriktet i samme periode (dokumentert/antatt yngling) – på Håfjellhalvøya i 2011. Denne tisper ble skutt i nødverge av reindrifta i kalvingslandet. Det er ikke registrert gaupeynglinger i distriktet i perioden, og det er forholdsvis få meldinger om gaupeaktivitet i området.

Det pågår en del lisensfelling på jerv i området Børsvatnet-Håfjellet. I perioden 2009-2016 ble det felt tre jerv på lisensfelling her. Det er ikke registrert avgang av gaupe, og det er ikke gjennomført skadefellinger eller ekstraordinære uttak av store rovdyr i området i samme periode. Distriktet søker i liten grad om FKT-midler.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv innskrenkes noe fra dagens forvaltningsplan for begge alternativ til blå sone i forslag til ny forvaltningsplan. Store deler av distriktet vil likevel ligge innenfor blå sone her (fig. 6.11.1). I alternativ 1 ligger kalvingsland og vinterbeiter fra Røvassaksla og vest mot Ballangen utenfor blå sone. I alternativ 2 ligger også vinterbeiter vest for Skjomen utenfor blå sone. Fylkesmannen vurderer at disse beiteområdene er viktigere for distriktet enn områder lenger øst og sør. Prioritert område for gaupe er i forslag til ny forvaltningsplan tilsvarende gaupeområdet i dagens forvaltningsplan (fig. 6.11.2). Områdene vest for E6 i Ballangen og vest for Stetind ligger utenfor gul sone, og resten av distriktet ligger innenfor.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling og kvotejakt på jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone for å hindre etablering av og tap til begge arter her. Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om

²⁶ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftnæringa*.

²⁷ www.rovbase.no/erstatning; Ressursregnskap for reindriftnæringa 2009/2010 t.o.m. 2014/2015

bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn skal tas med i vurderingen. Det må likevel forventes fortsatte tap til rovvilt i distriktet. Grensene for gul sone er ikke gode med tanke på randsoneproblematikk, da E6 ikke er en naturlig barriere for gaupe. Noe tap til streifgaupe utenfor gul sone vil måtte påregnes, selv om forvaltningsprinsippene fastslår lav terskel for uttak her. Tap til streifjerv er mest sannsynlig i områdene mellom blå sone og E6, og Håfjellhalvøya skjermes i større grad her.

Skadefelling av jerv og gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Forvaltningsprinsippene fastslår også at små reinbeitedistrikt (herunder Frostisen) ikke bør ha mer enn en yngling av jerv og en yngling av gaupe i distriktet per år. Ekstraordinære uttak av jerv utenfor blå sone kan være aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve- og gaupeskader vil kunne tildeles distriktet.

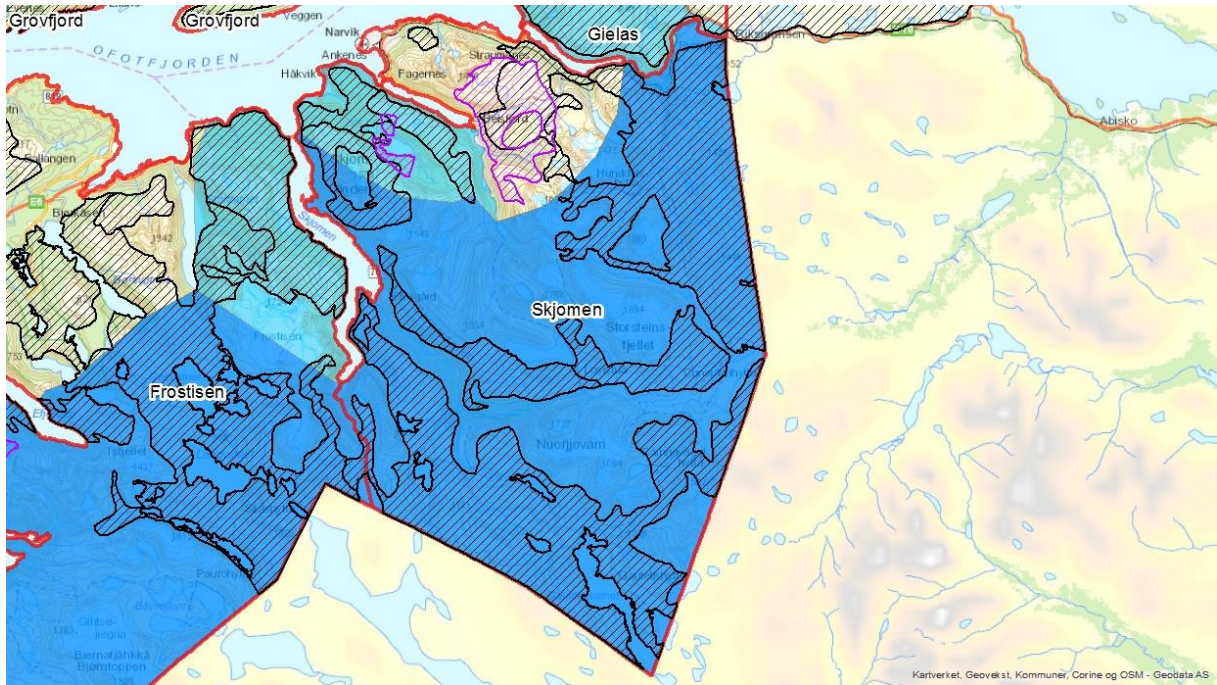
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå og gul sone vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Den kan bidra til mindre tap ved beiting på Håfjellhalvøya, men ny forvaltningsplan ventes i liten grad å endre tapssituasjonen ellers i distriktet. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak kan være aktuelt.

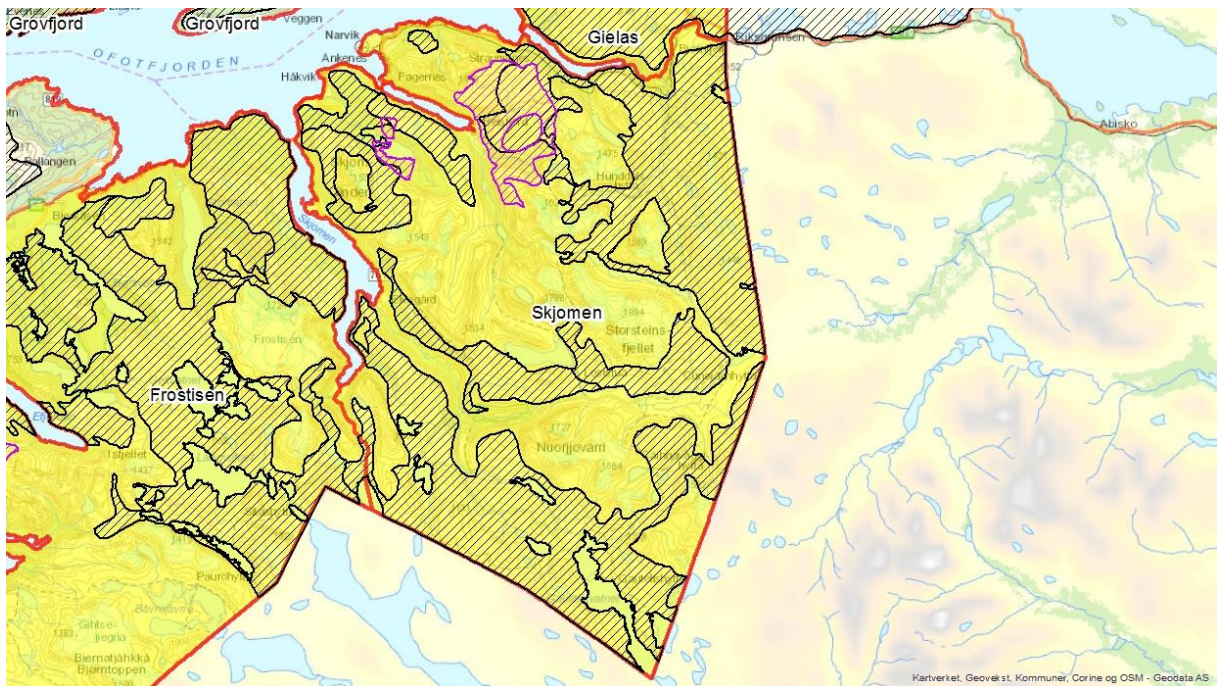
6.12 Skjomen reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Narvik kommune.

Figur 6.12.1. Kartutsnitt av Skjomen reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Figur 6.12.2. Kartutsnitt av Skjomen reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone (gult heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Verdi av beiteområder

Det er i stor grad områdene nordover og mot kysten av distriktet som brukes av Skjomen reinbeitedistrikt i dag²⁸. Indre og sørlige områder benyttes i større grad av svenske samebyer.

Distriktet har liten tilgang til egnede kalvingsland, avgrenset rundt halvøyene mellom Skjomen, Beisfjorden og Rombaken. Kalvingslandet brukes også i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep, og vurderes å ha stor verdi i distriktet. Distriktet har noe bedre tilgang på vinterbeiter. På grunn av utfordrende forhold for beiting og tilsyn, vurderes vinterbeiter å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009 – 2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 43 % av reintallet i snitt per år²⁹ (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 217 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene er fordelt på jerv og gaupe (henholdsvis 34 % og 39 %), men en del tap til kongeørn (10%). Det er registrert åtte jerveynglinger i distriktet i samme periode (dokumentert/antatt yngling), med et gjennomsnitt på 1,3 per år og mellom null og tre ynglinger for et enkelt år. De fleste av disse har ligget øst i distriktet, med et par ynglinger lenger vest mot beiteområdene mellom Skjomen og Beisfjorden. Det påvises årlig flere ulike jerveindivider ved DNA-analyse i distriktet, i hovedsak i de østlige delene av distriktet, men også noe lenger vest. Reineierne opplyser om en del gaupeaktivitet i distriktet, men det påvises få ynglinger. Eneste dokumenterte yngling av gaupe fra 2009-2015 var vinteren 2011 i Skjomdalen.

Det har ikke blitt gjennomført ekstraordinært uttak eller skadefelling av rovvilt i denne perioden. Det er felt to jerv på lisensfelling og ingen gauper. Det har ikke blitt søkt om FKT-midler fra distriktet i perioden fra 2009-2015.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Prioritert område for jerv og gaupe endres i liten grad fra dagens forvaltningsplan, og store deler av Skjomen reinbeitedistrikt vil i forslag til ny forvaltningsplan ligge innenfor blå sone (fig. 6.12.1). I alternativ 1 ligger kalvingsland og vinterbeiter nordøst for Beisfjord utenfor blå sone. I alternativ 2 ligger i tillegg tilsvarende årstidbeiter sør for Beisfjorden og nord for Håkvikdalen utenfor blå sone. Fylkesmannen vurderer at disse beiteområdene er viktigere for distriktet enn områder lenger øst og sør. Hele distriktet vil i forslag til ny forvaltningsplan ligge innenfor gul sone (fig. 6.12.2).

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling av jerv *utenfor* blå sone for å hindre etablering av og tap til jerv her. Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftsnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn skal tas med i vurderingen. Det må likevel forventes fortsatte tap til rovvilt i distriktet. Det er lite aktivitet rundt lisensfelling/kvotejakt i området, og derfor lite realistisk å gjennomføre effektive uttak i så stor grad at det stanser tapene. Grensene for blå sone er heller ikke gode med tanke på randsoneproblematikk, og tap til streifdyr vil være sannsynlig også i beiteområder utenfor blå sone, selv om forvaltningsprinsippene fastslår lav terskel for uttak her.

²⁸ Kosmo (1998). Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. *Reindriftsforvaltningen*.

²⁹ www.rovbase.no/erstatning; Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2009/2010 t.o.m. 2014/2015

Skadefelling av jerv og gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Forvaltningsprinsippene fastslår at små reinbeitedistrikt (herunder Skjomen) ikke bør ha mer enn en yngling av jerv og en yngling av gaupe i distriktet per år. Ekstraordinære uttak av jerv vil derfor være aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak med mål om å redusere jerve- og gaupeskader vil kunne tildeles distriktet.

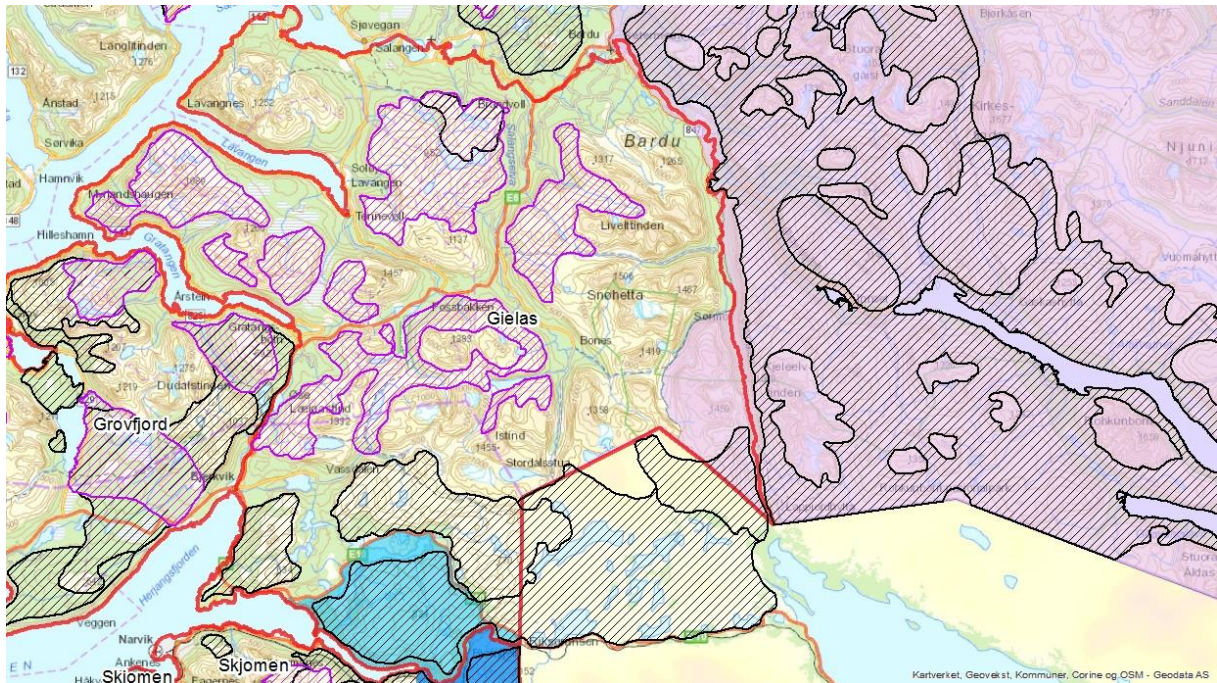
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå sone og bedre byrdefordeling vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Likevel er det sannsynlig at distriktet vil oppleve betydelige tap til rovvilt også i fremtiden, og ny forvaltningsplan ventes å gi liten endring i tapssituasjonen for distriktet. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være aktuelt.

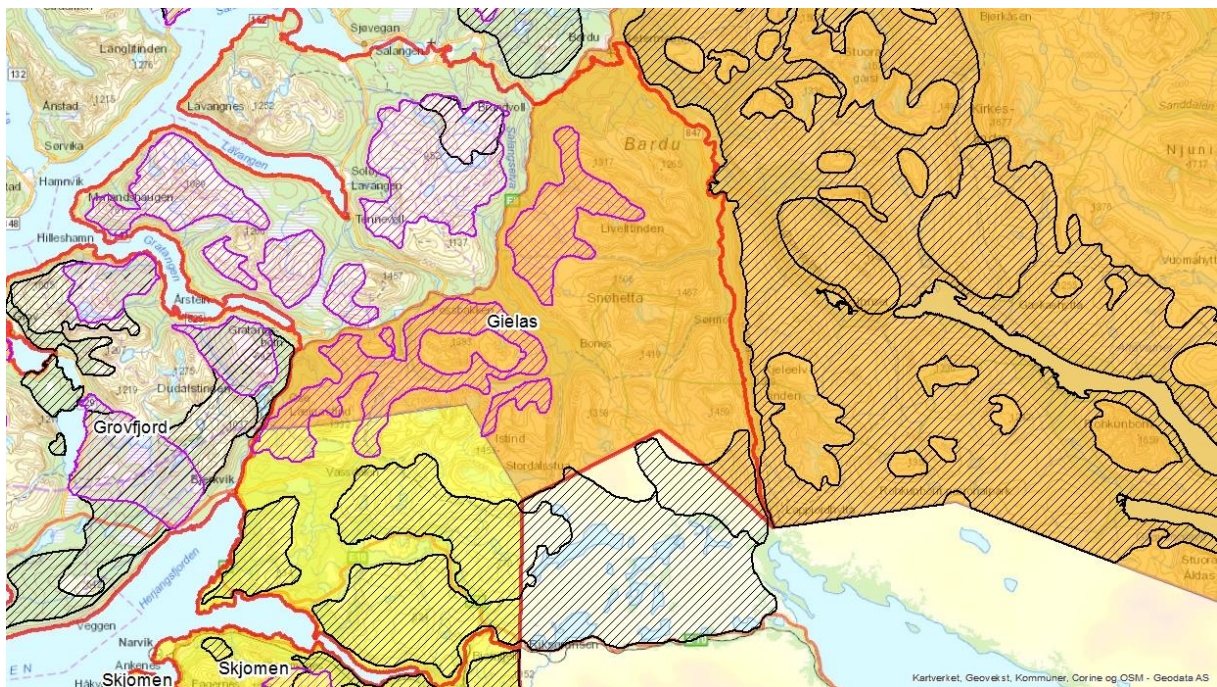
6.13 Gielas reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Narvik kommune (gjelder de deler av distriktet som ligger i Nordland fylke).

Figur 6.13.1. Kartutsnitt av Gielas reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til jervesone - blå sone, alternativ 1 (lyseblått + mørkeblått heldekkende) og alternativ 2 (mørkeblått heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Figur 6.13.2. Kartutsnitt av Gielas reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone i region 7 (gult heldekkende) og gjeldende gaupesone i region 8 (oransje heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Verdi av beiteområder

Gielas reinbeitedistrikt ligger i Troms reinbeiteområde, men de sørlige delene av distriktet ligger innenfor Nordlands fylkesgrenser.

Det er god tilgang til kalvingsland i ulike deler av distriktet. Selv om det ikke er knapphet på kalvingsland, brukes disse i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Kalvingsland vurderes å ha stor verdi i distriktet. Distriktet har begrenset tilgang til vinterbeiter. Sammen med utfordrende forhold for beiting og tilsyn gjør dette at også vinterbeiter vurderes å ha stor verdi.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009 – 2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 25 % av reintallet i snitt per år³⁰ (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 1462 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene er fordelt på gaupe og jerv (henholdsvis 38 % og 23 %), men tap til kongeørn er også betydelige (20 %). Det påvises årlig flere ulike jerveinvider ved DNA-analyse, spredt over store deler av distriktet. På Troms-siden er det registrert jerveyngling innenfor distriktet i 2009, 2010 og 2012. Eneste dokumenterte yngling av jerv innenfor Nordlands fylkesgrenser i samme periode var vinteren 2011 nord for Rombaksbotn. Det er meldt om noe gaupeaktivitet ned mot fjorden ved Øyjorda de siste årene, men det er ikke dokumentert yngling av gaupe på Nordlands-siden i distriktet i perioden 2009-2016.

Det er ikke gjennomført ekstraordinært uttak eller skadefelling av rovvilt på Nordlands-siden av distriktet er denne perioden. Det er felt en jerv på lisensfelling og ingen gauper. På Troms-siden er det felt flere jerver både på lisensfelling og ekstraordinære uttak. Særlig på kysten i distriktet har SNO tatt ut flere jerv de siste årene.

Rovviltnemnda i region 8 er ansvarlig for prioritering og tildeling av midler til tapsforebyggende tiltak for de reinbeitedistriktene som tilhører Troms reinbeiteområde.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

I alternativ 1 endres prioritert område for jerv i liten grad fra dagens forvaltningsplan. De sørlige områdene i distriktet, mellom E10 og Rombaken, ligger her i blå sone (fig. 6.13.1). Vinterbeiter på Haugfjell blir berørt. I alternativ 2 innskrenkes prioritert område for jerv fra dagens forvaltningsplan. Distriktet ligger her utenfor blå sone i region 7 (fig. 6.13.1). Distriktet er i liten grad berørt av jervesone i region 8. Forslag til prioritert område for gaupe utvides litt fra dagens forvaltningsplan og vil omfatte hele delen av distriktet som ligger innenfor Nordlands fylkesgrenser (fig. 6.13.2). Store deler av distriktet ligger enten i forslag til gul sone for region 7 eller i gjeldende gaupesone for region 8. Størsteparten av vinterbeitene i distriktet blir berørt av disse sonene. Kalvingsland sør og øst i distriktet ligger også innenfor foreslått/gjeldende gaupesone i de to regionene.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling av jerv *utenfor* blå sone for å hindre etablering av og tap til jerv her. Noe tap til streifdyr kan være sannsynlig også i beiteområder utenfor blå sone, selv om forvaltningsprinsippene fastslår lav terskel for uttak her.

³⁰ www.rovbase.no/erstatning; Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2009/2010 t.o.m. 2014/2015

Det vil åpnes for lisensfelling og kvotejakt *innenfor* blå og gul sone for byrdefordeling i saue- og reindriftsnæringa, og for bestandsregulering av jerv og gaupe. Her vil kvote avhenge av om bestandsmålet er oppnådd. Belastning av kongeørn skal tas med i vurderingen. Kvotejakt på gaupe i dette området omfattes av samarbeidsavtalen mellom rovviltnemndene i region 7 og 8, hvor hele distriktet inngår i kvotejakt som styres fra Troms-sida. Grenser for gul sone i region 7 samsvarer med soneinndelingen i region 8.

Skadefelling av jerv og gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Ved jerv i kalvingsland, i tilfeller der det vurderes betydelig skadepotensiale for gaupe og i områder utenfor blå og gul sone, skal terskelen for skadefelling være lavere. Forvaltningsprinsippene fastslår at små reinbeitedistrikt (herunder Gielas pga. små areal i Nordland) ikke bør ha mer enn en jerveyngling og en gaupeyngling i distriktet per år. Ekstraordinære uttak av jerv vil derfor være aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak må søkes rovviltnemnda i region 8.

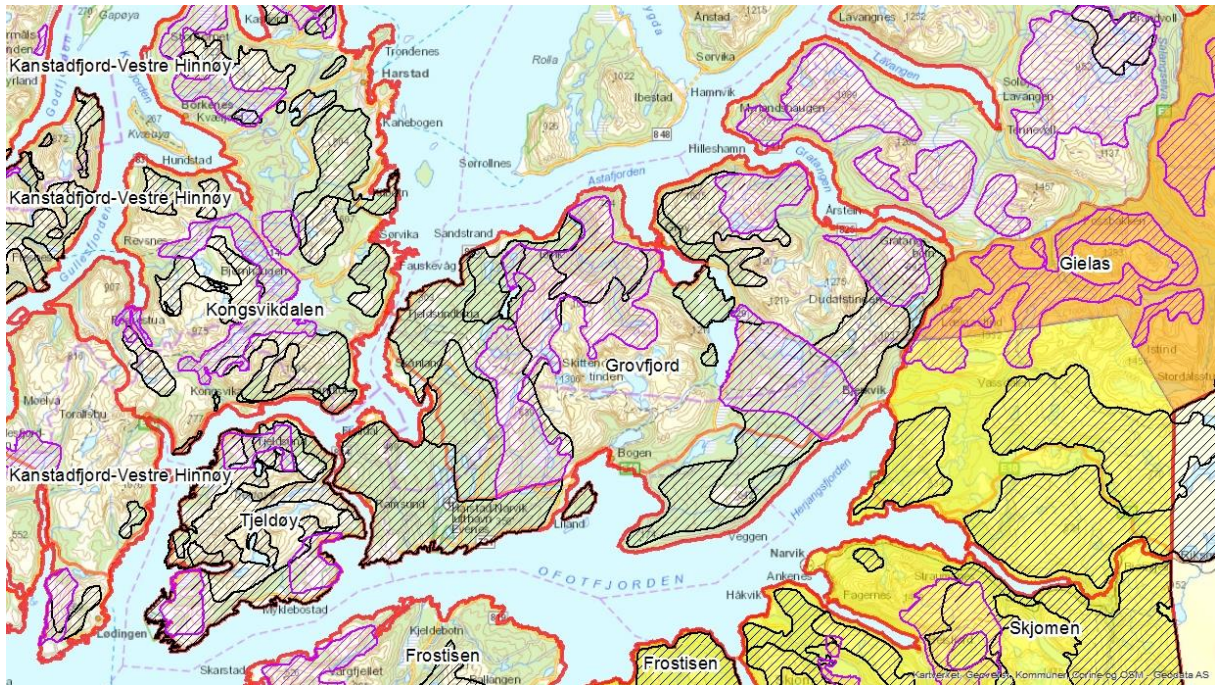
Samlet vurdering

Økt forutsigbarhet for uttak utenfor blå sone i region 7 og bedre byrdefordeling vil være en positiv konsekvens for distriktet av ny forvaltningsplan. Distriktet er i stor grad påvirket av arealsonering og forvaltningspraksis i region 8, og ny forvaltningsplan for region 7 vil ha begrenset påvirkning på tap til rovvilt. Driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak vil være aktuelt.

6.14 Grovfjord reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Narvik og Tjeldsund. Hele Evenes kommune.

Figur 6.14.1. Kartutsnitt av Grovfjord reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukken linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone i region 7 (gult heldekkende) og gjeldende gaupesone i region 8 (oransje heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Verdi av beiteområder

Grovfjord reinbeitedistrikt ligger i Troms reinbeiteområde, men de sørlige delene av distriktet ligger innenfor Nordlands fylkesgrenser.

Det er god tilgang til kalvingsland og vinterbeiter i ulike deler av distriktet. Selv om det ikke er knapphet på disse årstidsbeitene, brukes kalvingsland perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Vinterbeiter brukes i perioder når forhold for beiting og tilsyn er utfordrende. Disse årstidsbeitene vurderes derfor å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009 – 2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 22 % av reintallet i snitt per år³¹ (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 405 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene er fordelt på gaupe og jerv (henholdsvis 32 % og 31 %), med en del tap til kongeørn (16 %).

Distriktet har ingen prioriterte rovviltområder i region 8 innenfor sine distriktsgrenser. Det påvises årlig flere ulike jerveinvider ved DNA-analyse, i hovedsak øst for Grovfjorden. På Troms-siden er det registrert en jerveyngling innenfor distriktet i perioden 2009-2016, i 2010 øst for Grovfjorden. Det er ingen dokumenterte ynglinger av jerv innenfor Nordlands fylkesgrenser i samme periode. Det er

³¹ www.rovbase.no/erstatning; Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2009/2010 t.o.m. 2014/2015

registrert tre ynglinger av gaupe (dokumentert/antatt yngling) i perioden; en vinteren 2010/2011 og to vinteren 2011/2012 – alle i Evenesområdet.

Det felt flere jerv på ekstraordinære uttak i distriktet de siste årene, i hovedsak øst for Grovfjorden. Flere av disse er felt i grensefjellene mellom fylkene. Videre er det felt flere gauper på både skadefelling og jakt i distriktet de siste årene, de fleste på Nordlands-siden.

Rovviltnemnda i region 8 er ansvarlig for prioritering og tildeling av midler til tapsforebyggende tiltak for de reinbeitedistriktene som tilhører Troms reinbeiteområde.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Grovfjord reinbeitedistrikt ligger i forslag til ny forvaltningsplan for region 7 i sin helhet utenfor prioriterte områder for rovvilt. Hele distriktets grense mot øst ligger imidlertid mot grensa til foreslått gaupesone - gul sone i region 7 og gjeldende gaupesone i region 8 (fig. 6.14.1).

Randsoneproblematikk med streifdyr av gaupe inn i kalvingsland og vinterbeiter øst i distriktet er derfor sannsynlig.

Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling av jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone i region 7 for å hindre etablering av og tap til jerv og gaupe her. Dette innebærer en videreføring av dagens forvaltningspraksis i disse områdene. Kvotejakt på gaupe i dette området omfattes av samarbeidsavtalen mellom rovviltnemndene i region 7 og 8, hvor hele distriktet inngår i kvotejakt som styres fra Troms-siden.

Skadefelling av jerv og gaupe og ekstraordinære uttak av jerv er også aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak må søkes rovviltnemnda i region 8.

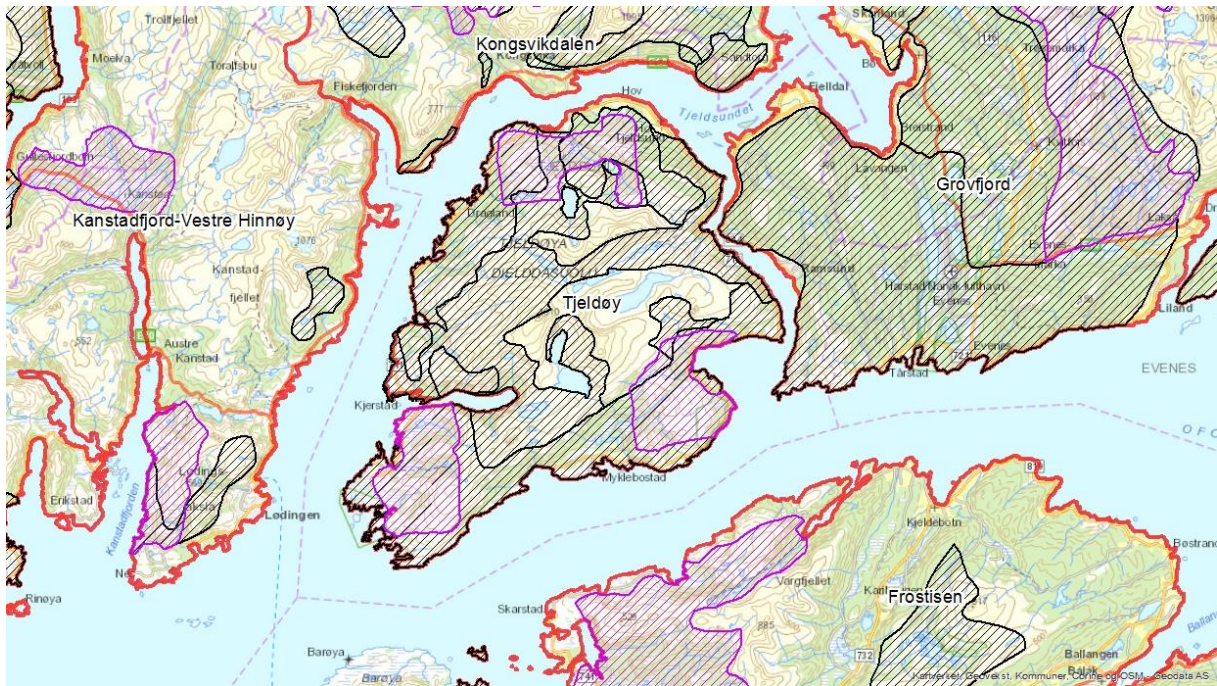
Samlet vurdering

Ny forvaltningsplan legger opp til en videreføring av forvaltningspraksis i området de siste årene, og vil således ikke føre til endringer når det gjelder jakt og uttak av rovvilt i distriktet. Den kan heller ikke ventes å gi noen særlig endring i tapssituasjonen for distriktet.

6.15 Tjeldøy reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Tjeldsund kommune.

Figur 6.15.1. Kartutsnitt av Tjeldøy reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert) og vinterbeiter (svart skravert). (Målestokk 1:150 000)

Verdi av beiteområder

Tjeldøy reinbeitedistrikt ligger i Troms reinbeiteområde, men hele distriktet ligger innenfor Nordlands fylkesgrenser. Hvilke områder som brukes mest/mindre i distriktet? Avtale om beiting i Sverige?

Det er noe begrenset tilgang til kalvingsland og vinterbeiter i distriktet. Kalvingsland brukes i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Vinterbeiter brukes i perioder når forhold for beiting og tilsyn er utfordrende. Disse årstidsbeitene vurderes derfor å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009 – 2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 25 % av reintallet i snitt per år³² (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 168 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene er fordelt på gaupe og kongeørn (henholdsvis 54 % og 21 %). Distriktet har ingen prioriterte rovviltområder i region 8 innenfor sine distriktsgrenser.

Det er ikke påvist jerveindivider ved DNA-analyse i distriktet i perioden fra 2009 – 2015. Det er heller ikke påviste jerveynglinger i distriktet i samme periode. Tidlig i perioden var det betydelige med gaupeaktivitet på Tjeldøya, men de siste årene har dette avtatt. Dette som følge av en aktiv forvaltning med kvotefri jakt og flere skadefellinger.

³² www.rovbase.no/erstatning; Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2009/2010 t.o.m. 2014/2015

Roviltnemnda i region 8 er ansvarlig for prioritering og tildeling av midler til tapsforebyggende tiltak for de reinbeitedistriktene som tilhører Troms reinbeiteområde.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Tjeldøy reinbeitedistrikt ligger i forslag til ny forvaltningsplan for region 7 i sin helhet utenfor prioriterte områder for rovvilt. (fig. 6.15.1). Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling av jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone i region 7 for å hindre etablering av og tap til jerv og gaupe her. Det legges opp til å videreføre praksis med kvotefri jakt på gaupe i disse områdene.

Skadefelling av jerv og gaupe og ekstraordinære uttak av jerv er også aktuelt. Midler til tapsforebyggende tiltak må søkes rovviltnemnda i region 8.

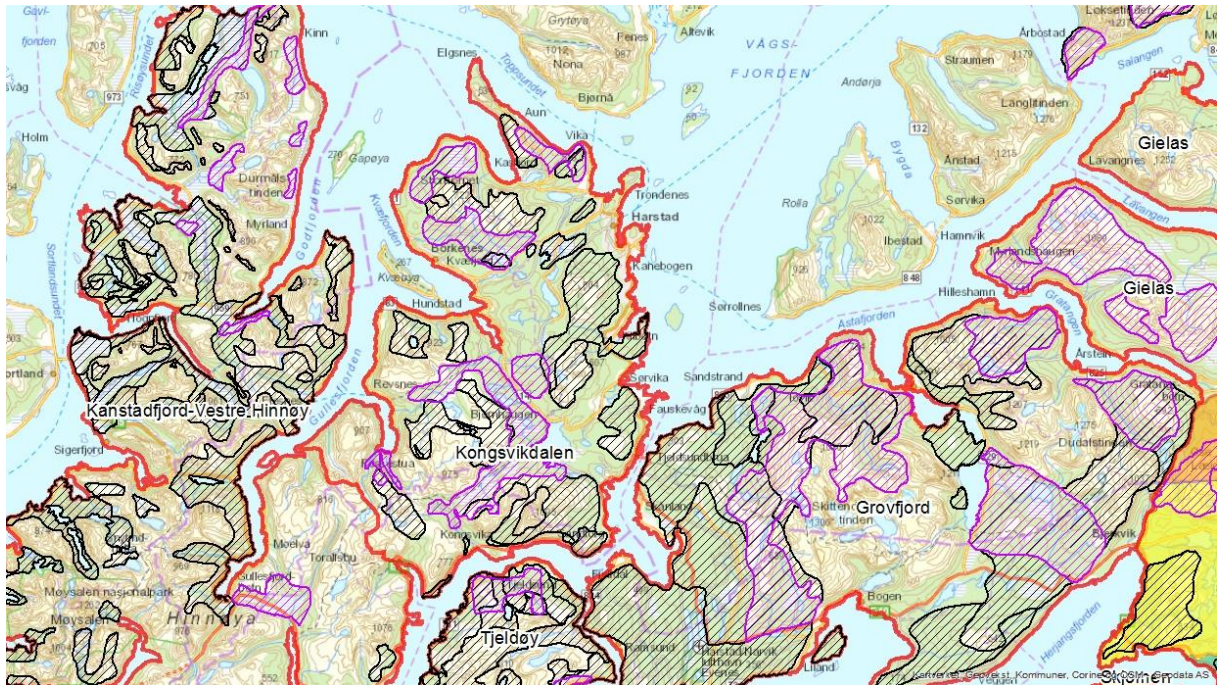
Samlet vurdering

Ny forvaltningsplan legger opp til en videreføring av forvaltningspraksis i området de siste årene, og vil således ikke føre til endringer når det gjelder jakt og uttak av rovvilt i distriktet. Den kan heller ikke ventes å gi noen særlig endring i tapssituasjonen for distriktet.

6.16 Kongsvikdalen reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Tjeldsund kommune.

Figur 6.16.1. Kartutsnitt av Kongsvikdalen reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone i region 7 (gult heldekkende) og gjeldende gaupesone i region 8 (oransje heldekkende). (Målestokk 1:300 000)

Verdi av beiteområder

Kongsvikdalen reinbeitedistrikt ligger i Troms reinbeiteområde, men de sørlige delene av distriktet ligger innenfor Nordlands fylkesgrenser.

Det er noe begrenset tilgang til kalvingsland og vinterbeiter i distriktet. Kalvingsland brukes i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Vinterbeiter brukes i perioder når forhold for beiting og tilsyn er utfordrende. Disse årstidsbeitene vurderes derfor å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009 – 2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 9 % av reintallet i snitt per år³³ (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 429 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene er fordelt på kongeørn og gaupe (henholdsvis 46 % og 19 %). Distriktet har ingen prioriterte rovviltområder i region 8 innenfor sine distriktsgrenser.

Det er ikke påvist sikre spor- eller synsobservasjoner av store rovdyr på Hinnøya i perioden fra 2009-2016. Reineierne melder om noe gaupeaktivitet, og enkelte år er det påvist noen få tap til gaupe. Det er ikke felt store rovdyr på Hinnøya i denne perioden.

³³ www.rovbase.no/erstatning; Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2009/2010 t.o.m. 2014/2015

Rovviltnemnda i region 8 er ansvarlig for prioritering og tildeling av midler til tapsforebyggende tiltak for de reinbeitedistriktene som tilhører Troms reinbeiteområde.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Kongsvikdalen reinbeitedistrikt ligger i forslag til ny forvaltningsplan for region 7 i sin helhet utenfor prioriterte områder for rovvilt. (fig. 6.16.1). Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling av jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone i region 7 for å hindre etablering av og tap til jerv og gaupe her. Det legges opp til å videreføre praksis med kvotefri jakt på gaupe.

Skadefelling av jerv og gaupe og ekstraordinære uttak av jerv er også aktuelt. Da kongeørna er den viktigste skadegjøreren i distriktet, må det forventes en del tap til rovvilt her også i fremtiden. Midler til tapsforebyggende tiltak må søkes rovviltnemnda i region 8.

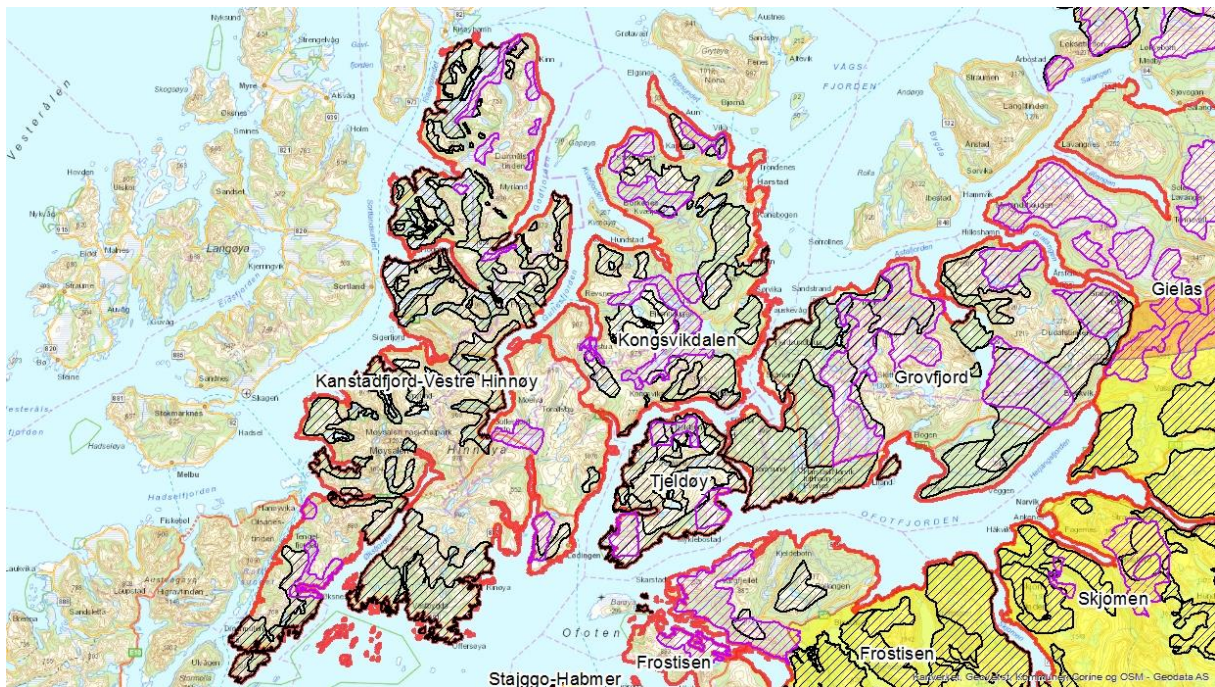
Samlet vurdering

Ny forvaltningsplan legger opp til en videreføring av forvaltningspraksis i området de siste årene, og vil således ikke føre til endringer når det gjelder jakt og uttak av rovvilt i distriktet. Den kan heller ikke ventes å gi noen særlig endring i tapssituasjonen for distriktet.

6.17 Kanstadvjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt

Kommune

Deler av Andøy, Hadsel, Lødingen, Sortland og Vågan kommune.

Figur 6.17.1. Kartutsnitt av Kanstadvjord-Vestre Hinnøya reinbeitedistrikt med distriktsgrense (rød heltrukket linje), kalvingsland (lilla skravert), vinterbeiter (svart skravert), forslag til gaupesone - gul sone i region 7 (gul heldekkende) og gjeldende gaupesone i region 8 (oransje heldekkende). (Målestokk 1:450 000)

Verdi av beiteområder

Kanstadvjord-Vestre Hinnøya reinbeitedistrikt ligger i Troms reinbeiteområde, men de vestlige delene av distriktet ligger innenfor Nordlands fylkesgrenser.

Det er begrenset tilgang til kalvingsland og vinterbeiter i distriktet. Kalvingsland brukes i perioder når reinen er spesielt sårbar for forstyrrelser og angrep. Vinterbeiter brukes i perioder når forhold for beiting og tilsyn er utfordrende. Disse årstidsbeitene vurderes derfor å ha stor verdi i distriktet.

Dagens rovviltsituasjon og forvaltningspraksis

I perioden fra 2009 – 2015 fikk distriktet erstatning for tap til rovvilt for 8 % av reintallet i snitt per år³⁴ (gjennomsnittlig reintall i distriktet i perioden var 1510 rein i vårflokk). Størstedelen av tapene er fordelt på kongeørn og gaupe (henholdsvis 61 % og 12 %). Distriktet har ingen prioriterte rovviltområder i region 8 innenfor sine distriktsgrenser.

Det er ikke påvist sikre spor- eller synsobservasjoner av store rovdyr på Hinnøya i perioden fra 2009-2016. Reineierne melder om noe gaupeaktivitet, og enkelte år er det påvist noen få tap til gaupe. Det er ikke felt store rovdyr på Hinnøya i denne perioden.

³⁴ www.rovbase.no/erstatning; Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2009/2010 t.o.m. 2014/2015

Roviltnemnda i region 8 er ansvarlig for prioritering og tildeling av midler til tapsforebyggende tiltak for de reinbeitedistriktene som tilhører Troms reinbeiteområde.

Konsekvenser av ny forvaltningsplan

Kanstadfjord-Vestre Hinnøya reinbeitedistrikt ligger i forslag til ny forvaltningsplan for region 7 i sin helhet utenfor prioriterte områder for rovvilt. (fig. 6.17.1). Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til en aktiv forvaltning, med høy kvote for lisensfelling av jerv og gaupe *utenfor* blå og gul sone i region 7 for å hindre etablering av og tap til jerv og gaupe her. Det legges opp til å videreføre praksis med kvotefri jakt på gaupe.

Skadefelling av jerv og gaupe og ekstraordinære uttak av jerv er også aktuelt. Da kongeørna er den viktigste skadegjøreren i distriktet, må det forventes en del tap til rovvilt her også i fremtiden. Midler til tapsforebyggende tiltak må søkes rovviltnemnda i region 8.

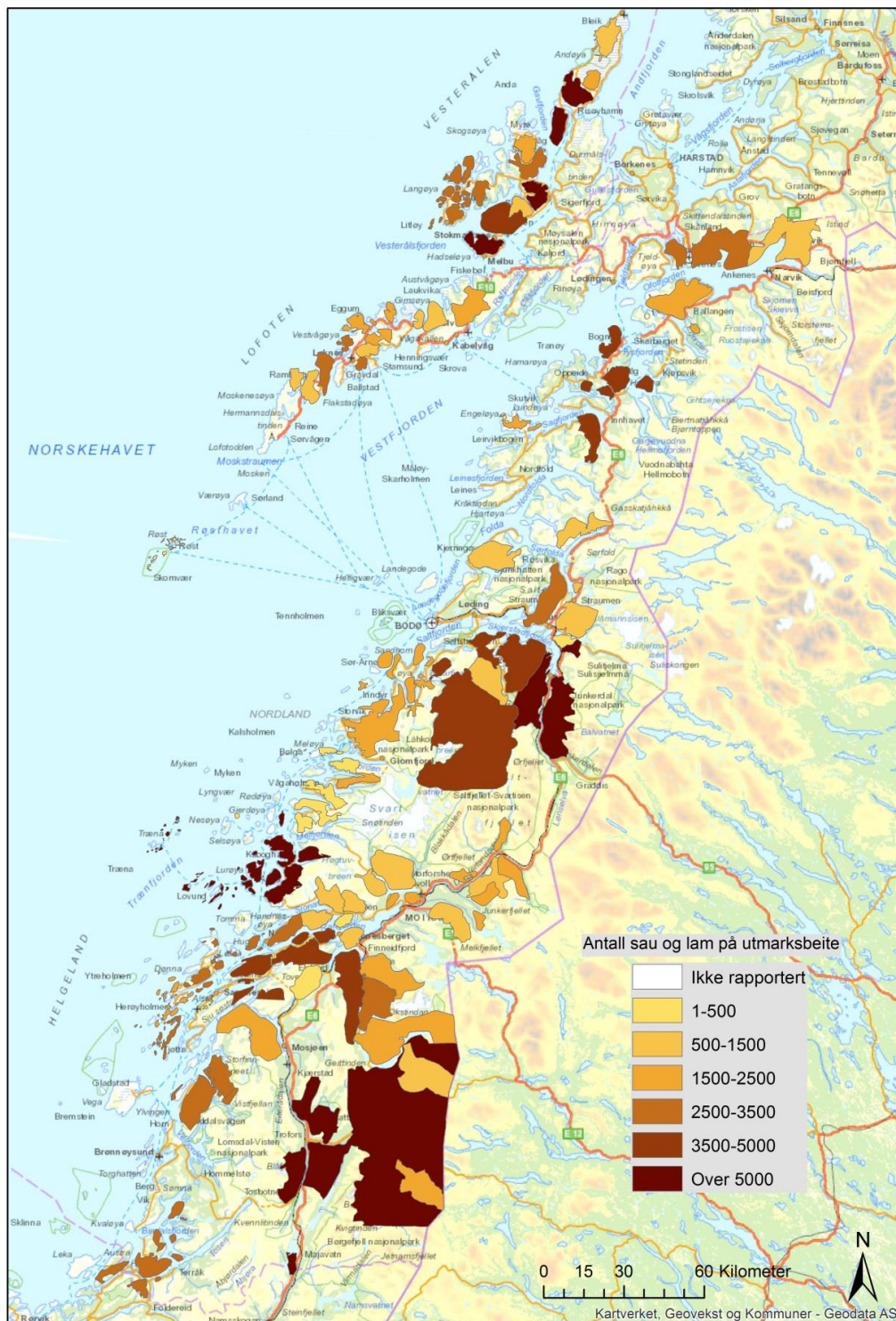
Samlet vurdering

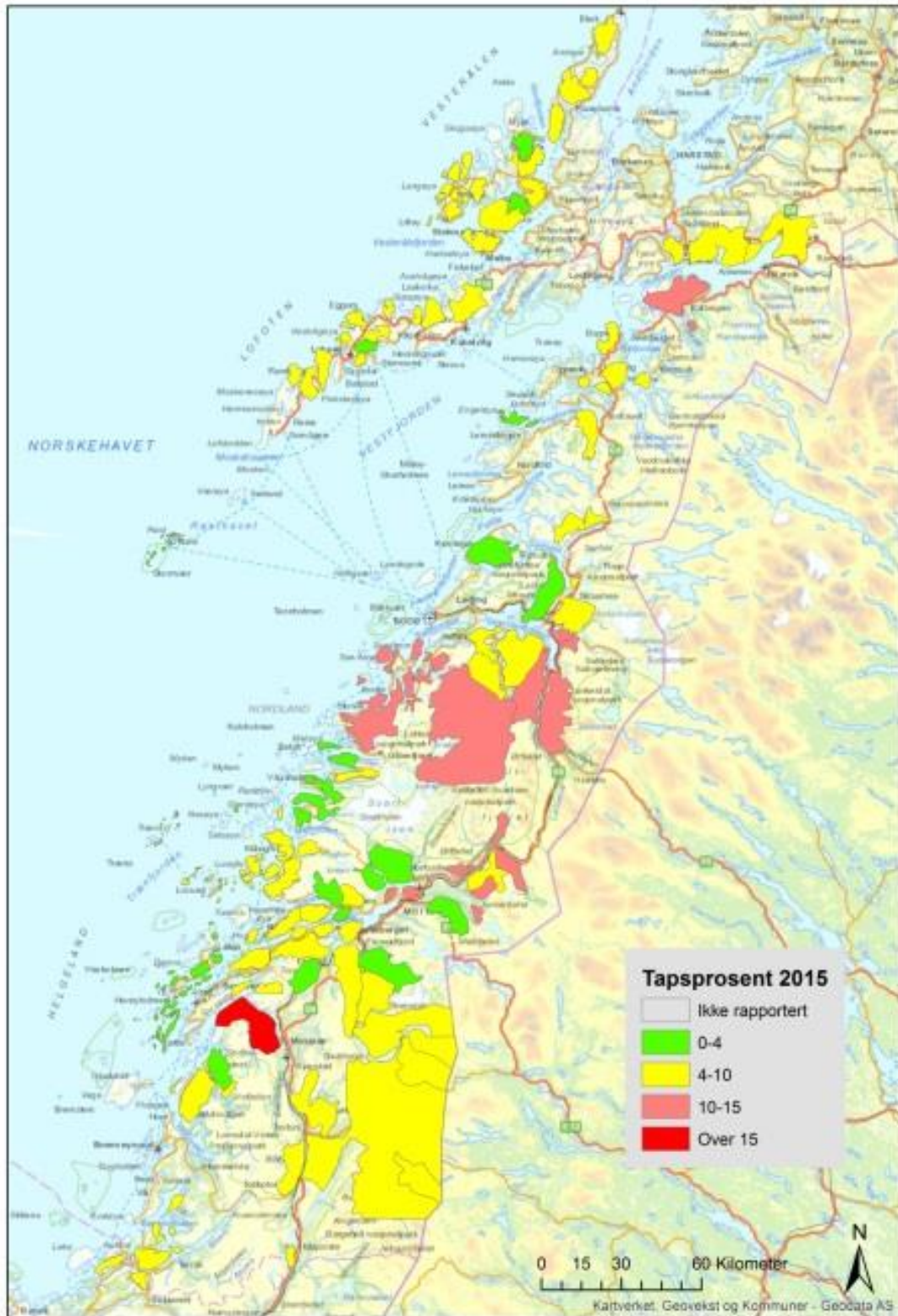
Ny forvaltningsplan legger opp til en videreføring av forvaltningspraksis i området de siste årene, og vil således ikke føre til endringer når det gjelder jakt og uttak av rovvilt i distriktet. Den kan heller ikke ventes å gi noen særlig endring i tapssituasjonen for distriktet.

7. Vedlegg

7.1 Kart over beitelag i Nordland

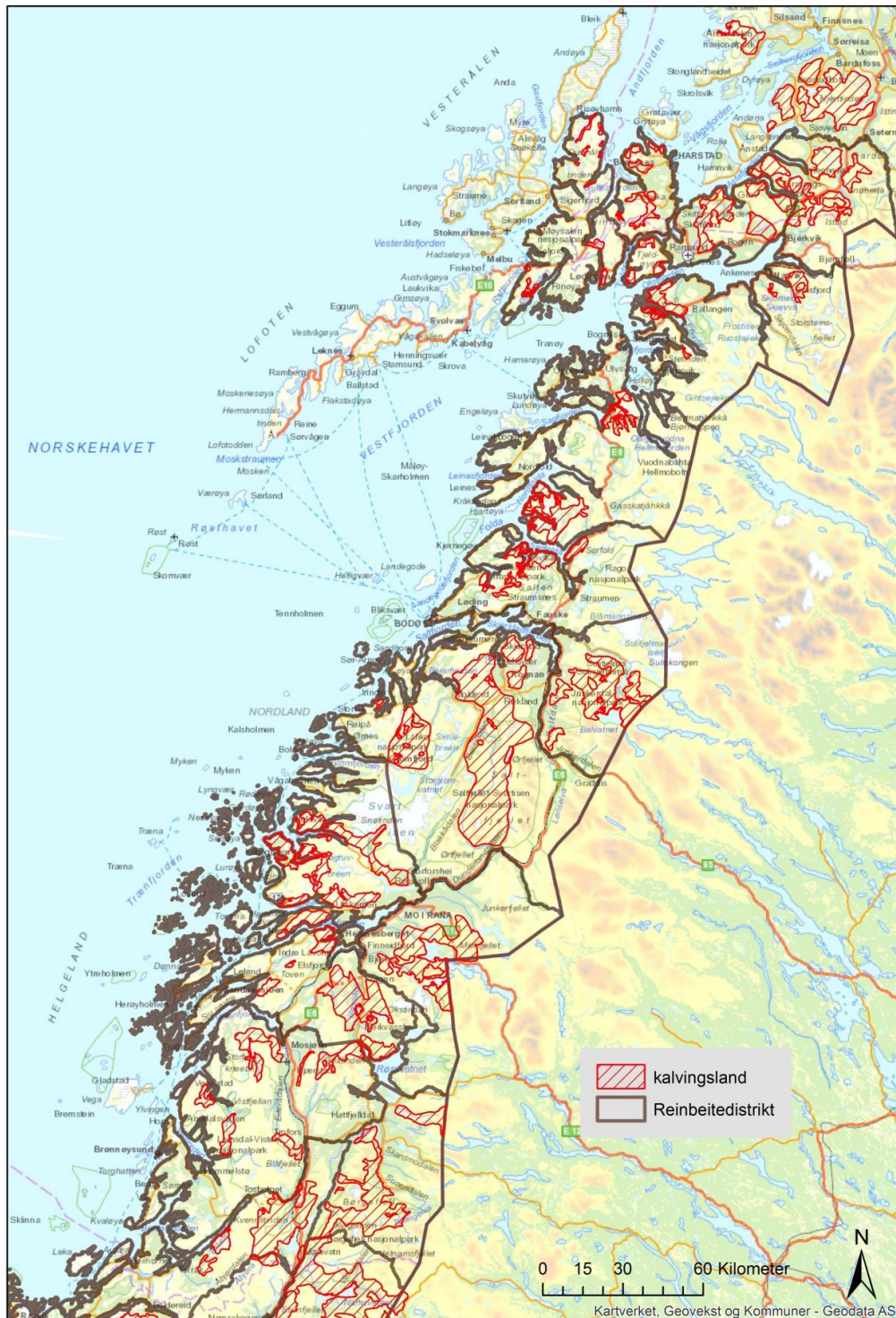
Kart over beitelag i 2015 med antall sau og lam slept på utmarksbeite og tapsprosent for sau og lam. Kilde: Organisert beitebruk 2015. <http://kilden.nibio.no/>.

7.2 Kart over kalvingsland i reindrifta i Nordland.

Kilde: <http://kilden.nibio.no/>.

Litteraturliste

Hansen I, Eilertsen SM, Strand GH og Haugen FA (2016) Konsekvenser av ny soneinndeling for sau- og reindriftsnæringa i Nordland, *Presentasjon under fagseminar om rovviltforvaltning, Bodø 26. september 2016*
<https://www.fylkesmannen.no/nb/Nordland/Arkiv---Kurs-og-konferansekalender/Fagseminar-om-rovviltforvaltning/>

Kosmo, AJ (1998) Forslag til distriktsinndeling i Nordland, *Reindrifftsforvaltningen*

Lie I, Visthus I og Nellemann C (2006) Bit for bit utbygging av hytter reduserer reindrifftsens beitearealer, *UTMARK - tidsskrift for utmarksforskning*

Ressursregnskap for reindrifftsnaeringen: <https://www.slf.dep.no/no/reindrifften/for-siidaandeler/publikasjoner>

Rovbase: www.rovbase.no/erstatning

Støen, OG og Moen GK (2016) Brunbjørn i Nordland– økologiske vurderinger for revidering av forvaltningsplanen. Det skandinaviske bjørneprosjektet, Rapport 2016 – 4

Støen OG, Moen GK, Kindberg J, Tveraa T og Skarin A (2016) En vurdering av brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge, Det skandinaviske bjørneprosjektet, Rapport 2016 – 1